

RIIKKA JOHANSSON

Maahanmuuttajaperheiden ja päiväkodin henkilökunnan välisen yhteistyön tukeminen

Selvitys ja opas Laitilan päiväkoteihin

SOSIAALIALAN TUTKINTO-OHJELMA
2021

Satakunnan ammattikorkeakoulu
Satakunta University of Applied Sciences

Tekijä(t) Johansson, Riikka	Julkaisun laji Opinnäytetyö, AMK	27.5.2021
	Sivumäärä 29	Julkaisun kieli suomi
Julkaisun nimi Maahanmuuttajaperheiden ja päiväkodin henkilökunnan välisen yhteistyön tukeminen –		
Tutkinto-ohjelma Sosiaalialan koulutusohjelma		
Tiivistelmä Tämän toiminnallisen opinnäytetyön tavoitteena oli kehittää monikulttuurisuusosaa- mista Laitilan Pähkinäpensaassa sekä Apilaniityn päiväkodeissa. Opinnäytetyön tehtäväksi muodostui käsikirjan tekeminen päiväkoteihin. Käsikirja teh- tiin yhteistyössä päiväkotien henkilöstön kanssa. Henkilökunnalle toteutettiin kysely, jonka tuloksia hyödynnettiin tuotoksessa. Myös kunnan S2 varhaiskasvatuksen opettajaa haastateltiin. Käsikirja on suunnattu päiväkodin henkilökunnalle, mutta on sovelletta- vissa myös muualle varhaiskasvatukseen. Käsikirja on kaksiosainen. Ensimmäinen osa sisältää tietoa ja menetelmiä monikulttuu- risuuskasvatustoiminnan toteuttamiseen ja toinen osa materiaalia jaettavaksi maahan- muuttajaperheille. Toivon, että tällä opinnäytetyölläni voin tehdä maahanmuuttajien kotoutumisesta suju- vampaa sekä helpottaa varhaiskasvatuksen henkilökunnan työtä maahanmuuttajien kanssa.		
<u>Asiasanat</u> Varhaiskasvatus, päiväkotitoimi, monikulttuurisuus, maahanmuuttaja, monikulttuuri-		

Author(s) Riikka, Johansson	Type of Publication Bachelor's thesis	27.5.2021
	Number of pages 29	Language of publication: Finnish
Title of publication Supporting collaboration between immigrant family and day care centers personnel		
Degree program Bachelor's Degree Programme in Social Services		
Abstract <p>Purpose of this practice-based thesis was to develop multicultural know-how in Apilaniitty and Pähkinäpensas day care centers.</p> <p>Developing mission was making a guide book to day care centers. I made it in co-operation with day care centers personnel. I made a questionnaire of which results I utilised to guide book. I also interviewed finnish teacher.</p> <p>The guide book is meant to day care centers personnel, mut can be used also in any place of early childhood education.</p> <p>The guide book is two-part. First part includes information and methods to do activities multicultural. Other part is material to immigrant families.</p> <p>I hope that with this puplication I can make social integration of immigrant fluenter and make easier working between day care center personnel and immigrants.</p>		
<u>Key words</u> early childhood education, day care center, multiculturalism, immigrant, multicultural		

SISÄLLYS

TERMISTÖÄ.....	6
1 JOHDANTO	7
2 VARHAISKASVATUSTA OHJAAVAT ASIAKIRJAT	8
2.2. Monikulttuurisuus varhaiskasvatussuunnitelmassa	10
2.3 Maahanmuuttajien kotouttamisohjelma	12
2.4 Kunnan omat linjaukset ja strategiat	12
2.5 Suunnitelma lasten hyvinvoinnin edistämiseksi ja lastensuojelun järjestämiseksi ja kehittämiseksi	13
2.6 Vakka-Suomen seudullinen kotouttamisohjelma.....	14
2.7 Laitilan varhaiskasvatussuunnitelma	15
2 YHTEISTYÖ MONIKULTTUURISEN PERHEEN KANSSA VARHAISKASVATUKSESSA	16
2.1 Kasvatuskumppanuus.....	16
2.2 Kieli.....	17
2.3 Kulttuuri	18
3 OPINNÄYTETYÖN TAVOITTEET	19
4 OPINNÄYTETYÖN TOTEUTTAMINEN.....	20
5 TUTKIMUSTULOKSET	21
5.1 Haasteet	22
5.2 Haasteista selviytyminen.....	23
5.3 Toiveet.....	24
5.4 Kasvatuskumppanuuden toteutuminen maahanmuuttajaperheen kanssa.....	25
5.5 S2-varhaiskasvattajaopettajan haastattelu	26
6 MONIKULTTUURISUUS LAITILAN VARHAISKASVATUKSESSA- KÄSIKIRJA	28
7 JOHTOPÄÄTÖKSET JA POHDINTA	30
7.1 Tulosten tarkastelu	30
7.2 Eettiset kysymykset.....	34
7.3 Luotettavuus	34
LÄHTEET	
LIITTEET	

TERMISTÖÄ

Maahanmuuttaja

Henkilö, joka on muuttanut maasta toiseen ja on yleensä syntynyt ulkomailla. Sekä maahanmuuttaja- että ulkomaalaistaustainen -käsitteillä viitataan kaikkiin eri perustein Suomeen muuttaneisiin henkilöihin. Perusteita ovat esimerkiksi perhesyyt, työ, opiskelu tai lähtömaan tilanteesta johtuva pakolaisuus. (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, käsitteet, 2021a.)

Varhaiskasvatus

Varhaiskasvatuksella tarkoitetaan lapsen suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostamaa kokonaisuutta, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka. (Varhaiskasvatuslaki 540/2018, 1 luku 2 §.)

Kotouttaminen

Viranomaistoimenpiteet, joilla yksilön kotoutumista edistetään hyvinvoinnin, terveyden, koulutuksen ja työllisyyden lisäämisen keinoin. (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, käsitteet, 2021a.)

Monikulttuurinen

henkilö

Henkilö, jolla on eri etninen tausta tai muu kuin suomalainen syntyperä. (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, käsitteet, 2021a.)

S2 (lapsi / oppilas)

Suomea toisena kielenä puhuva lapsi

1 JOHDANTO

Monikulttuurisuus näkyy Suomen päiväkotimaailmassa päivittäin ja aina lisääntyvässä määrin. Esimerkiksi opinnäytetyöni kohteen Laitilan kaupungin varhaiskasvatuksessa on vuonna 2021 55 eri kielitaustaista lasta hoidossa 400:sta eli n 15 %. Henkilökunta ja perheet yrittävät ymmärtää toisiaan, mutta aina eivät asiat tule ymmärretyksi oikealla tavalla. Päiväkotihoidon aloittamiseen liittyy paljon asioita, mitä vanhempien pitää muistaa ja mistä huolehtia. Jos ensimmäinen hankaluus kohdataan jo siinä, ettei ymmärretä, mitä päiväkotiin saapuessa sanotaan tai sieltä saadussa päiväkotiooppaassa kerrotaan, ei ongelmilta todennäköisesti voida välttyä.

Monikulttuurisuuden lisääntymisen myötä varhaiskasvatuksen henkilökunta kaipaa tukea siinä, kuinka selvittää päiväkodin perusasiat selkeästi maahanmuuttajaperheille. Monissa Suomen kaupungeissa on kehitetty toimintaohjeita ja käsikirjoja, joilla vahvistetaan varhaiskasvatuksen henkilökunnan kulttuurista osaamista. Kulttuuritietoisuuden lisääntyessä varhaiskasvatuksen henkilökunnan valmiudet monikulttuurisen perheen kohtaamiseen lisääntyvät. (Monikulttuurinen varhaiskasvatus, pääkaupunkiseudun toimintamalli 2005– 2007, s. 3.) Tämä on myös minun opinnäytetyöni tarkoitus.

2 VARHAISKASVATUSTA OHJAAVAT ASIAKIRJAT

Varhaiskasvatuksen ensisijaisin ohjausväline on lainsäädäntö, jossa määritellään toiminnan tavoitteet ja vaatimukset. Varhaiskasvatus on osa suomalaista koulutusjärjestelmää sekä tärkeä vaihe lapsen kasvun ja oppimisen polulla. Huoltajilla on kuitenkin ensisijainen vastuu lasten kasvatuksesta. Varhaiskasvatus tukee ja täydentää kotien kasvatustehtävää ja vastaa omalta osaltaan lasten hyvinvoinnista. (Opetushallitus, 2018, s. 7.)

Varhaiskasvatuksen toteuttamista päiväkodissa ohjaa Varhaiskasvatuslaki (2018) sekä Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet (2005) ja Esiopetusta koskeva suunnitelma (2000).

2.1 Varhaiskasvatuslaki

Lain mukaan varhaiskasvatuksen toimintamuotoja ovat päiväkodissa järjestettävä päiväkotitoiminta, perhepäiväkodissa järjestettävä perhepäivähoito ja soveltuvassa paikassa järjestettävä avoin varhaiskasvatustoiminta. Lakia sovelletaan kunnan, kuntayhtymän ja yksityisen palveluntuottajan järjestämään tai tuottamaan päiväkotitoimintaan ja perhepäivähoitoon, joita saa järjestää ja järjestäjälle tuottaa kunta, kuntayhtymä ja yksityinen palveluntuottaja.

Varhaiskasvatusta voivat saada lapset, jotka eivät vielä ole oppivelvollisuusikäisiä sekä milloin erityiset olosuhteet sitä vaativat, myös sitä vanhemmat lapset. Esiopetuksesta säädetään perusopetuslaissa ([628/1998](#)). Lapsen mahdollisuudesta osallistua perusopetuslain mukaiseen esiopetukseen on huolehdittava. Päiväkodissa järjestettävään esiopetukseen sovelletaan, mitä tässä laissa säädetään päiväkodin ryhmäkoosta ja henkilöstömitoituksesta. (Varhaiskasvatuslaki, 13.7.2018/540, 1.luku, 1 §.)

Varhaiskasvatuksella tarkoitetaan lapsen suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostamaa kokonaisuutta, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka. (Varhaiskasvatuslaki, 13.7.2018/540, 1.luku, 2 §.)

Tässä laissa tarkoitetun varhaiskasvatuksen tavoitteena on:

- 1) edistää jokaisen lapsen iän ja kehityksen mukaista kokonaisvaltaista kasvua, kehitystä, terveyttä ja hyvinvointia;
- 2) tukea lapsen oppimisen edellytyksiä ja edistää elinikäistä oppimista ja koulutuksellisen tasa-arvon toteuttamista;
- 3) toteuttaa lapsen leikkiin, liikkumiseen, taiteisiin ja kulttuuriperintöön perustuvaa monipuolista pedagogista toimintaa ja mahdollistaa myönteiset oppimiskokemukset;
- 4) varmistaa kehittävä, oppimista edistävä, terveellinen ja turvallinen varhaiskasvatustyöympäristö;
- 5) turvata lasta kunnioittava toimintatapa ja mahdollisimman pysyvät vuorovaikutussuhteet lasten ja varhaiskasvatustyöntekijöiden välillä;
- 6) antaa kaikille lapsille yhdenvertaiset mahdollisuudet varhaiskasvatukseen, edistää yhdenvertaisuutta ja sukupuolten tasa-arvoa sekä antaa valmiuksia ymmärtää ja kunnioittaa yleistä kulttuuriperinnettä sekä kunkin kielellistä, kulttuurista, uskonnollista ja katsomuksellista taustaa;
- 7) tunnistaa lapsen yksilöllisen tuen tarve ja järjestää tarkoituksenmukaista tukea varhaiskasvatuksessa tarpeen ilmettyä tarvittaessa monialaisessa yhteistyössä;
- 8) kehittää lapsen yhteistyö- ja vuorovaikutustaitoja, edistää lapsen toimimista vertaisryhmässä sekä ohjata eettisesti vastuulliseen ja kestävään toimintaan, toisten ihmisten kunnioittamiseen ja yhteiskunnan jäsenyyteen;
- 9) varmistaa lapsen mahdollisuus osallistua ja saada vaikuttaa itseään koskeviin asioihin;
- 10) toimia yhdessä lapsen sekä lapsen vanhemman tai muun huoltajan kanssa lapsen tasapainoisen kehityksen ja kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin parhaaksi sekä tukea lapsen vanhempaa tai muuta huoltajaa kasvatustyössä. (Varhaiskasvatuslaki, 13.7.2018/540, 1.luku, 3 §.)

Kunnan on järjestettävä varhaiskasvatukseen oikeutetun lapsen vanhemmille tai muille huoltajille neuvontaa ja ohjausta heidän käytettävissään olevista varhaiskasvatustalouksista. Ohjauksessa on selvitettävä varhaiskasvatuksen eri toimintamuodot ja

tarjolla olevat vaihtoehdot sekä muut seikat, joilla on vaikutusta lapsen varhaiskasvatuksen järjestämiseen. (Varhaiskasvatuslaki, 13.7.2018/540, 4.luku, 6 §.)

Lapsen varhaiskasvatusta suunniteltaessa, toteutettaessa ja arvioitaessa lapsen mielipide ja toivomukset on selvitettävä ja otettava huomioon hänen ikänsä ja kehityksensä edellyttämällä tavalla.

Lapsen vanhemmille tai muille huoltajille on annettava mahdollisuus osallistua ja vaikuttaa lapsensa varhaiskasvatuksen suunnitteluun, toteuttamiseen ja arviointiin.

Lapsille ja heidän vanhemmilleen tai muille huoltajilleen on toimipaikassa järjestettävä säännöllisesti mahdollisuus osallistua varhaiskasvatuksen suunnitteluun ja arviointiin. (Varhaiskasvatuslaki, 13.7.2018/540, 4.luku, 20 §.)

2.2. Monikulttuurisuus varhaiskasvatussuunnitelmassa

2000-luvulla varhaiskasvatusta on ohjattu kahdella asiakirjalla. Näitä ovat Opetushallituksen esiopetusta koskeva suunnitelma ja Stakesin Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet, jonka lyhenne on vasu. Näiden suunnitelmien tavoitteena on edistää varhaiskasvatuksen yhdenvertaista toteuttamista maassa mm. lisäämällä kasvattajien ammatillista osaamista. (Sosiaali- ja terveysministeriö, 2007, s. 15). Vasta vuonna 2005 kieli- ja kulttuurinäkökohdat varhaiskasvatuksessa saivat oman lukunsa varhaiskasvatussuunnitelmassa.

Lapset kasvavat kulttuurisesti, kielellisesti ja katsomuksellisesti moninaisessa maailmassa mikä taas korostaa sosiaalisten ja vuorovaikutustaitojen sekä kulttuurisen osaamisen merkitystä. Toimiva vuorovaikutus erilaisista kulttuuri- ja katsomustaustoista tulevien ihmisten kanssa edellyttää henkilökunnalta oman ja muiden kulttuurin ja katsomuksellisen taustan ymmärtämistä ja kunnioittamista.

Päiväkodissa lapsia rohkaistaan tutustumaan toisiin ihmisiin, kieliin ja kulttuureihin. Henkilökunta toimii mallina lapsille. Lapsia tuetaan kulttuuri-identiteettien rakentamisessa. Leikit, ruokailuhetket ja juhlat päiväkodissa tarjoavat tilaisuuksia jakaa kokemuksia erilaisista perinteistä ja tavoista. (Opetushallitus 2018, s.25.)

Varhaiskasvatus on osa monimuotoista yhteiskuntaa. Henkilökunnan on hyvä tiedostaa, että oikeus omaan kieleen, kulttuuriin, uskontoon ja katsomukseen on perusoikeus. Varhaiskasvatuksessa tulisi arvostaa ja hyödyntää suomalaista kulttuuriperintöä ja kansalliskieliä sekä yhteisön ja ympäristön kulttuurista, kielellistä ja katsomuksellista monimuotoisuutta. Tämä edellyttää henkilöstöltä tietoa toisista kulttuureista ja erilaisista katsomuksista sekä taitoa nähdä ja ymmärtää asioita monesta näkökulmasta ja asettua toisen asemaan. Henkilöstön tulisi ymmärtää kielen keskeisen merkityksen lasten kehityksessä ja oppimisessa, vuorovaikutuksessa ja yhteistyössä sekä identiteettien rakentumisessa ja yhteiskuntaan kuulumisessa. (Opetushallitus 2018, s. 31.)

Kielen avulla lapsi hallitsee erilaisia tilanteita ja asioita sekä toimii vuorovaikutuksessa muiden kanssa, ilmaisee itseään ja hankkii tietoa. Tähän tarvitaan monipuolista varhaiskasvatuksen kieliympäristöä sekä yhteistyötä huoltajien kanssa. Lapsen kodissa voidaan puhua useita kieliä. Kielellistä ja kulttuurista moninaisuutta tehdään varhaiskasvatuksessa näkyväksi yhteistyössä huoltajien kanssa. Tämä osaltaan tukee lasten kielellisten identiteettien kehittymistä. (Opetushallitus 2018, s 40-41.)

Lapsen tulisi saada käyttää myös omaa äidinkieltään tai omia äidinkieliään. Vastuu lasten oman äidinkielen tai omien äidinkielen ja kulttuurin säilyttämisestä ja kehittämisestä on ensisijaisesti perheellä. Tarvittaessa huoltajien kanssa käytävissä keskusteluissa käytetään tulkkia, jolla varmistetaan molemminpuolinen ymmärrys. (Opetushallitus 2018, s 50.)

2.3 Maahanmuuttajien kotouttamisohjelma

Varhaiskasvatus kuuluu osana maahanmuuttajien kotouttamisohjelmaan. Varhaiskasvatuksen merkitys lapsen kotoutumiselle ja myöhemmälle koulumenestykselle on tärkeä. Monikulttuurisuus tuo osaamisvaatimuksia varhaiskasvatuksen henkilöstölle, tähän pitäisi panostaa kasvatusalan peruskoulutuksessa.

Kaikille maahanmuuttajataustaisille lapsille pitäisi mahdollistaa mukanaolo varhaiskasvatuksessa, joka tukee kasvua, oppimista ja integraatiota yhteiskuntaan. Se toimii samalla perheen kasvatuksen kumppanina lapsen hyvinvoinnin turvaamiseksi. (Työ- ja elinkeinoministeriö, 2012, s. 44-45.)

Monikulttuurisuuskasvatuksen toteuttaminen päivähoidossa edellyttää hyvää yhteistyötä vanhempien kanssa, jotta saadaan tietoa lapsesta, perheen taustasta, kulttuurista ja samalla vanhemmat saavat tietoa suomalaisesta päivähoidosta. Omakielinen tiedotusmateriaali ja tulkin käyttö lisäävät perheen osallistumismahdollisuuksia heitä koskevissa asioissa. Päiväkoti on usein se paikka, jossa maahanmuuttajalapsi tutustuu suomalaiseen kulttuuriin ensimmäisen kerran. Päiväkodissa ensimmäisen kerran joutua myös tilanteeseen, jossa hän on yksin ilman vanhempiaan vierasta puhuvien ihmisten keskellä. Se saattaa olla lapselle hyvin vaikeata, sillä niin monet asiat ovat vieraita. Ruoka maistuu erilaiselta, seurustelutavat ovat omituisia ja ruokailutavatkin aivan toisenlaiset. Monet asiat ovat eri tavalla kuin kotona. (Nauclér ym. 1996, s. 18.)

2.4 Kunnan omat linjaukset ja strategiat

Yksi valtakunnallisten varhaiskasvatuksen linjausten tavoitteena on vaikuttaa siihen, että kunnissa laaditaan vastaavia kunnallisia linjauksia esimerkiksi osana kunnan lapsi- ja perhepoliittista strategiaa. (Sosiaali- ja terveysministeriö, 2002, s. 8) ”Kunnan lapsi- ja perhepoliittisen strategiatyön avulla luodaan kokonaisnäkemys lapsen terveen kehityksen, kasvun ja oppimisen sekä lasten hyvinvoinnin turvaamisesta kunnassa,

tarvittavista varhaiskasvatuspalveluista, niiden toimintaperiaatteista ja muista palvelu- ja tukimuodoista sekä selkeytetään kunnan eri hallintokuntien ja toimijoiden roolia ja yhteistyön muotoja.” (Sosiaali- ja terveysministeriö, 2002, s. 23)

2.5 Suunnitelma lasten hyvinvoinnin edistämiseksi ja lastensuojelun järjestämiseksi ja kehittämiseksi

Kunnan tai useamman kunnan on yhdessä laadittava suunnitelma lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi sekä lastensuojelun järjestämiseksi ja kehittämiseksi. Velvoite sisältyy vuoden 2008 alusta voimaan tulleeseen lastensuojelulakiin (417/2007, 3 luku, § 12).

Kuntaliiton suosituksen perustuvista lapsipoliittista ja lastensuojelua koskevista kuntien suunnitelmista on näin tullut lakisääteisiä. Kunnanvaltuusto hyväksyy suunnitelman sekä seuraa ja arvioi sen toteuttamista. Suunnitelma ohjaa konkreettisesti kunnan lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointi- ja lastensuojelupolitiikkaa. Suunnitelman sisältö on laaja-alainen ja koskee lapsen ja nuoren kasvuoloja, niiden epäkohtien ehkäisemisestä, vanhemmuuden tukea sekä lapsen ja nuoren erilaisia palveluja mukaan. (Kuntaliitto, 2009, s. 3)

Laitilassa ei ole omaa suunnitelmaa, mutta yhteinen Vakka- Suomen kuntien kanssa on tehty vuonna 2013. ”Kaikki kuntien toimijat ovat vastuussa lapsiperheiden hyvinvoinnista. Hyvin toimivat peruspalvelut ehkäisevät jossain määrin lastensuojelua. Kunnan eri toimijat ovat yhdessä vastuussa ehkäisevän lastensuojelun toteutumisesta ja näin ollen kaikkien tulee edistää ja turvata lapsen kasvu, kehitys ja hyvinvointi.” (Rantanen ym, 2013, s.3).

Suunnitelmassa sanotaan varhaiskasvatuksesta näin: ”Päivähoito ja esiopetus koskevat hyvin suurta osaa lapsista ja lapsiperheistä ja siksi se on myös oleellinen välinen

lasten ja perheiden tukemisessa. Onnistunut päivähoito on kokonaisvaltaista varhaiskasvatusta, joka sisältää pedagogisen tehtävän, mahdollistaa vanhempien työssäkäynnin ja opiskelun sekä tukee heitä kotien kasvatustehtävässä. Päivähoidolla on myös ehkäisevä tehtävä lastensuojelutyössä. Päivähoidossa toteutuvat lapsen hoidolliset, kasvatukselliset ja esiopetukselliset näkökulmat sekä tarvittaessa erityistuen. Päivähoidossa tehdään varhaiskasvatussuunnitelma sekä yksilölliset suunnitelmat lasten tavoitteellisen kasvun ja kehittymisen tueksi.” (Rantanen ym, 2013, s.12).

2.6 Vakka-Suomen seudullinen kotouttamisohjelma

Kunnan on tehtävä maahanmuuttajien kotoutumisen edistämiseksi ja monialaisen yhteistyön vahvistamiseksi kotouttamisohjelma, joka hyväksytään kunkin kunnan kunnanvaltuustossa ja jota tarkistetaan vähintään kerran neljässä vuodessa. (Laki Kotoutumisen edistämisestä 1386/2010, 3 luku, § 32.)

Päivähoito on tärkeä osa maahanmuuttajalapsen kotoutumista. Päivähoitoa järjestettäessä tulisi lapsen kielellisen kehityksen ja itsetunnon vuoksi hänen oma kielensä ja kulttuurinsa ottaa huomioon. Kunnassa laadittavissa kotouttamisohjelmissa tulisi erityisesti selvittää nuorten ja lasten asemaan vaikuttaminen sekä siihen liittyvät tavoitteet ja voimavarat. Yksilöllisten kotoutumissuunnitelmien osalta todetaan, että lapsille ja alle työkäisille nuorille tulisi järjestää suomalaiseen koulutukseen valmistavaa opetusta ja muuta heidän tarpeitaan vastaavia kotoutumista edistäviä toimenpiteitä ja tukea. Lasten ja nuorten kotoutumissuunnitelma voitaisiin laatia yhdessä heidän huoltajiensa kanssa tai heidän kotoutumista edistävästä toimenpiteistä voitaisiin sopia heidän huoltajiensa kotoutumissuunnitelmaa laadittaessa. (Sosiaali- ja terveysministeriö, 2007, 23).

Laitilassa ei omaa suunnitelmaa ole tehty, mutta koko Vakka-Suomen seudullinen kotouttamisohjelma vuosille 2019-2023 löytyy. Vakka-Suomen alueella väestö on muuttanut viimeisten vuosien aikana työllisyystilanteen paranemisen takia. Tämän myötä myös eri kulttuureista tulleiden asukkaiden lukumäärä on kasvanut. Vuodesta 2013 ulkomaalaisten osuus on osassa Vakka-Suomen kuntia lähes kolminkertaistuneet

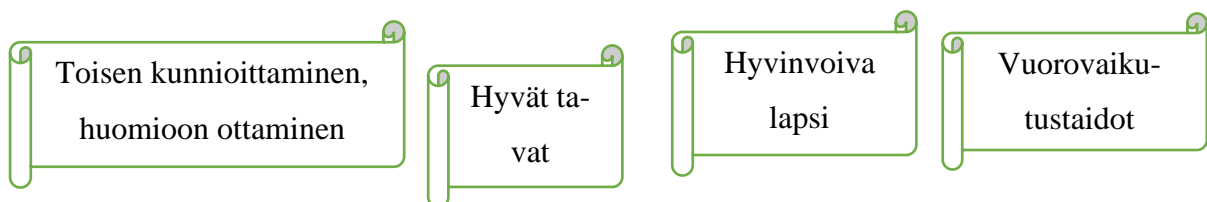
vuoteen 2017 mennessä; Laitilassa vuonna 2013 2,8:sta vuoden 2019 6,8:an prosenttiin väestöstä. (Tilastokeskus , 2020)

Ensimmäinen Vakka-Suomen Seudullinen kotouttamisohjelma vuosille 2014 – 2017 tehtiin vuonna 2013. Siinä on oma lukunsa varhaiskasvatuksella ja perusopetuksella: ”Kunnissa olevat maahanmuuttajalapsen ohjataan päivähoiton piiriin. Kotoutumista voidaan myös tukea avoimen päiväkotitoiminnan kehittämisellä. Myös lasten sijoittamisella kunnan päiväkoteihin (keskittää tai hajauttaa) voidaan vaikuttaa maahanmuuttajan kotoutumiseen. Kunnat ovat luoneet varhaiskasvatukseen hyviä käytäntöjä, joita pyritään levittämään kuntiin. Tällöin pyritään edistämään yhtenäisiä kotouttamistoimenpiteitä.” (Seudullinen kotouttamisohjelma vuosille 2014-2017)

2.7 Laitilan varhaiskasvatussuunnitelma

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet (20028) mukaan kunnan varhaiskasvatuksen järjestäjien tulee laatia ja hyväksyä paikalliset varhaiskasvatussuunnitelmat. Paikalliset varhaiskasvatussuunnitelmat ovat velvoittavia ja niitä tulee arvioida ja kehittää. Paikallinen varhaiskasvatussuunnitelma voidaan laatia kaikkia toimintamuotoja koskevaksi (päiväkotitoiminta, perhepäivähoito ja avoin varhaiskasvatoiminta) tai kullekin toimintamuodolle erikseen. (Opetushallitus, 2019, s.8).

Laitilan varhaiskasvatussuunnitelma on laadittu vuonna 2017 ja olen ollut mukana sitä tekemässä. Kuvassa 1 esitetään Laitilan varhaiskasvatuksen tärkeimmät arvot. Ne koottiin lasten vanhemmille tehdyn arvokyselyn perusteella.

Kuva 1. Laitilan varhaiskasvatuksen tärkeimmät arvot

”Varhaiskasvatuksessa huomioidaan ryhmän eri kansallisuudet. Tarvittaessa lapsen apuna käytetään kommunikoinnin tukivälineitä esimerkiksi kuvia ja tukiviittomia. Jokaista lasta kuullaan yksilönä. Käytetään paikallisten toimijoiden palveluja. Työkielenä Laitilan varhaiskasvatuksessa on suomen kieli. Huomioidaan lapsiryhmän eri kansallisuudet, joihin tutustutaan. Tuetaan kotoutumista suomalaiseen yhteiskuntaan ja kulttuuriin. Vastuu lapsen oman äidinkielen ja kulttuurin säilyttämisestä ja kehittämisestä on ensisijaisesti perheellä. Tulkkipalveluita käytetään tarpeen mukaan tilanteissa, joissa täytyy varmistaa yhdenvertainen osallistuminen. Varhaiskasvatuksessa tuetaan vieras- ja monikielisten lasten suomen kielen oppimista kuvilla, selkokielellä, saduilla ja loruilla sekä sanoitetaan ja nimetään asioita. Kielen oppimista vahvistetaan hyödyntämällä päivittäisiä vuorovaikutus- ja perushoitotilanteita. Lisäksi käytetään varhaiskasvatuksen erityisopettajan asiantuntemusta kielen S2-opetuksessa (suomi toisena kielenä). (Laitilan varhaiskasvatussuunnitelma, 2017, s. 38-39)

2 YHTEISTYÖ MONIKULTTUURISEN PERHEEN KANSSA VARHAISKASVATUKSESSA

2.1 Kasvatuskumppanuus

Kasvatuskumppanuus perheiden kanssa on perheen ja henkilöstön luottamuksellista ja vastavuoroista yhteistyötä, jossa osapuolien välillä vallitsee keskinäinen kunnioitus. Lapsen pitää luottaa siihen, että eri kasvuympäristöjen aikuiset kunnioittavat toisiaan. Kasvatuskumppanuus monikulttuuristen perheiden kanssa vaatii asioihin perehtymistä ja keskustelua, koska kulttuuri tai perheen ratkaisut voivat poiketa suurestikin. (Sivén, 2011, s. 15.) Toisaalta, jos yhteistä kieltä ei ole lainkaan, niin keskustelu on haastavaa.

Maahanmuuttajilla voi olla verraten kantaväestöön aivan erilainen käsitys vanhempien välisestä vastuun- tai työnjaosta perheessä, lasten ja vanhempien välisistä suhteista

sekä ongelmien ratkaisumalleista ja – tavoista. Käsitys varhaiskasvattajien ja vanhempien välisistä rooleista voivat myös olla erilaiset.

2.2 Kieli

Ammattikasvattajien olisi hyvä korostaa maahanmuuttajataustaiselle vanhemmalle oman äidinkielen merkitystä perheen tunnekielenä. Monikielinen ja –kulttuurinen lapsi elää maailmassa, jossa hän ottaa ja saa vaikutteita erilaisista kulttuureista. Se on sekä voimavara, että haaste oman elämän hallinnassa. (Sivén, 2011, s. 15).

Monikulttuurisessa varhaiskasvatuksessa tuetaan lapsen kasvamista kaksi- tai monikieliseksi. Tavoite on, että monikielinen lapsi osaisi ilmaista itseään monipuolisesti sekä kotikielellään että suomeksi eri tilanteissa. Monikielisyys on avain lapsen itseilmaisun, oppimisen ja identiteetin rakentumisessa. Kielen avulla lapsi myös solmii suhteita muihin lapsiin. (Sivén, 2011, s. 16.) Päiväkodissa tätä prosessia tuetaan ja suunnittelemalla sosiaaliset toiminta- ja oppimistilanteet kielellisiä taitoja kehittäviksi ja aktiivista vuorovaikutusta tukevaksi.

Äidinkieli on lapsen ensimmäinen kieli, jonka kautta hän yleensä samaistaa itsensä osaksi syntymäkulttuuriaan. Osa lapsista on oppinut kotonaan samanaikaisesti useampaakin kieltä, etenkin kun vanhemmat ovat puhuneet ja ovat olleet lapsensa kanssa vuorovaikutuksessa omilla äidinkielillään. Vanhemmat välittävät samalla lapselle laajemmin oman kulttuurinsa perinteet ja arvot. Äidinkielen opettaminen on yleensä vanhempien vastuulla. Perheiden kanssa korostetaan lapsen äidinkielen merkitystä.

Kun leikki-ikäinen opettelee uutta kieltä, on ensikielen taidolla ratkaiseva merkitys. Pystyykö lapsi käyttämään äidinkieltään ongelman ratkaisua edellyttävissä tilanteissa sekä selvittämään omia ajatuksiaan ja tunteitaan? Hallitseeko lapsi äidinkielellään keskeiset suhdekäsitteet, joiden avulla ajattelua jäsennetään ja toimintaa ohjataan? Jos näihin kysymyksiin voidaan vastata myönteisesti, on tulevaisuuden ennuste uuden kielen oppimisen suhteen positiivinen. Toisen kielen (S2) oppimiseen ja opetukseen kuuluu aina myös kulttuuriin ja sen tapoihin liittyvä kokonaisuus. (Sivén, 2011, s. 16-17.)

Lapsen näkökulmasta varhaiskasvatuksen toteuttamisessa on olennaista hyväksyä ja arvostava ilmapiiri, sillä jokaisella lapsella on oikeus tuntea olonsa turvalliseksi, kokea kiintymystä ja olla arvostettu, oli taustat millaiset ja mistä tahansa. Lapsen oman äidinkielen ja toisen kielen kehittymisen tukeminen varhaiskasvatuksessa on tärkeää, sillä kielellä on niin sosiaalinen kuin kasvatuksellinen tehtävä. Tukemalla jo varhaiskasvatuksessa maahanmuuttajataustaisen lapsen kaksikielisyyttä ja kulttuuri-identiteetin kehittymistä autetaan lapsen kotoutumista kasvuympäristöönsä ja ehkäistään esimerkiksi perusopetuksessa myöhemmin ilmeneviä oppimisvaikeuksia. (Sosiaali- ja terveysministeriö, 2007, s.16).

Suomen kieltä puutteellisesti taitavat vanhemmat saisivat paremman käsityksen varhaiskasvatuspalvelujen sisällöstä ja heidän lapsensa toimimisesta ryhmässä, jos he näkisivät esimerkiksi valokuvia, videon tms. päiväkodin arjesta ja lapsen päivästä. Hyviä kokemuksia on myös vanhempien tutustumisaamupäivistä, jolloin vanhemmat osallistuvan päiväkodin toimintaan. Sen jälkeen on voitu keskustella näkemästä tai/ja hoitaa lapsen vasu-keskustelu tulkin avustuksella. Hienoa olisi, että tulkki/tulkit olisivat käytettävissä joissakin illalla tapahtuvissa tieto- tai keskustelupainotteisissa vanhempainilloissa. Nykyisin tulkin käyttöön virka-ajan jälkeen on rajoituksia (kustannusten suhteen), joten etenkin siksi välillä tulisi järjestää perheiden yhteisiä tilaisuuksia, joissa kieli ei ole pääosassa. Tällaisia ovat erilaiset toiminnalliset illat ja juhlat (esim. tehtävä- tai aistirata luonnossa, isänpäivän kynttiläjuhla esityksin ja yhteisin toiminnoin). (Sivén, 2011, s. 16.)

2.3 Kulttuuri

Vanhempien ja henkilöstön välisten kasvatuksellisten tavoitteiden saavuttamiseksi on olennaista muodostaa yhteisesti jaettu näkemys suomalaisen varhaiskasvatuksen tavoitteista ja sisällöistä. Henkilöstön tulee ymmärtää oman kulttuurisen arvopohjansa merkitys kasvatuksessa. Varhaiskasvatuksen monikulttuurisuustyö edellyttää henkilöstöltä kulttuurien tuntemusta sekä sensitiivisyyttä kohdata eri kulttuureista tulevia lapsia ja vanhempia. Monikulttuurisuuden huomioiminen oman päiväkodissa on merkityksellistä. Henkilöstön tulee kehittää toimintamuotoja ja menetelmiä, jotka tukevat

maahanmuuttajataustaisten lasten parissa tapahtuvaa toimintaa sekä auttavat monikulttuurisia perheitä liittymään mukaan arjen toimintaan (Sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskus, 2007, s 31.)

Varhaiskasvattajilla olisi hyvä olla kulttuurisensitiivinen työote. Kulttuurisensitiivisyys tarkoittaa ammattilaisen kulttuurisesti kunnioittavia vuorovaikutustaitoja ja arvostavaa sekä sanallista että sanatonta kohtaamista ja viestintää ammattilaisen ja asiakkaan välillä. Kummallakin osapuolella on oikeus oman kulttuurinsa ilmaisuun ja sen kanssa hyväksytyksi ja kuulluksi tulemiseen.

Kulttuurisensitiivisen työotteen kehittäminen auttaa toimimaan monikulttuurisen työyhteisön jäsenenä sekä ammattilaisena asiakkaan kohtaamisessa. Se on halua, kykyä ja herkkyyttä ymmärtää eri taustoista tulevaa ihmistä. Kulttuurisensitiiviset palvelut mukautuvat erilaisten asiakkaiden tarpeisiin.

Maahan muuttaneet ihmiset saattavat tarvita palveluissa tavanomaista kokonaisvaltaisempaa lähestymistapaa, pitkäaikaista ja suunnitelmallista tukea sekä totuttua enemmän ohjausta. (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, 2021b)

3 OPINNÄYTETYÖN TAVOITTEET

Opinnäytetyön ensimmäisenä tavoitteena on helpottaa maahanmuuttajaperheen varhaiskasvatuksen asiakkuutta, lisätä varhaiskasvatuksen henkilökunnan monikulttuurisuusosaamista ja kehittää omaa osaamista materiaalin tekemisessä sekä projektityökentelyssä.

Opinnäytetyöni on toiminnallinen; sen tarkoitus on käytännön toiminnan ohjeistaminen ja opettaminen sekä toiminnan järjestäminen ja järjeistäminen. Se voi olla ohje, opastus (kuten perehdyttämisopas) tai tapahtuman/tilaisuuden suunnittelu ja/tai

toteutus. (Airaksinen, 2009). Tämä opinnäytetyö koskee toiminnan ohjeistamista, ja sen muoto on perehdyttämisorja.

Toiminnallisen opinnäytetyön toteutustapa valitaan kohderyhmän mukaan. Se voi olla esim kirja, kansio, vihko, opas, CD, video, verkkosivusto, näyttely, tapahtuma tai portfolio. (Airaksinen, 2009). Tämän työn toteutustapa on opas, koska se palvelee parhaiten varhaiskasvatuksen henkilökuntaa.

4 OPINNÄYTETYÖN TOTEUTTAMINEN

Opinnäytetyön aihe syntyi oikeastaan jo vuonna 2016 Varhaiskasvatussuunnitelma työpajoissa, joihin osallistuin työskennellessäni päiväkodissa. Huomasin miten monikulttuurisuuskasvatus on vielä aivan lapsen kengissä Laitilassa. Laitilaan oli perustettu 2015 kiireellisesti vastaanottokeskus ja lapsia oli tullut päiväkoteihin. Keräsin ja tein materiaalia oman työn ohessa työskentelyyn maahanmuuttajaperheiden kanssa.

Varsinainen opinnäytetyön suunnittelu käynnistyi kesällä 2017 jolloin otin yhteyttä tilaajatahoon, varhaiskasvatuksen johtajaan. Aihe oli ajankohtainen ja tarpeellinen, koska valmista materiaalia maahanmuuttajien kanssa työskentelyyn ei ollut.

Aloitin aineiston keruun tutustumalla jo olemassa olleisiin tutkimuksiin ja aineistoon. Sitä löytyikin paljon ja rajaaminen oli tarpeen. Kirjallisuuden hankkimista vaikeutti kirjastojen sulkutila koronan takia.

Samalla aloin työstämään opinnäytetyön suunnitelmaa, jonka hyväksyminen tapahtui kahteen otteeseen, paperiversio vuonna 2017 ja uudelleen termistöjen muuttuessa sähköisesti toukokuussa 2021, jolloin myös allekirjoitettiin opinnäytetyösopimus.

Kevään 2020 aikana sain teetettyä kyselyn varhaiskasvatuksen henkilöstölle. Kevään 2021 aikana kokosin materiaalin yhteen ja sain opinnäytetyön valmiiksi. Työskentelyä on hidastanut kahden lapsen syntymät. Työtä on tehty perheen ehdoilla.

5 TUTKIMUSTULOKSET

Keräsin aineistoa opinnäytetyöhön kyselylomakkeilla (LIITE 1) Laitilan kahdelta päiväkodilta. Käytin kysymyslomakkeessa monivalintakysymyksiä ja avoimia kysymyksiä. Tällä tavoin tuli esiin uusia näkökulmia, joita en olisi osannut etukäteen ottaa huomioon ja saisin mahdollisimman paljon tilaa vastaajan omille ajatuksille.

Kyselylomakkeen etuina ovat tehokkuus sekä mahdollisuus laajan tutkimusaineisto keräykseen. Se säästää tutkijalta aikaa ja vaivannäköä. Kyselylomake on kuitenkin syytä suunnitella hyvin tarkkaan, sillä kyselylomakkeen käyttöön liittyy myös varjo- puolia. Huonoja puolia kyselylomakkeen käytössä on se, että väärinymmärrysten mahdollisuus niin vastauksissa kuin niiden tulkitsemisessäkin. (Hirsjärvi ym 2009, s. 191.) Lisäisin vielä sen, että oli vaikeaa pohtia kysymyksiä, jotta saisin oleellisen tiedon.

Laitilan päiväkodeissa työskentelee kasvattajia 55. Vastauksia sain takaisin 10 eli vastausprosentti oli vaivaiset 18,18 %. Perusteluksi vähäisiin vastauksi sain 'kyselyähkyn', eli takana oli juuri hanke, missä piti täyttää paljon lomakkeita ja kyselyjä.

Tarkoitukseni oli selvittää minkälaisia haasteita varhaiskasvattajat olivat kokeneet, miten niistä selvinneet ja minkälaista tukea he kaipaisivat maahanmuuttajaperheiden kanssa työskentelyyn.

Haastattelin myös puhelimitse kaupungin S2 varhaiskasvatusopettajaa.

Kaikki kyselyyn vastanneet olivat kuitenkin tehneet yhteistyötä maahanmuuttajien kanssa.

5.1 Haasteet

Kyselyssä kysyin onko päiväkodin työntekijät kohdannut haasteita työskennellään maahanmuuttajien kanssa. Kaikki vastanneet kokivat, että yhteistyössä maahanmuuttajaperheiden kanssa on ollut kommunikointivaikeuksia tai vaikeuksia ymmärtämisessä. Haasteet jakautuivat kahteen selkeään osioon:

Kommunikointi (kielelliset haasteet, kielimuuri, ymmärryksen puute) sekä kulttuurierot.

"Oma kielitaito ei riitä ja tuntuu, että vanhemmat piiloutuvat oman kielimuurinsa taakse, kun sovitut asiat eivät pidä"

"Etenkin kun vanhemmat eivät ymmärrä edes englantia"

"Sekä lapsen että vanhempien kanssa"

"esim Ukrainassa mennään juhlavaatteissa päiväkotiin kun meillä mieluummin verkkarit"

"Aiheuttavat haastetta sekä väärinymmärryksiä"

Kulttuuritietoisuus on lähtökohta sille, että perhe kokee tulevansa kohdatuksi ja kuuluksi. Tämä taas tarkoittaa kulttuuristen uskomusten, tapojen ja arvojen tunnistamista sekä perheiden että ammattilaisten toiminnassa. Tärkeää on myös tunnistaa ne asiat ja tilanteet, joita ei voida selittää esimerkiksi etnisyydellä tai uskonnolla. Toimivan yhteistyön aikaansaamiseksi on tiedostettava ja ottaa huomioon perheiden mahdollisesti erilaiset uskomukset ja tavat. Kaikkia kulttuureja ei voi eikä tarvitse kuitenkaan tuntea. Liialliset yleistyksiset kulttuurisista tavoista eivät ole hyödyllisiä, sillä yksilölliset erot vanhemmuudessa ja perheen ajankohtainen elämäntilanne vaikuttavat aina hyvinvointiin ja arjen käytäntöihin. (Alitolppa-Niitamo, A., Fågel S., & Minna Säävälä. (2013), s.86)

5.2 Haasteista selviytyminen

Kyselyssä tiedustelin, miten henkilökunta oli selvinnyt kohtaamistaan haasteista maahanmuuttajaperheiden kanssa. Selviytymisen apuna olivat Google-kääntäjä, kuvat, tulkki, huumori ja positiivinen asenne. Lisäksi oli tukeuduttu kielitaitoiseen työkaveriin. Selkeää puhetta pidettiin tärkeänä ja keskustelua on käyty sekä suomeksi ja englanniksi. Turhautumista oli kuitenkin havainnoitavissa:

"Asiat jäävät toistuvasti hoitamatta. Itse yritän erikeinoilla olla yhteistyössä"

Pyrkimys ymmärtää vanhempaa ja vanhemman näkökulman huomioiminen eivät ole sama asia kuin hänen käytöksensä kritiikitön hyväksyminen vaan se on edellytys mielekkäälle yhteistyölle ja auttamiselle. Ammatillaisen ei tarvitse luopua uskomuksistaan: oma selitysmalli voi olla taustalla ohjaamassa työtä, mutta sitä ei tarvitse välttämättä ottaa perheen kanssa yhteiseksi päämääräksi. (Alitolppa-Niitamo ym, 2013, s.87)

Toisaalta tilanteet ovat vaihtelevia ja asiakkaan asenteellakin on vaikutusta:

"Riippuu henkilöstä / tilanteesta. Välillä hyvin, välillä huonosti. Auttaa jos maahanmuuttaja ottaa meidät positiivisesti vastaan"

Tulkki on käytössä 8 vastaajan mielestä ja 2 vastasi, että ei ole käyttänyt tulkkia. Tulkki on käytössä tarvittaessa Vasu / oppimissuunnitelma-keskusteluissa, huolikeskusteluissa, ja tukiasioita koskevissa palaverissa. Kahden vastaajan mielestä tulkkien saanti ei ole riittävää; tulkkia ei ole mahdollista saada kuin vasukeskusteluihin tai 2 kertaa vuodessa.

Varhaiskasvatuksen henkilöstön ja maahanmuuttajataustaisen perheen yhteistyön haasteena on usein yhteisen kielen puuttuminen. Hallintolain 26 §:n nojalla maahanmuuttajilla on mahdollisuus saada tulkkausta asioidessaan viranomaisen kanssa. Asia voidaan tulkata tai kääntää sellaiselle kielelle, jota asianosaisen voidaan todeta asian laatuun nähden riittävästi ymmärtävän. (Sosiaali- ja terveysministeriö, 2007, s.23).

Tulkkaus- ja käännöspalvelut antavat mahdollisuuden tasavertaiseen asioimiseen viranomaisten kanssa ja ne takaavat sekä asiakkaan että työntekijän oikeusturvan. (Hallintolain 6 luku, 26§) ja ne edistävät maahanmuuttajan kotoutumisen edellytyksiä suomalaisen yhteiskuntaan. Tulkkaus tapahtuu joko paikan päällä tai etätulkkauksena puhelimen tai videon välityksellä. Maahanmuuttajien kielellistä tasa-arvoa edistää myös se, että eri viranomaiset tuottavat ja käännättävät esitteitä ja lomakkeita palveluistaan ja niiden keskeisistä sisällöistä paikkakunnalla eniten käytetyille kielille. (Sosiaali- ja terveysministeriö, 2007, s 30.)

5.3 Toiveet

Kysyin millaista tietoa, tukea tai apuvälineitä henkilökunta tarvitsisi maahanmuuttajien kanssa toimimiseen. Vastauksista ilmeni, että toivottiin infopakettia (selkokielinen, kuvitettu infopaketti varhaiskasvatuksen arjesta. Tietoa eri kulttuureista) sekä opasvihkonen vanhemmille (kuvitettu, mitä päiväkodissa tehdään)

"Valmista kuvamateriaalia ettei omaa työ / vapaa-aikaa mene kuvien tekemiseen (haku, tulostus, laminointi, leikkaamisen 2 kertaa)"

"Koottu tietopaketti pk:n varusteista ja käytännöistä olisi tosi kiva. Lista hyvistä verkkosivuista lapsiperheiden kotouttamiseen olis kanssa kiva."

"Tulkkauspalvelu myös arkisiin tilanteisiin." Toisaalta toinen vastaaja totesi, että tulkin myötä tilanne on melko hyvä.

Yksi vastasi, ettei oikein osaa määritellä mitä tukea tarvitsisi:

"En osaa sanoa koska ei tietoa mitä olisi saatavilla. Yleensä menee vaan siinä arkipäivän selviytymisessä heidän kanssaan"

Toinen oli sitä mieltä, että perheeseen tutustuminen on paras keino.

”Jokainen perhe on erilainen, joten jokaiseen pitää tutustua erikseen. Saimme juuri s2-opettajan kuntaamme ja toivomme, että saamme häneltä vinkkejä”

5.4 Kasvatuskumppanuuden toteutuminen maahanmuuttajaperheen kanssa

Kasvatuskumppanuus toteutuu vastaajien mielestä huonosti (2), vaihtelevasti (6), hyvin / yleensä hyvin (4).

Haasteena koettiin tässäkin yhteisen kielen puuttuminen (3 vastaajaa).

”Vaikeuttaa kuulumisten vaihtoa”

”Kommunikointiongelmat tuo haasteita eli ei toteudu hyvin”

”Eritavalla kuin suomalaisten kanssa. Aina ei tiedä meneekö asia perille vaikka vanhemmat niin sanovat”

Kaksi vastaajaa kirjoitti, että kasvatuskumppanuuden sujuminen riippuu täysin perheestä.

”ihan perusjutuista esim vanhempien aktiivisuudesta”

”Riippuu paljon kielestä”

”perheen omat sisäiset ongelmat esim äidin mielenterveysongelmat vaativat henkilökunnalta PALJON”

Kulttuuritaustan lisäksi vanhempien persoonallisuus, perheen nykyinen elämäntilanne tai perheen aikaisemmat kokemukset ovat aina osa vanhemmuuden käytänteitä. (Alitolppa-Niitamo ym, 2013, s.78)

Eri kulttuurierot saattavat tuoda haasteita arjen sujuvuuteen (4)

"Jos kulttuuri erilaine, on tärkeää löytää yhteys ja toistemme ymmärrys jotta vältetään ongelmilta"

"ei puhuta asioista kotona?"

Maahanmuuttajataustaisen asiakkaan uskomusten ja tapojen selvittämisessä on paras tapa uteliaisuus ja avoimuus. Arvostelematta kysyminen sekä kulttuuristen erojen ja yhtäläisyyksien pohtiminen yhdessä ovat keskeisessä asemassa maahanmuuttajataustaisia perheitä kohdattaessa. Kun vanhemmat ja palveluja tarjoava taho yrittävät ymmärtää toisiaan, on helpompaa myös miettiä vaihtoehtoisia näkemyksiä ja toimintatapoja. (Alitolppa-Niitamo ym, 2013, s.87)

5.5 S2-varhaiskasvattajaopettajan haastattelu

Haastattelu on eräänlaista keskustelua, joka tapahtuu tutkijan aloitteesta ja on hänen johdattelemaa. Perinteisestä kysymys vastaus haastattelusta on yhä enemmän siirrytty keskustelunomaisempiin haastattelu-tyyppihin. Haastattelu on vuorovaikutusta, jossa molemmat osapuolet vaikuttavat toisiinsa. Haastattelulle vuorovaikutustilanteena on tyypillistä, että se on ennalta suunniteltu (tutustuminen tutkimuksen kohteeseen sekä käytännössä että teoriassa) haastattelijan alulle panema ja ohjaama. (Majanlahti, 2012, s 19)

Käytin haastattelutyypinä avointa haastattelua, joka muistuttaa kaikista eniten tavallista keskustelua haastattelija ja haastateltava keskustelevalle tietystä aiheesta.

15.3.2021 Haastattelin puhelimitse Laitilan S2 opettajaa. Hän työskentelee puolet viikosta toisessa päiväkodissa ja puolet toisessa. Laitilassa on myös toinen S2 opettaja, joka työskentelee alakouluissa.

Kysyin opettajalta minkä maalaisia lapsia on päiväkodeissa ja mitä kieltä he puhuvat. Opettaja kertoi, että lapsia on Laitilan varhaiskasvatuksen piirissä ainakin yhdeksästä eri maasta. Moni osaa vain kirjoittaa ja puhua omaa kieltään esim daria. Se luo vaikeuksia kommunikointiin, koska ei Google kääntäjäkään löydä kaikkia kieliä.

Kysyin myös opettajalta mitä haasteita hänen mielestään on työskentelyssä maahanmuuttajaperheiden kanssa. Hän kertoi, että pulmia ilmeni myös päiväkotiarjessa ihan tavallisissa tilanteissa kuten jos joku toinen lapsi on ottanut vahingossa kyseisen lapsen hanskat ja vienyt kotiinsa. Ilman yhteistä kieltä on vaikeaa selittää miksi lapsen lokeroissa on väärät hanskat ja ne pitäisi laittaa käteen vaikeivat ne ole omat. Myös kaikki ohjeiden antamiset ovat haastavia.

Suuri ongelma päiväkodeissa on myös se, ettei hoitoajoista pidetä kiinni tai poissaoloista ei ilmoiteta. Tämä vaikuttaa tietenkin toiminnan suunnitteluun ja henkilöstömäärään. Tuntuu ettei sitä ymmärretä kodeissa. Yksikin äiti oli ymmärtänyt, että lapsen on pakko olla siihen saakka hoidossa mitä oli ilmoitettu. Myös vaatetuksessa ja varavaatteiden tuomisessa oli ilmennyt hankaluuksia yhteisen kielen puuttuessa.

Yhteistyö monikulttuuristen perheiden kanssa vaatii asioihin perehtymistä ja keskustelua, koska kulttuurit tai perheen ratkaisut saattavat poiketa paljonkin toisistaan. Kunkin perheen kanssa edetään avoimesti kyselemällä ja keskustelemalla, vaikka ”yleistyksistä ja odotusarvoista” voikin lähteä liikkeelle. Mahdolliset ongelmat eivät aina suinkaan johdu uskonnosta, vaan tavoista ja käytännön asioista, kuten aikatauluista ja lasten asianmukaisesta vaatuksesta. Kaikissa kulttuureissa ei ole tapana mennä ulos, kun on kylmä tai sataa ja siksi vanhempien on vaikea ymmärtää miksi lapsilla Suomessa tulisi olla mukana päivähoidossa sadevaatteet tai lämpimät talvivaatteet. Perheillä saattaa olla erilainen aikakäsitys; sovitut hoitoajat eivät toteudu tai tapaamiset saattavat peruuntua ilman että niistä ilmoitetaan etukäteen. (Sivén, 2011, s.15)

Kotoutumisvaiheessa valtaväestön erilaiset käytänteet lasten hoidossa ja lasten kanssa olemisessa saattavat aiheuttaa hämmennystä vanhemmissa ja heidän kanssaan

työskentelevissä hoito- ja kasvatustalouden ammattilaisissa. Vanhemmille tutut tavat voivatkin olla uudessa maassa outoja ja erilaisia. (Väestöliitto, 2013, s.85).

6 MONIKULTTUURISUUS LAITILAN VARHAISKASVATUKSESSA-KÄSIKIRJA

Käsikirjan (LIITE 2) sisältö rakentui kyselyyn saatujen vastausten perusteella. Materiaalia keräsin omista työkansioistani, netistä ja valmiista oppaista. Kuvat otin Papunetistä sekä Pixabaystä, jossa kuvat ovat vapaasti jaettavissa. Osa kuvista on Laitilan varhaiskasvatuksen arkistoista. Jokusen ruokakuvan jouduin etsimään Googlen kuvahaulla.

Päädyin sähköiseen kansioon, jotta kansion päivittäminen jatkossa olisi helpompaa ja materiaali voitaisiin ladata työyksikön sähköiseen ohjepankkiin. Samasta syystä käytin Word-ohjelmaa. Värejä päätin käsikirjassa käyttää, koska ne ovat elävämmän näköisiä lastenkin mielestä ja miellyttävät omaakin silmää enemmän.

Käsikirjan tarkoitus on toimia informatiivisena ja nopeasti saatavilla olevana tietopakettina, joten sen tulee olla tiivis ja selkeä. On tärkeää, että käsikirja on helposti ja nopeasti luettava. Käytin riittävän suurta ja selkeää fonttia ja kuvia.

Tiedot ovat sähköisessä kansiossa aihealue kerrallaan, jolloin löytäminen ja päivittäminen on helpompaa. Ensimmäisessä osiossa on tietopaketti henkilökunnalle (lapsi aloittaa päiväkodissa, eri kulttuurit ja uskonnot, tulkin käyttö, päiväkotiin tutustuminen ja aloituskeskustelu ja materiaalia arkeen) ja toisessa jaettava materiaali maahanmuuttajille (varhaiskasvatus Suomessa, Laitilan päiväkodit, aloitus, kaksi kieltä ja kulttuuria, mitä päiväkodissa tehdään, kodin ja päiväkodin yhteistyö, päiväjärjestys, pukeutuminen, tuo päiväkotiin). Toimitan materiaalin sekä tulostettuna että sähköisenä muistitikuissa molempiin päiväkoteihin. Henkilökunnan ja maahanmuuttajien

materiaali ovat kaksi erillistä kansiota, tai toiveena olisi, että perheille jaettava olisi vihko-muodossa.

Käsikirjaa tehdessä opin itse todella paljon, sitähan koulutyön tekeminen parhaimmillaan on. Tekeminen tuntui muutenkin mielekkäältä, koska työlle oli tarkoitus.

Havaitsin muun muassa, että suomalainen ruoka on aika yksipuolista ja hiilihydraattipitoista. Kovia eläinrasvoja oli myös paljon. Englannin sanastoa tuli kerrattua ja uutta opittua kuvia etsiessä. Opin myös paljon muista kulttuureista ja pystyn hyödyntämään oppimaani työelämässä. Tuli pohdittua mitä lapsi oppii missäkin iässä ja pohdittua mistä varhaiskasvatuksessa pohjimmiltaan onkaan kyse. Oli myös virkistävää suht kauan töistä poissa olleena perehdyttyä päiväkotien nykyiseen toimintaan. Paluu töihin tauon jälkeen tuntuu pehmeämmältä.

Olin itse tyytyväinen käsikirjaan. Se oli työläs, mutta lopputulos oli varsin kattava. Lisään puuttuvat sivunumerot vielä. Luetutin käsikirjan myös päiväkotien henkilökunnalle. Seuraavanlaisia palautteita tuli:

”Eri kulttuurit pähkinänkuoressa: Pitäisikö Viro, Venäjä ja Ukraina olla mukana? Tosi hyvä paketti on. T:Veo”

Kyseiset kulttuurit löytyvät käsikirjasta, jäänyt varmaan epähuomiossa huomaamatta.

”Mietityttää lapsen aloitus päiväkodissa.. Onko päiväkodissa resursseja / aikaa järjestää tutustumiskeskusteluja ym ja pitäisikö maahanmuuttajaperheet perehdyttää meidän yhteiskuntaan ja varhaiskasvatukseen jonkun muun toimesta jo ennen hoidon aloitusta?”

Resursseja pitäisi olla, koska se helpottaa työskentelyä ja aikaa vieviä väärinkäsityksiä / ohjeistuksia jatkossa. Hyvä kysymys on, kenen vastuulla perehdytys on.

” Mitkä osiot henkilökunnan käyttöön ja mitkä perheille?”

Olin merkannut osiot värikoodeilla välilehtiin ja kirjoittanut asian kanteen. Lopullisessa versiossa henkilökunnan osio tulee olemaan välilehtineen kansiossa ja perheille tarkoitettu opas joko tulostettu tai painettu vihko.

”Hieman sekava, selkeyttä, tiivistä. KUVAT esim loppuun?”

Koitin selkiyttää ja tiivistää parhaani mukaan. Laitoin kuvat loppuun.

7 JOHTOPÄÄTÖKSET JA POHDINTA

7.1 Tulosten tarkastelu

Näiden 11 vastauksen sekä lukemieni tutkimusten perusteella voin tehdä johtopäätöksen, että haastetta maahanmuuttajaperheen ja varhaiskasvattajan yhteistyölle tuo yhteisen kielen puuttuminen ja kulttuurierot. Pyrin tällä opinnäytetyölläni tuomaan ratkaisuja näihin haasteisiin oppaan muodossa. On myös hyvä muistaa, että yhteistyössä ratkaisevaa on asenne, niin asiakkaan kuin työntekijän. Omaan asenteeseen voi vaikuttaa siten että pitää sen avoimena ja positiivisena haastavankin työn keskellä.

Itselleni heräsi kysymys, onko työhön tarpeeksi resursoitu työntekijöitä, jos koettiin kuormittavaksi materiaalin hankkimisen ja tekemisen? Ja mikä rooli on S2-opettajilla? Mietin myös vastausten vähyyttä, että ovatko työntekijät väsyneitä ylipäänsä ihan perustyöhön, etteivät jaksakaan tehdä ylimääräistä tauon aikana?

Mielestäni tulkki olisi hyvä saada myös aloituspalaveriin mukaan, jossa kerrotaan kaikki tarpeellinen tieto päiväkotikäytännöstä.

Jatkotutkimuksen aihe olisi onko päiväkotielämä helpottunut tämän materiaalin myötä, niin henkilökunnan kuin maahanmuuttajaperheiden osalta. Myös video päiväkotipäivästä olisi hyvä tehdä projektina, vrt Youtubevideo ”Arki porilaisessa päiväkodissa” ([Arki porilaisessa päiväkodissa - YouTube](#)).

Toisaalta voidaan verrata opinnäytetyöni tutkimustuloksia toisiin vastaavien töiden tutkimustuloksiin. Samantyyppisiä tuloksia ja vastauksia kyselyihin on saatu eri puolilla Suomea opinnäytetöissä / pro-gradussa.

Kommunikointivaikeuksia päiväkodin henkilökunnan ja maahanmuuttajien välillä havaitsi kyselyn perusteella Ritosalo (2010, s.19). Oksanen (2013) havaitsi myös samankaltaista opinnäytetyönsä kyselyssä: Haasteita monikulttuurisessa varhaiskasvatuksessa ja perheen kohtaamisessa ilmeni paljon. Lapsen vieras kieli ja vanhempien vieraskielisyys koettiin suurimpana ja merkittävimpänä haasteena. Yhteisen kielen puute ja tulkin palveluiden huono saatavuus koettiin kasvatuskumppanuutta häiritsevänä ja joissakin tapauksissa jopa estävinä seikkoina. Luottamuksellisen suhteen luominen vanhempiin yhteisen kielen puuttuessa ja kulttuurierojen vuoksi koettiin haasteena. Kulttuurierot olivat haasteena monissa erilaisissa tilanteissa. Itsestäänselvinä suomalaisessa yhteiskunnassa ja varhaiskasvatuksessa koetut asiat eivät todellakaan ole itsestäänselviä monikulttuurisille perheille. Näiden kulttuurierojen takia syntyvät väärinymmärrykset ja se, että vanhempi käyttäytyy kuin ymmärtäisi tai kertoo ymmärtävänsä, vaikka todellisuus on toinen, koettiin haasteina (s.27).

Koivusipilän (2017) kyselyssä selvisin sitä, minkälaisia haasteita kasvattajat näkevät monikulttuurisuuden tuoneen suomalaiseen varhaiskasvatukseen. Kyselylomakkeiden vastauksissa nousi esille hyvin paljon yhteneviä asioita. Suurin osa kasvattajien esille tuomista asioista olivat yhteydessä monikulttuuristen lasten vanhempiin sekä heidän kanssaan tehtävään yhteistyöhön. Kielimuuri tuottaa useasti haasteita alkuun, tulkkipalvelut äärimmäisen tärkeitä, ja silti ei ole aina itsestään selvää niitä saada. Kaikki vastaajat kertoivat kommunikoinnin vanhempien kanssa olevan haasteellista puutteellisen suomen kielen taidon vuoksi. Lisäksi useat kertoivat kielitaidottomuuden vaikeuttavan suomalaisen varhaiskasvatuksen periaatteiden, kuten esimerkiksi toimintaa ohjaavien lakien ja asetusten tarkoitusten perustelemisen, selventämistä vanhemmille (s.34).

Apuvälineinä kommunikoinnissa oli Ritosalon (2010, s.20) kyselyn perusteella kuvat, tulkki, elekieli, tulkki, viittomat, käsillä näyttäminen ja esineiden näyttäminen. Myös Muistilaput ja ilmoituslehtiset, helpot sanat, hidas ja selkeä, kirjakieli, englannin kielellä puhuminen sekä sanojen kadotessa henkilökunnan puolelta sanojen ehdottelu (s.24-25). Oksanen (2013) kyselyssä varhaiskasvatuksen henkilökunta koki tarvitsevänsä neuvoa, apua ja tukea eniten vuorovaikutukseen sekä lapsen että vanhempien kanssa. Tarvetta oli tulkin käytön periaatteille; miten, milloin ja kuinka usein se on

mahdollista. Monikulttuurisen lapsen, aivan kuten valtaväestönkin lapsen perheen kohdalla, alkukeskustelut koko ryhmän kasvattajien kanssa ja tutustuminen puolin ja toisin koettiin erityisen tärkeäksi. Alkukeskustelussa tulisi käydä läpi, mitä on suomalainen varhaiskasvatus sekä lisäksi ehkä suomalaista kulttuuria ja yhteiskuntarakennetta. Lapsen taustat, tarpeet ja kasvatusta koskevat asiat nähtiin tärkeänä saada selville. Perheen yksilölliseen kohtaamiseen ja luottamuksellisen suhteen luomiseen kaivattiin konkreettisia neuvoja. (s.28-29)

Tulkkia käytettiin Ritosalon (2010, s. 20) kyselyn perusteella 67 % vastaajista. Pala-vereissa, asioiden selvittelyssä ja lapsen sairastuessa.

Kasvatuskumppanuus toteutuu Ritosalon (2010, s. 21-22) mukaan maahanmuuttajien kanssa samalla tavalla kuin muidenkin vanhempien kanssa 41 %. Toteutuu, mutta vaatii enemmän töitä 22 % . Ei toteudu kieliongelmissa johtuen 8 %. Vastaaja toimii esi-koulussa, missä kasvatuskumppanuutta ei ole 22 %. Arttijeffin (2015) mukaan myös yhteistyö ja kasvatuskumppanuus on työläämpää , koska yhteinen kieli puuttuu ja kulttuuriset eroavaisuudet ovat suuria. Yhteinen kieli aiheuttaa hankaluuksia mm sovittujen sääntöjen noudattamisessa, vanhempien velvollisuuksien noudattamisessa ja ymmärrettynä tulemisessa (s 48). Myös Arttijeff (2015) mainitsi tämän työssään: Kyselyn yksimielinen vastaus oli se, että eniten kulttuurierot ja yhteisen kielen puuttuminen näyttäytyvät arjen käytänteissä, kuten siinä, että lapsi pitää hakea sovittuun aikaan päiväkodilta pois (s 50)

Arttijeff (2015) selvitti myös, oliko henkilökunta kohdannut maahanmuuttajaperheiden kohdalla päiväkodin säännösten ymmärtämisessä ongelmia. Vastauksista kävi ilmi, että erityisesti juuri näiden päiväkodin jokapäiväisten säännösten ymmärtämisessä oli ollut ongelmia, jotka olivat henkilökunnan mukaan johtuneet yhteisen kielen puuttumisesta. Ongelmia oli tuottanut esimerkiksi tuonti- ja hakuajat, sairaiden lasten hoitoon tuonti, sähän sopivien vaatteiden pukeminen lasten päälle. Vastuksissa henkilökunta oli nostanut esille sen, että päivittäisiä säännöksiä on laitettu kuvina maahanmuuttajaperheiden lasten reissuvihkoihin. (s 51).

Oksasen opinnäytetyössä ilmeni myös, että kasvatuskumppanuuden kehittäminen ja toteutuminen koettiin haastavaksi juuri kielimuurin vuoksi. Monikulttuurinen lapsi koettiin hoidon alussa erityistä tukea tarvitsevana lapsena, jonka apuna ja tukena sopeutumisen edistämiseksi ylimääräinen työntekijä oli paljon toivottu. Omahoitaja–menetelmä nähtiin todennäköisesti toimivana ja ehkä kasvatuskumppanuuttakin edistävänä. Tärkeäksi koettiin saada neuvoja siihen, miten tuoda yhteiset pelisäännöt selväksi vanhemmille. Päivittäinen tiedonkulku oli myös haastavaa. Varhaiskasvatuksen henkilöstön mielestä tiedon, kokemusten ja toimintatapojen sekä hiljaisen tiedon jakaminen varhaiskasvatustyksiköiden kesken on ensiarvoisen tärkeää. Kaupungin puolelta perheen kotoutumista tulisi myös tukea, jotta koko perheen kotoutumisen edistäminen ei jäisi ainoastaan varhaiskasvatushenkilöstön huoleksi. (s.28-29)

Ritosalo (2010) selvitti kyselyssään minkälaisia kuvia päiväkodin henkilökunta toivoisi monikulttuurisuusoppaasta löytyvän. Millaisia kuvia toivoisit kuvakirjasta löytyvän? Arkitilanteita kuvaavat kuvat 57 %. Pukeutuminen 14 % . Yli puolet vastanneista toivoi arkielämään liittyviä kuvia ilman sen tarkempaa kuvailua. Tarkemmin kuvaavia vastauksia tuli paljon, mutta samankaltaisuutta niistä ei juuri löytynyt muuten kuin se, että ne sopisivat hyvin arkitilanteita kuvaaviksi. Esimerkiksi kellonajat, perheenjäsenet, ruokailu, tunteet, lasta lähellä olevat asiat ja wc:ssä käynti esiintyivät vastauksissa. Muutama vastaus koski kuvien ulkonäköä; selkeitä ja sarjakuvia tapahtumista. Kaiken kaikkiaan vastaukset noudattivat sitä, että kuvat olisivat hyvin lapsen arkipäivää päiväkodissa kuvaavia (s.23).

Arttijeff (2015) kysyi myös päiväkodin henkilökunnalta mihin päiväkodin henkilöstö kaipaisi apua. Vastaukseksi hän sai, että aina yhteistyö päiväkodin henkilökunnan ja maahanmuuttajaperheiden välillä ei suju saumattomasti ja ristiriitoja voi syntyä pienistäkin käytännön asioista, kuten ajankäytöstä tai pukeutumisesta sään mukaisella tavalla. Tähän ehdotettiin ratkaisuksi uutta työkalua. Useammassa vastauksessa ehdotettiin perheille jaettavaa selkokielistä opasta, jossa voisi käyttää kuvia vielä apuna selventämässä. Oppaan tulisi olla hyvin selkeä ja siihen olisi laitettava vain ne kaikkein tärkeimmät asiat koskien arkea ja arjen käytänteitä. Lisäksi useammassa vastauslaussa nousi esiin koulutuksen tarve eri kulttuureista. (s. 53-54)

7.2 Eettiset kysymykset

Ennen työn aloittamista tein opinnäytetyösopimuksen koulun ja tilaajatahon kanssa. Kirjoittaessa olen pyrkinyt työssäni erottamaan oman tekstin lainatusta ohjeiden mukaan. Olen lisäksi pyrkinyt löytämään mahdollisimman ajankohtaisia lähteitä. Työssä on myöskin käytetty montaa eri lähdettä.

Olen ollut puolueeton raporttia ja opasta kirjoittaessani, vaikka kuulun samaan ammattikuntaan vastaajien kanssa. Kyselyn vastauksista ei myöskään ilmene tutkimukseen osallistuvien identiteettiä. En kysynyt esimerkiksi haastateltavien taustatietoja, kuten ikää tai sukupuolta, koska niitä ei tarvita. Pienessä yksikössä tämänkin voisi olla paljastava tekijä, jos joukossa on vaikka vain yksi miespuolinen työntekijä. Olen julkaisut haastattelutulokset niin kuin ne on annettu, mitään muuttamatta.

7.3 Luotettavuus

Tämän opinnäytetyön tutkimus on empiirinen eli kokemuseräinen tutkimus. Empiirisen tutkimuksen luotettavuus on perimmältään sen kykyä tarjota totuudenmukaista tietoa siitä todellisuudesta, johon tutkimuksessa etsitään vastausta. Tässä olen mielestäni onnistunut.

Tutkimus on myös kvalitatiivinen eli laadullinen ja sen tarkoitus ei ollutkaan yleistää vaan saada kuvaus ilmiöistä ja ihmisten kokemuksista asioista.

Tutkimuksen luotettavuutta voidaan myös tarkastella validiteetin ja reliabiliteetin avulla,

Validiteetti eli pätevyys on mittarin tai menetelmän kelpoisuuden toinen osatekijä. Tutkimuksen tulee mitata sitä, mitä on tarkoituskin selvittää; mittarin kyky mitata juuri sitä, mitä on tarkoitus mitata.

Validius tarkoittaa myös systemaattisen virheen puuttumista. Validilla mittarilla suoritettavat mittaukset ovat keskimäärin oikeita. Tämä varmistetaan huolellisella

etukäteissuunnittelulla ja tarkoin harkitulla tiedonkeruulla (mittari, perusjoukko, edustava otos, pieni kato). (Majanlahti, 2012, s. 13) Työssäni etukäteissuunnittelu olisi voinut olla parempi ja kato oli suuri.

Vastaamattomuus aiheuttaa aina harhaa tuloksiin, sillä vastaamatta jättäneet voivat olla ominaisuuksiltaan erilaisia kuin kyselyyn vastanneet. Tästä syystä aineiston edustavuutta ei korjaa sen suuri koko. On siis parempi saada vastausprosentti korkeaksi kuin tyytyä alhaiseen vastausprosenttiin ja korvata se kasvattamalla otoskoko. (Majanlahti, 2012 s. 14) Miten olisin saanut vastausprosentin korkeammaksi? Olisiko auttanut, että olisin kertonut mihin vastauksia käytän? Olisiko pitänyt muistutella tai tehdä kysely uudelleen jonkun ajan kuluttua? ”Motivoiva saatekirje, vastaamaan houkutteleva kyselylomake, vastaajalle vaivaton kyselyn palauttamistapa ja uusintakyselyn suorittaminen ovat keinoja, joilla kirjekyselyn kato pyritään saamaan mahdollisimman pieneksi”. (Majanlahti, 2012, s. 14) Opin tästä miten kannattaa jatkossa toimia jos vielä vastaavan kyselyn joskus teen.

Reliabiliteetti viittaa tutkimuksen toistettavuuteen. Mittaus on reliaabeli, jos samat henkilöt saavat samalla mittarilla samanlaisia tuloksia. (Majanlahti, 2012 s. 14). Mielestäni tämä toteutuu; kyselyn tekijällä ei ole merkitystä jos käytetään samaa mittaria (kyselylomaketta).

Mittari on reliaabeli jos vastaukset eri mittauskerroilla ovat melko samanlaisia. Eli kuinka samanlaisia tai toisistaan poikkeavia vastauksia saataisiin, jos mitattaisiin samaa ilmiötä monta kertaa samalla mittarilla? (Majanlahti, 2012, s. 14) Tähän voi vaikuttaa monikin asia, kun on ihmisistä kyse (olosuhteet, mieliala, sen hetkiset asiakkaat). Mittari ei ole siis tällä perusteella reliaabeli.

LÄHTEET

Alitolppa-Niitamo, A., Fågel S., & Minna Säävälä. (2013) Olemme muuttaneet – ja kotoudumme. Maahan muuttaneen kohtaaminen ammatillisessa työssä. Haettu 26.5.2021 osoitteesta [e38fea1b-olemme-muuttaneet-ja-kotoudumme_ilmankantta.pdf \(vaestoliitto.fi\)](#)

Airaksinen T (2009). Toiminnallinen opinnäytetyö tekstinä [PowerPoint-diat]. SlideShare. Haettu 27.5.2021 osoitteesta [Toiminnallinen opinnäytetyö tekstinä \(slideshare.net\)](#)

Arttijeff, M, (2015) Yhteistyötä ilman yhteistä kieltä. Tutkimus päiväkodin henkilöstön ja maahanmuuttajaperheiden välisestä yhteistyöstä. Lapin yliopisto.

Asetus lasten päivähoitosta annetun asetuksen muuttamisesta 1336/1994 muutoksineen haettu 24.5.2021 osoitteesta [Asetus lasten päivähoitosta annetun asetuksen... 1336/1994 - Säädökset alkuperäisinä - FINLEX ®](#)

Hallintolaki 6.6.2003/434 muutoksineen haettu 26.5.2021 osoitteesta [Hallintolaki 434/2003 - Ajantasainen lainsäädäntö - FINLEX ®](#)

Hirsjärvi, S., Remes, P. ja Sajavaara, P. (2009). Tutki ja kirjoita. Tammi

Koivusipilä, K Monikulttuurisuus varhaiskasvatuksessa Monikulttuurisen lapsen itsetunnon tukeminen päiväkodissa. 2017. Seinäjoen amk.

Kuntaliitto. (2009). Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman laadinta kunnissa. Opas lakisääteisen suunnitelman laadintaan. Osa 2. Suunnitelman seuranta ja arviointi. Haettu 24.5.2021 osoitteesta

[Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman - PDF Free Download \(docplayer.fi\)](#)

Laitilan varhaiskasvatussuunnitelma 2017. Haettu 27.5.2021 osoitteesta [Laitilan varhaiskasvatussuunnitelma 2017 \(3\).pdf](#)

Laki kotoutumisen edistämistä 1386/2010 muutoksineen haettu 26.5.2021 osoitteesta [Laki kotoutumisen edistämisestä 1386/2010 - Ajantasainen lainsäädäntö - FINLEX ®](#)

Laki lasten päivähoitolaista 36/1973 muutoksineen. Haettu 24.5.2021 osoitteesta

[Laki lasten päivähoitolaista 36/1973 - Säädökset alkuperäisinä - FINLEX ®](#)

Lastensuojelulaki 13.4.2007/417 muutoksineen. Haettu 24.5.2021 osoitteesta

[Lastensuojelulaki 417/2007 - Ajantasainen lainsäädäntö - FINLEX ®](#)

Majanlahti, J. (2012). Itä- Suomen yliopisto. Oikeustieteiden laitos

Johdatus empiiriseen oikeustutkimukseen lv 2012 -2013 haettu 27.5.2021 osoitteesta

[1 Empiirinen tutkimus mitä se on? - PDF Ilmainen lataus \(docplayer.fi\)](#)

Monikulttuurinen varhaiskasvatus pääkaupunkiseudun toimintamalli MONIKU

-sosiaalinen vahvistaminen pääkaupunkiseudun monikulttuurisessa varhaiskasvatuksessa v. 2005 – 2007 haettu 27.5.2021 osoitteesta

[Microsoft Word - TOIMINTAMALLI 2008.doc \(socca.fi\)](#)

Nauclér, K., Welin, R. ja Margreth Ögren. (1996). Kulttuurit ja kielet kohtaavat: työtavat monikielissä päiväkodissa . Sosiaali- ja terveysministeriö, pakolaistoimisto: Edita (jakaja)

Oksanen, I. (2013). Kun monikulttuurinen lapsi aloittaa päivähoiton – Monikulttuurisuusopas Paimion päivähoiton työntekijöille. Turun amk.

Opetushallitus. (2019). Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet. Haettu 24.5.2021 osoitteesta [varhaiskasvatussuunnitelman_perusteet.pdf \(oph.fi\)](#)

Rantanen, S. ja Silver, M. (2013). Vakka-Suomen lastensuojelun suunnitelma vuosille 2014 – 2018.

Haettu 26.5.2021 osoitteesta

[620_LASTENSUOJELUSUUNNITELMA_2014-2018 \(1\).pdf](#)

Ritosalo, S. (2010). Opas maahanmuuttajavanhempien ja päiväkodin henkilökunnan välisen kommunikoinnin helpottamiseksi, Mikkelin amk.

Seudullinen kotouttamisohjelma vuosille 2014 – 2017, Vakka-Suomi. Haettu 26.5.2021 osoitteesta

[Vakka-Suomen seudullinen kotouttamisohjelma \(3\).pdf](#)

Sivén, P. (2011). Monikulttuurinen varhaiskasvatus -opas - Hyvinkään kaupunki.. Haettu 26.5.2021 osoitteesta

[Monikulttuurinen varhaiskasvatus -opas - Hyvinkään kaupunki \(yumpu.com\)](#)

Sosiaali- ja terveysministeriö. (2002). Sosiaali- ja terveysministeriön julkaisuja 2002:9. Valtioneuvoston periaatepäätös varhaiskasvatuksen valtakunnallisista linjauksista. Haettu 24.5.2021 osoitteesta

[VNvarhaiskasva \(valtioneuvosto.fi\)](#)

Sosiaali- ja terveysministeriö (2007). Sosiaali- ja terveysministeriön selvityksiä 2007:62

Maahanmuuttajatyön kehittäminen varhaiskasvatuksessa Varhaiskasvatuksen maahanmuuttajatyön kehittämisjaosto. Helsinki. Haettu 26.5.2021 osoitteesta

[Microsoft Word - Maahanmuuttajarap-kansi.doc \(valtioneuvosto.fi\)](#)

Tilastokeskus. (2020). Ulkomaan kansalaiset [tilasto]. Haettu 26.5.2021 osoitteesta

[Väestö 31.12. muuttujina Vuosi, Alue ja Tiedot. PxWeb \(stat.fi\)](#)

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. (2021a). Maahanmuutto ja kulttuurinen moninaisuus. Käsitteet.

Haettu 21.5.2021 osoitteesta [Käsitteet - Maahanmuutto ja kulttuurinen moninaisuus - THL](#)

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, (2021b). Maahanmuutto ja kulttuurinen moninaisuus. Kulttuurisensitiivinen työote. Haettu 26.5.2021 osoitteesta

[Kulttuurisensitiivinen työote - Maahanmuutto ja kulttuurinen moninaisuus - THL](#)

Työ- ja elinkeinoministeriö. (2012). Valtion kotouttamisohjelma. Haettu 24.5.2021 osoitteesta

[Valtion+kotuttamisohjelma+21092012.pdf \(tem.fi\)](#)

Varhaiskasvatuslaki 540/2018 muutoksineen. haettu 24.5.2021 osoitteesta

[Varhaiskasvatuslaki \(pääosin voimassa 1.9.2018... 540/2018 - Ajantasainen lainsäädäntö - FINLEX](#)

®

Satakunnan ammattikorkeakoulu

Riikka Johansson

Maahanmuuttajaperheiden ja päiväkodin henkilökunnan välisen yhteistyön tukeminen

Opinnäytetyö

KYSELY HENKILÖKUNNALLE

1. Oletko tehnyt työssäsi yhteistyötä maahanmuuttajien kanssa? Kyllä_ Ei__ (jos vastasit ei, voit siirtyä suoraan kysymykseen 7)
2. Onko yhteistyössä ollut haasteita? Kyllä __ Ei __
3. Jos vastasit kyllä, millaisia?
4. Miten olette niistä selviytyneet?
5. Käytättekö tulkkia? Kyllä __ (kuinka usein?)
Ei __ (miksei?)
6. Millaista tietoa / tukea / apuvälineitä tarvitsisit maahanmuuttajien kanssa toimimiseen?
7. Miten kasvatuskumppanuus mielestäsi toteutuu maahanmuuttajavanhempien kanssa?
8. Jos vastasit ettei toteudu hyvin, niin mistä syystä mielestäsi kasvatuskumppanuus ei ole toteutunut?

Lisättävää:

Kiitos! ☺

Monikulttuurisuus Laitilan varhaiskasvatuksessa – käsikirja henkilökunnalle

Laitila

2021

Sisällys

<u>ALKUSANAT</u>	6
<u>LAPSI ALOITTAÄ PÄIVÄKODISSA</u>	7
<u>ERI KULTTUURIT PÄHKINÄNKUORESSA</u>	8
<u>AFGANISTAN</u> افغانستان	8
<u>IRAK</u> العراق	10
<u>IRAN</u> ايران	11
<u>KIINA</u> 中华人民共和国	12
<u>LATVIA</u> <i>Latvija</i>	14
<u>LIETTUA:</u> <i>Lietuva</i>	15
<u>PUOLA</u> <i>Polska</i>	15
<u>ROMANIA</u> <i>România</i>	16
<u>SOMALIA</u> somaliksi <i>Soomaaliya</i> , arab. الصومال, <i>al-Sūmāl</i>	17
<u>SYYYRIA</u> الجمهورية العربية السورية	18
<u>THAIMAA</u> ประเทศไทย	20
<u>TURKKI</u> <i>Türkiye</i>	21
<u>UKRAINA</u> Україна	22
<u>VENÄJÄ</u> Россия	22
<u>VIRO</u> Eesti Vabariik	23
<u>VIETNAM</u> <i>Việt Nam</i>	24
<u>USKONTOJEN ERITYISPIIRTEET</u>	26
<u>TULKIN KÄYTTÖ</u>	27
<u>PÄIVÄKOTIIN TUTUSTUMINEN / ALOITUSKESKUSTELU</u>	28
<u>MATERIAALIA JA VINKKEJÄ ARKEEN</u>	32

ALKUSANAT

Kasvatuskumppanuus vaatii työntekijöiltä kulttuurien tuntemusta ja kunnioitusta perheitä kohtaan, kärsivällisyyttä ja halua aitoon yhteistyöhön. Maahanmuuttajavanhemmat kasvatavat lapsiaan oman kulttuurinsa mallin mukaan. Päiväkodin suomalainen henkilökunta välittää suomalaista kulttuuria. Lapsen on saatava tuntee olevansa hyväksytty ja kokea, että häneen ja hänen kulttuuriinsa suhtaudutaan myönteisesti. Työyhteisöissä on hyvä pohtia, millaisen ensivaikutelman lapsi ja hänen perheensä saavat saapuessaan päivähoitopaikkaan. On muistettava, että lapset aistivat aikuisten asenteita jo eleistä, ilmeistä ja äänensävyistä. Aikuisten on puhuttava lapsista kunnioittavasti myös keskenään.

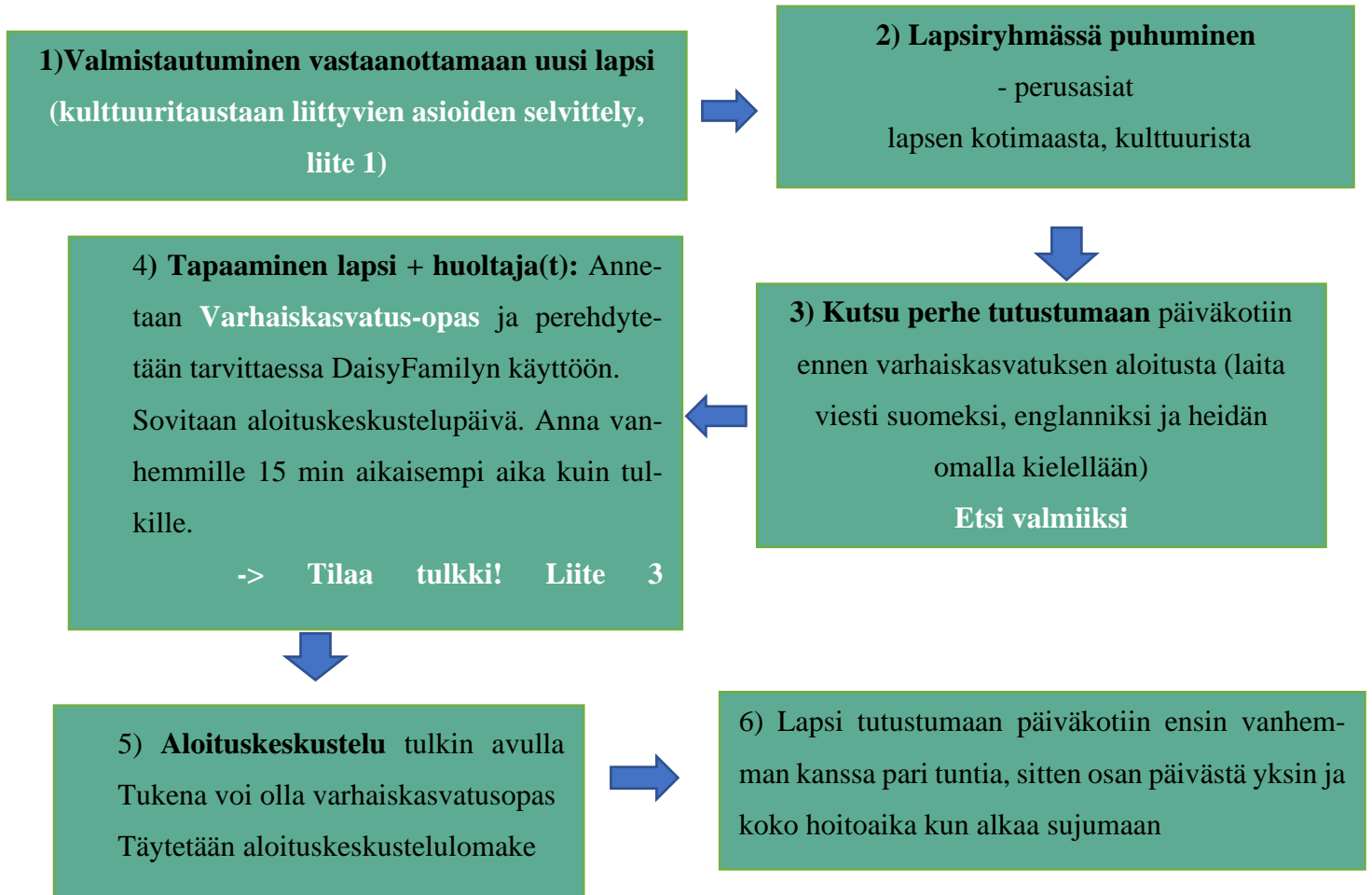
Monikulttuurisen varhaiskasvatuksen tavoitteita mm.

- lapsen kasvun ja kehityksen tukeminen
- lapsen oman identiteetin vahvistaminen
- lapsen sopeutuminen omaan päivähoitopaikkaan
- suomen kielen oppiminen
- oppimis- ja kouluvalmiuksien kehittäminen
- perheen tukeminen lapsen oman äidinkielen ja kulttuurin säilyttämisessä
- suomalaisen kulttuurin välittäminen

Lähde: MONIKULTTUURISIA KOHTAAMISIA. Opas varhaiskasvatukseen arkeen.pdf (peda.net)

1. LAPSI ALOITTAÄ PÄIVÄKODISSA

Lapsen päiväkotihoidon aloitus saattaa olla iso mullistus perheelle, ja se olisi hyvä tehdä mahdollisimman suunnitelmallisesti. Tässä yhdenlainen malli: (mukaillen Rauman mallia)

PUHU SELKOKIELTÄ

- ☺ puhu yhdestä asiasta kerrallaan, painota ydinsanoja
- ☺ puhu mahdollisimman lyhyesti ja systemaattisesti
- ☺ älä puhu kuin lapselle, jos puhut aikuiselle
- ☺ älä käytä murretta
- ☺ varmista, että tulet ymmärretyksi, kun puhut ajasta ja paikasta tai syystä ja seurauksesta
- ☺ tee tarkistuskysymyksiä
- ☺ käytä tavallisia sanoja
- ☺ pidä tauko ennen kuin aloitat uuden asian
- ☺ puhu hitaasti mutta luonnollisesti ja liioittelematta
- ☺ anna aikaa kuuntelemiseen, ymmärtämiseen ja kysymiseen
- ☺ käytä ilmeitä, eleitä, sopivaa aksenttia ja äänensävyä, mutta älä liioittele
- ☺ piirrä tai näytä kuvia ja osoita esineitä, jos mahdollista
- ☺ älä epäröi katsoa vaikeita sanoja sanakirjasta / kääntäjästä

2. ERI KULTTUURIT PÄHKINÄNKUORESSA

Alle on lueteltu yleisimmät maahanmuuttajien kulttuurit valtakunnan tasolla ja Laitilassa. Huomioitavaa, että nämä ovat yleistyksiä. Jokainen perhe on kuitenkin yksilöllinen.

*)Juhlat-kohdassa käsittelen SAMOJA juhlia, mitä vietetään Suomessa

Kieli: Viralliset kielet Paštu ja dari (afgaani-persia). Afganistanissa puhutaan yli 30 kieltä.

Uskonto: Islam; sunnimuslimit 80%, shiamuslimit 19%, muut 1%

Ruoka: Litteät vehnäleivät, joita kastetaan usein lihaliemeen. Jogurtti ja muut maitotuotteet ovat myös yleisiä. Ruoka tarjoillaan lattialle levitetyiltä muovi- tai vinyylipöytäliinoilta. Ruoka tarjoillaan kaikille samasta astiasta. Syödään käsin. Ruoka kauhotaan yleensä palloksi sormenpäihin ja sitten syödään. Ruokaa jätetään lautaselle, muuten se täytetään uudelleen

Juhlat: Uusi vuosi 21.3, kevään ensimmäinen päivä. Ei oikein muuta yhteistä suomalaisten kanssa.

Ihmiset ja tavat: Useat naiset käyttävät burkaa, käyttö on vapaaehtoista. Nuoret afganistanilaiset naisevat suosivat *hijabia* burkan sijaan, joka peittää ainoastaan pään ja hiukset. Alkoholin nauttiminen ja hallussapito on kielletty kuolemanrangaistuksen uhalla. Samoin huumausaineiden hallussapito. Myös homoseksuaalinen kanssakäyminen on kielletty kuolemanrangaistuksen uhalla.

Huonoja keskustelunaiheita ovat yleensä kaikki islamiin, uskontoon ja hengellisyyteen liittyvä. Alueellinen politiikka, Taliban, naisten oikeudet, tasa-arvo ja kaikki asiat, joista et ehkä ole yhtä mieltä, ovat myös tabuja.

Yksityiskohtaiset perheasiat ovat täysin yksityisiä, ja niistä keskustellaan vain muiden perheenjäsenien kesken. Kaikki kritiikki on erittäin loukkaavaa.

Asioiden tai ihmisten osoittaminen sormella on erittäin epäkohteliasta. Peukut pystyyn -ele on perinteisesti loukkaava muslimien keskuudessa, sillä se vastaa keskisormen näyttämistä länsimaissa. Jotkut mediatietoiset afganistanilaiset ymmärtävät eleen länsimaalaisen tarkoituksen, mutta toiset taas käyttävät elettä sen perinteisessä merkityksessä. Afganistanilaiset seisovat lähempänä toisia ihmisiä kuin suurin osa länsimaalaisista keskustellessaan. Henkilökohtaista tilaa tulisi kunnioittaa kuitenkin afganistanilaisille naisille puhuttaessa. Liian lähelle meneminen voidaan tulkita epäkunnioittavan

Älä odota, että afganistanilaiset osaavat lukea, etenkin kaupunkialueiden ulkopuolella.

Valmistaudu siihen, että afganistanilaisilla on erilainen ajantaju sekä täsmällisyyden käsite. Kunnia ja häpeä tulisi aina ottaa huomioon. Ilmaise itseäsi aina tavalla, joka ei ole suora tai syyllistä ketään. Älä tee syytöksiä tai puhuttele ketään alentuvasti.

Afganistanilaiset ovat yleensä ystävällisiä ja vieraanvaraisia, mutta he saattavat silti olla ankaria ja jyrkkiä länsimaalaisten normien mukaan. Tämä on suurelta osin heidän sotakemustensa ansiota.

Tavatessasi jonkun kädenpuristus on yleisin tervehdysmuoto. Ihmiset saattavat myös asettaa kätensä sydämensä päälle ja nyökätä hieman. Miehet ja naiset eivät koskaan kätele tai puhu suoraan toisilleen yksityisesti. Katsekontaktia miesten ja naisten välillä tulisi myös välttää. Miesten välillä katsekontakti on hyväksyttävää, kunhan se ei ole pitkitetty – on parempi katsoa toista silmiin vain silloin tällöin, muutoin sitä voidaan pitää aggressiivisenä eleenä.

Afganistanilaisten kesken hurskaus eli pitäytyminen uskonnollisissa normeissa sekä muut velvoitteet (kuten vanhempia kohtaan) ja ulkoisista tunteenosoituksista pidättäytyminen ovat ihailtavia piirteitä. Afganistanilaisille ilon ja surun näyttäminen julkisesti on harvinaista.

Perhe ja koti: Perhe on erittäin tärkeä afganistanilaisessa kulttuurissa. Laajennettu perhe on tyypillisesti yhdessä läpi elämän. Kommunikaatio ja sosialisointi rajoittuvat lähes yksinomaan laajennettuun perheeseen. Sukulaiset huolehtivat sukulaisista. Perheenväliset siiteet ja perheen kunnia ovat pyhiä afganistanilaisille. Perheen kunnia määrää perheen aseman yhteiskunnassa. Perheasiat ovat erittäin yksityisiä.

Kunnioitus tulee iän myötä sekä miesten että naisten kohdalla. Kodeissa, joissa vanhin henkilö on nainen, häntä kunnioitetaan suuresti, mutta teini-ikäinen poika saattaa silti olla päätöksentekijä. Naiset ovat omistautuneet kotielämälle. Iän lisäksi naiset saavuttavat kunnioitusta ja statusta tultuaan äideiksi.

Elämäntapansa, joka painottaa kunniaa sekä vastuuta täyttää odotetut roolit, on jäykkä ja joustamaton.

Avioliitot ovat tyypillisesti perheen järjestämiä. Laajennetun perheen välisten läheisten siiteiden vuoksi avioliitto pikkuserkkujen tai jopa serkkujen välillä on melko yleistä, samoin kuin polygamia, jonka islamin uskonto sallii.

Naisen ja lapsen asema on alistettu. Lapsiavioliittoja on. Naisilla ei juuri ole arvoa, joten jokaiseen perheeseen toivotaan hartaasti poikaa. Jos poikaa ei synny, tyttö saa ryhtyä pojaksi, jotta perheen kunnia säilyy. Pojaton perhe on arvoasteikossa alhaalla, ja äiti on silloin täysin epäonnistunut tehtävässään.

Poikatyttöjen oikeudet päättyvät kuitenkin murrosikään. Silloin heidän on palattava tytöiksi, jotta tytöistä saataisiin se ainut hyöty, mikä heillä on annettavanaan - eli parantaa perheen asemaa hyvillä naimakaupoilla. Roolin vaihtaminen ei ole helppoa.

Yhteiskunta asettaa mukautumispaineita sekä miehille että naisille. Tällaisissa olosuhteissa sukupuoliroolit seuraavat tiettyä polkua. Miesten roolit ovat perheen taloudellisessa toimeentulossa, politiikassa, ulkopuolisissa suhteissa, ja perheen sisällä kurinpitäjinä sekä vanhenevien vanhempien huoltajina. Naisten rooleissa painottuu äitiys, lasten socialisaatio sekä perheen hoitaminen. Jopa uranaisten keskuudessa perhevelvoitteet menevät kaiken edelle.

Lapsityövoima, katulapset, pakkovärväys rikollisiin ja sotilaallisiin, seksuaalinen ihmis-
kauppa, seksuaalinen hyväksikäyttö eivät ole tavatonta.

Afganistan – Wikitravel

Afganistanissa tyttöjä kasvatetaan pojiksi - perheen kunnia pelissä | Yle Uutiset | yle.fi

Selvitys: Afganistanin lapset pelkäävät ulos menemistä • Pelastakaa Lapset ry

Katsaus_lasten_asemaan_afganistan.pdf (migri.fi)

CountryProfileAfghanistanLearnmeraFinnish.pdf (info4migrants.com)

الله أكبر

IRAK العراق

Kieli: arabia

Uskonto: Islam

Ruoka: Riisiä, keittoa tai kastiketta, lampaanlihaa ja vihanneksia. Tärkeitä juhlapäiviä on juhlistettu uhraamalla lammas tai vuohi. Isä aloittaa aina aterian. Lusikkaa käytetään enemmän kuin haarukkaa. Perjantaina, muslimien pyhäpäivänä, syödään juhla-ateria. Arabimaissa syödään kaikkea muuta lihaa paitsi sikaa. Riisiä ja leipää käytetään enemmän kuin perunaa. Erilaisia paikallisia ruokakulttuureita on erittäin paljon.

Juhlapäivät: Ei mitään samaa kuin Suomessa

Ihmiset ja tavat: Kunnioitetaan islamia ja naisten pitää pukeutua peittävästi. Paikalliset ihmiset ovat erittäin ystävällisiä, rehellisiä ja avuliaita. Hyviin ominaisuuksiin kuuluvat myös vieraanvaraisuus, rehellisyys ja suorasukaisuus. Ihmisen arvo nousee, jos hänellä on rikkautta ja hyvä koulutus. Hyvä ihminen kunnioittaa vanhempiaan ja muita vanhempia ihmisiä. Opettajia ja kirjatietoutta arvostetaan

Perhe ja koti: Maaseudulla ateria syödään usein lattialla istuen. Kaupungeissa käytetään useammin pöytää ja tuoleja. Perheessä voi olla arabialaisittain sisustettu huone, jossa aterioidaan. Lattialla on arabialaisia mattoja.

Työiltä ja pojilta edellytetään yleensä erilaisia asioita. Tytön täytyy käyttäytyä äitinsä tai isosiskonsa mallin mukaisesti. Yleensä tytöt ovat ns. äidin tyttäriä ja oppivat asioita äidiltään. Poika taas omaksuu isän tai isonveljen roolin ja yhteiskunta vaatii, että hän osaa toimia käskevässä roolissa. Poikkeuksia kuitenkin aina on.

Työiltä vaaditaan korkeampaa moraalialia ja vastuuntuntoa kuin pojilta. Pojilla on siis tietyissä asioissa enemmän vapauksia kuin tytöillä. Maaseudulla tytöt ovat yleensä kotona auttamassa äitiään eivätkä käy koulua. Pojat lähetetään useimmiten kouluun ja koulupäivän jälkeen he voivat olla pitkään ulkona.

Lapsia rangaistaan sekä suullisesti että fyysisesti. Heitä myös palkitaan. Perheen sivistystaso vaikuttaa kasvatustapoihin. Isovanhempien ja muiden vanhempien ihmisten kunnioittaminen on itsestään selvää. Äiti tarkoittaa hellyyttä ja äiti osoittaa sitä huolehtimalla hyvin

lapsestaan ja imettämällä tätä. Myös ruuan laittaminen ja läksyissä auttaminen ovat hellyyden osoittamista.

Isä tarkoittaa rakkautta, jota hän osoittaa tekemällä työtä. Päivät voivat olla pitkiä, jotta perhe saa kaiken tarvitsemansa. Isoveli on kuin toinen isä ja isän kuoleman jälkeen hän ottaa tämän paikan. Isoveli kantaa vastuuta pienemmistä sisaruksistaan. Isosiskon tehtävänä on olla toinen äiti, joka huolehtii pienemmistä sisaruksista ja äidin kuoltua ottaa hänen paikkansa ja huolehtii nuoremmista, kunnes nämä pärjäävät omillaan.

Koskettaminen kuuluu normaaliin kanssakäymiseen halailuin ja suukotteluin. Myös vanhemmat osoittavat näin rakkauttaan ja hellyyttään. Ollaan tiiviisti tekemisissä sukulaisten ja naapureiden kanssa. Myös ystävät ovat tärkeitä.

Teitittely kuuluu hyvin kasvatetun lapsen tapoihin. Ihmisiä teititellään, vaikka olisi tunnettu jo monta vuotta. Muiden ihmisten mielipiteitä arvostetaan.

Tunteita ei voida aina osoittaa avoimesti. Esim. vanhemmille ei voida näyttää vihaa. Myöskään opettajille tai vanhemmille ihmisille ei mielellään sanota vastaan.

Alastomuudesta, sukupuoliasioista, kuukautisista ja synnytyksistä hävetään puhua. Joskus puhuminen vastakkaisen sukupuolen kanssa on vaikeaa.

Ihmiset ovat ylpeitä monista asioista kuten rehellisyydestä, uskonnosta, pojan saamisesta, opiskelupaikasta ja ammatista.

Keskeinen arvo arabiyhteiskunnassa on vanhusten kunnioittaminen. Vanhukset elävät yleensä perheissä, yleisimmin vanhimman pojan perheessä. Vanhainkodit ovat harvinaisia.

Irak – Wikipedia

Moped: Perhe ja ihmissuhteet

Kieli: persia eli farsi. Englannin osaaminen yleistyy jatkuvasti varsinkin nuorison keskuudessa. Myös daria puhutaan. Persialaisten kirjaimet ja numerot erit kuin meillä.

Uskonto: Iranin pääuskonto on islam. Noin 90 % shiamuslimeja , 10 % sunnimuslimeja.

Ruoka: Iranilainen keittiö perustuu hedelmiin ja vihanneksiin. Liha, yleensä lampaanliha, on lisuke. Riisiä ja leipää. Makeita paloja syödään useammin iltapäivällä teen kanssa kuin jälkiruokana – ateria lopetetaan mieluummin tuoreisiin hedelmiin. Iranin eri alueille on omia tyypillisiä makeisiaan, joita viedään tuliaisiksi ja tarjotaan vieraille. Islamilaisessa Iranissa alkoholinkäyttö on periaatteessa kiellettyä mutta silti yleistä. Iranilainen ruoka ei ole erityisen tulista.

Suosittu riisiruoka on pilav, johon lisätään vihanneksia, hedelmiä, lintua, lihaa tai pähkinöitä, ja joka nautitaan voisulan ja mausteiden kanssa.

Ramadanin eli Islamin paastokauden aikaan säännöt esimerkiksi syömisen ja juomisen suhteen ovat tiukkoja ja niitä tulee julkisilla paikoilla välttää auringonnousun ja laskun välillä

Juhlapäivät: Ei mitään yhteisiä suomalaisten kanssa

Ihmiset ja tavat: Tyttöjen ja naisten kuuluu pukeutua peittävästi ja käyttäytyä hillitysti. Hiukset täytyy julkisilla paikoilla liikkuesssa peittää huivilla. Miehiä koskevat säännöt ovat löyhempiä. Housujen on oltava pitkät. Takatukat kielletty.

2008 vasta alaikäisten teloitus lopetettu. Aviorikoksesta voidaan kivittää kuoliaaksi. Homoseksuaalinen toiminta tai jumalanpilkkua voi johtaa kuolemantuomioon.

Perhe ja koti: Iranilaisessa kodissa vain keittiön ja kylpyhuoneen käyttötarkoitus pysyy samana. Muut huoneet ovat tarpeen mukaan ruokasaleja, olohuoneita tai makuuhuoneita. Pehmeillä matoilla istumista pidetään usein kodikkaana. Huoneiden monikäyttöisyys on tärkeää, sillä vieraanvaraisuus edellyttää, että yövieraita voidaan majoittaa lyhyellä varoitussajalla, ja sukulaiset ystävineen voivat tulla lyhyemmälle tai pitemmälle vierailulle koska tahansa. Usein saman suvun eri haaroja asuu samassa rakennuksessa tai pihapiirissä, mutta kaikki eivät silti syö yhdessä. Aikuiset lapset saattavat asua vanhempiensa luona myös naimisiin mentyään ainakin jonkun aikaa. Koska avioliitto sitoo perheet tiukasti yhteen, on tärkeää, että itse kihlaparin lisäksi appivanhemmat tulevat keskenään hyvin toimeen. Avioliiton järjestäminen on ennen kaikkea tulevien anoppien tehtävä. Moniavioisuus on sallittua, mutta ei kovin yleistä

Iranissa on naisten ja miesten väliseen kanssakäymiseen liittyen sääntöjä joita tulee noudattaa. Julkiset hellyydenosoitukset ovat kiellettyjä ja vapaata avioliiton ulkopuolista seurustelua ei sallita.

Iranilaisessa kulttuurissa lapsille opetetaan tarkasti esimerkiksi, miten istua, syödä ja teitellä oikeaoppisesti jopa omia vanhempia.

Iranissa ei välitetä samalla tapaa aikataulujen pitävyydestä kuin meillä Suomessa

Iran – Wikipedia

Muista nämä 10 asiaa ennen Iranin matkaa! - Avartumassa (rantapallo.fi)

Miten auttaa maahanmuuttajanuoria? (iltalehti.fi)

KIINA 中华人民共和国

Kielet: mandariinikiina, paikoittain korea, mongoli, tiibet

Uskonto: buddhalaisuus, taolaisuus, konfutselaisuus, islam ja kristinusko, ateismi

Ruoka: Perusruokaa riisi, porsas ja kana. Vehnä on pohjoisessa riisiä tavallisempi ruuan lisäke. Vihanneksia, nuudeleita, kalaa, äyriäisiä ja ankkua syödään myös paljon. Kiinalaisessa ruokakulttuurissa ruoat ovat yleensä eri astioissa eikä niitä sijoiteta lautaselle samanaikaisesti. Usein pala pääruokaa asetetaan riisikippoon ja nostetaan riisin kanssa

suuhun. Ateriaan kuuluu yleensä myös laimea keitto, joka nautitaan lusikalla pääruuan jälkeen. Syödään puikoilla.

Juhlapäivät: Ei muita samoja paitsi vappu ja uusivuosi

Ihmiset ja tavat: Konfutselaiseen ajatteluun sisältyy vahva luokkayhteiskunnan rakenne, jossa ylimpänä on sivistyneistö, heidän alapuolellaan viljelijät ja käsityöläiset ja alimpana sotilaat ja kauppiat. Luokkakierto on ollut mahdollista, perhe on voinut säästää rahansa lähettääkseen vanhimman pojan opiskelemaan. Ei halausta - kiinalainen tarvitse tilaa ja halaaminen loukkaa tätä tilaa. Kättely – odotetaan, että naiset tai ”korkeampiartoiset” aloittavat. Etäinen tervehdys – katsoo toisiaan silmiin ja hieman nyökkää päätä alaspäin merkiksi henkilölle, että lähetät tervehdyksen. Käytä aina molempia käsiä antamaan tai ottamaan

Perhe ja koti: 2021 Kiina sallinut kolmannen lapsen hankinnan. Poikia arvostetaan. Tytöt olivat arvottomia, koska ennemmin tai myöhemmin heidän täytyy mennä naimisiin ja lähteä vanhempien kodista.

Perinteiset kiinalaiset arvot sisältävät rakkautta ja kunnioitusta perhettä ja vanhempia kohtaan. Rehellisyys, uskollisuus, nöyryys, kärsivällisyys, sitkeys, kova työ, ystävyys, sitoutuminen koulutukseen, usko järjestykseen ja vakauteen ovat tärkeitä - painotetaan velvoitteita yhteisöä kohtaan yksilön oikeuksien suosimisen sijaan. Näitä arvoja koulutetaan lapsille yleensä jo esikoulusta lähtien. Lapsen kuuliaisuutta pidetään tärkeimpänä kungfutselaisessa käsityksessä. Konfutselaisuuden lapsen kuuliaisuus kannustaa nuorempaa sukupolvea seuraamaan vanhempien opetuksia ja vanhemmat opettavat nuorille heidän tehtävänsä ja käytöstavat. Sekä lapset että aikuiset opetetaan kunnioittamaan vanhempiaan riippumatta siitä, minkä ikäisiä he ovat ja he tottelevat vanhempien käskyjä, eivätkä he tee mitään sellaista, mikä toisi kärsimystä tai tuskaa vanhemmille.

Isä on perheen ylläpitäjä, toimija ja suojelija. Hän voi olla päättäjä merkittävistä asioista lapsensa suhteen, mutta hän ei enää ole se perheenpää, joka hallitsee täydellisesti perheenjäseniään. Nykyään lapset voivat vapaammin valita uran, jota he haluavat harjoittaa, mutta heidän on kuultava vanhempiensa neuvoja. Lasten on noudatettava niitä sääntöjä ja määräyksiä, jotka vanhemmat ovat asettaneet noudatettavaksi. Lapsiin kohdistuu paljon paineita, joita heidän perheensä asettavat heidän koulutukseensa. Lapsia yleensä kannustetaan kouluttautumaan ja vanhempien vastuulla on huolehtia siitä, että he saavat asianmukaista koulutusta.

Ennen kiinalaisessa perheessä oltiin vastuussa toisilleen, mutta nyt kaikki ajattelevat enemmän omaa etuaan. Vanhemmat yrittävät tyydyttää lapsen kaikki tarpeet. Kiinalaiset kutsuvat tätä sukupolvea ”pikku keisareiden sukupolveksi”, eli lapsi saa kaiken, mitä hän haluaa ja vanhempien on suostuttava toteuttamaan lapsen vaatimukset. Kun lapsi kasvaa, hän suhtautuu melko välinpitämättömästi muita ihmisiä kohtaan. Ennen lapsi jäi hoitamaan vanhuksia kotiin, nyt nuoret muuttavat muualle asumaan, eivätkä enää huolehdi vanhemmistaan. Nykyisin on hyvin tavallista, että avopuolisot asuvat toistensa kanssa.

Kiina – Wikipedia

Kiina – Wikitravel

*Kiina matkailu: Kiina matkakohteena ja nähtävyydet | Aurinkomatkat
kiinalainen-perhe-ja-tapakulttuuri-seminaarin-yhteenveto.pdf (uef.fi)*

LATVIA *Latvija*

Kieli: Latvia. Myös venäjää ja englantia puhutaan.

Uskonto: Suurimmat uskontokunnat ovat luterilaiset, roomalaiskatolilaiset ja ortodoksit

Ruoka. Maitotuotteita, kuten maitoa, voita, rahkaa ja smetanaa pidetään terveellisinä. Yleisin liha porsaanliha. Savustettu kala rannikolla. Perinneruokaa ovat jauhelihasta tehdyt kotletit sekä munassa ja jauhoissa pyöritellyt paistetut sianlihapatat. Latviassa nautitaan myös täyteläisistä keitoista, ja eritoten ruisleivästä valmistettu keitto, lihapullakeitto sekä punajuurikeitto. Lisäksi täytetyt letut. Latvialainen ruoka vaihtelee alueen mukaan. Liha ja perunat ovat tärkeä osa ateriala yhdessä pasteijan, savustetun kalan, maitotuotteiden, kananmunien ja viljan kanssa. Keitot ja makkarat ovat myös suosittuja. Kesällä ja syksyllä tehdään paljon marjapiirakoita ja torttuita. Jouluna siiankärsää ja ruskeita papuja

Juhlapäivät: Aika samat kuin Suomessa. Juhannus eli *jāni* on koko vuoden suurin juhla. Tuolloin punotaan seppeleitä, juodaan olutta, syödään kuminajuustoa, lauletaan ja tanssitaan sekä saunotaan. Nukkumaan ei saa mennä ennen auringonlaskua. Suosittu latvialainen juhannusperinne on nuotion yli hyppääminen. Alkoholinkäyttö vähäisempää. Jokaisessa juhlassa on paistettua hapankaalia ja erikoisia piirakoita, joissa pullataikinan sisään on laitettu lihaa. Juhlapyhissä on nähtävissä uskonnollisuus Suomessa enemmän kuin Latviassa; Neuvostoliiton aikana kirkkoja ei saanut olla.

Ihmiset ja tavat: Käyttäytyvät kohteliaasti ja huomaavaisesti. Isänmaallisuus on heille tärkeää ja neuvostoajoista vältellään puhumasta. Sen sijaan talouspuheenaiheena on miellyttävä.

Tapakulttuuri juontaa juurensa kansanperinteistä ja maassa kunnioitetaan edelleen suuresti vanhoja traditioita. He ovat varautuneita, eivätkä mielellään ilmaise tunteitaan julkisesti. He puhuvat vähän ja menevät usein suoraan asiaan.

Latvialaiset ovat vieraanvaraisia, ystävällisiä ja iloisia.

Perhe ja koti: Latviassa vauvasta puhutaan heti syntymästä asti nimellä.

Kummit valitaan Latviassa ennen kuin lapsi täyttää viisi vuotta. Vanhemmat katsovat, että kuka tulee toimeen lapsen kanssa parhaiten. Lapsi tavallaan itse valitsee kumminsa ja se paikka on ansaittava.

Hautajaiset ovat surujuhla. Mennään hautausmaalle tai kappeliin ja pidetään puhe, itketään yhdessä ja siinä se. Ei adresseja tai kukkalähetyksiä. Ei virsiä.

Käsitys perheestä isän, äidin ja lasten muodostamana yksikkönä on Latvian kansalle erityisen tärkeä, jopa pyhä. Ei hyväksytä sateenkaariperheitä.

Latvialaiset perheet tykkäävät käydä mökeillään lomilla ja viikonloppuisin. Sukulaisia asuu monesti samassa talossa.

Ruokahetki on perheelle tärkeää aikaa, joten silloin on hyvä olla kotona.

Latvia matkailu: Latvia matkakohteena ja nähtävyydet | Aurinkomatkat

Latvia – Wikipedia

Latvia – Wikitravel'

Tavat | Riika

Latvia - Business Culture Finland

Samoissa juhlissa on eri tavat – Erikoissanomat

Latviassa oikeustaistelu toi perheiden oikeudet myös sateenkaariperheille – nyt konservatiivit iskevät takaisin | Yle Uutiset | yle.fi

Lähde vaihto-oppilaaksi Latviaan (afs.fi)

LIETTUA: *Lietuva*

Kieli: liettua. Nuoremmat puhuvat englantia.

Uskonto: katolilaisuus

Ruoka: Sisältää runsaasti sianlihaa ja perunaa. Tattaria, punajuurta, smetanaa ja silakkaa käytetään myös monissa ruuissa. Ruoka on usein raskasta, sillä rasvassa ei säästellä. Yleisiä ruokia ovat Ceppeliinit, lihalla täytetyt perunamassapuikulat, kaalikääryleet, makkarat hapankaalin kanssa, pelmenit (täytettyä tuorepastaa) ja erilaiset rahkapohjaiset jälkiruuat. Perinteisiä juomia ovat kiisseli, olut ja gira (leivästä tehty kevyesti käynyt juoma, joka muistuttaa kotikaljaa)

Juhlapäivät: samat kuin meillä

Ihmiset ja tavat: Pukeutumiseen kiinnitetään melko paljon huomiota. Asiaton ja epäsiisti pukeutuminen voidaan katsoa välinpitämättömäksi suhtautumiseksi itseensä ja ympäristöön. Liettuassa tervehditään kättelemällä. Henkilökohtainen tila on tärkeää liettualaisille. Käsivarren mittainen etäisyys on normi, vaikka etäisyys voi olla lyhyempikin perheen ja läheisten ystävien kesken. Täsmällisyyttä arvostetaan.

Perhe ja koti: Läheiset ystävykset ja perheenjäsenet saattavat halata toisiaan tai antaa poskisuudelmia. Liettualaiset ovat yleisesti hyvin helliä perheen, ystävien ja kollegoiden kesken, säilyttäen kuitenkin. Toisaalta 2017 lapsen fyysinen kurittaminen vasta kielletty.

Liettua – Wikipedia

Liettua - Business Culture Finland

PUOLA *Polska*

Kieli: Puolan kieli, yksi suurimmista slaavilaisista kielistä, voi kuulostaa samanlaiselta kuin venäjä, ukraina tai valkovenäjä

Uskonto: Yli 90% puolalaisista kuuluu roomalaiskatolilaiseen kirkkoon ja ovat hyvin uskonnollisia.

Ruoka: liha, kala, perunat ja leipä. Mausteinen!

Juhlapäivät: Pääsiäinen ja joulun aika, mutta eri aikaan kuin Suomessa.

Ihmiset ja tavat: Ystävällisiä, rehellisiä, huumorintajuisia. Joidenkin lähteiden mukaan vallitsevat helposti joka asiasta. Loukkaantuvat helposti. Miesten ja naisten erot, sukupuoliroolit. ”Miehet ovat miehisiä ja naiset naisellisia”. Naisten ja miesten työt. Naiset pukeutuvat naisellisesti. Muutenkin pukeudutaan huolitellusti. Aikakäsitys suurpiirteinen. Teitittely. Kohteliaisuus. Abortit laittomia.

Perhe: Perhe on tärkeä. Perheet kokoontuvat yleensä sunnuntaisin lounaalle sukulaistensa kanssa. Mies perheen pää, naiset hoitavat enemmän kotia ja lapsia

Puolalaiset: luonne, kansalliset piirteet, kulttuuri. Puolalaisten mentaliteetti - kulttuuri 2021 (agromassidayu.com)

Puolan kulttuuri - Rikas ja värikäs sekoitus itää sekä länttä (lomamatkalle.fi)

Vähemmän on Enemmän: Kulttuurieroista Suomi VS Puola (lessismorefinland.blogspot.com)

Lähde vaihto-oppilaaksi Puolaan (afs.fi)

ROMANIA *România*

Kieli: Romania. Nuori väestö puhuu jonkin verran englantia etenkin suuremmissa kaupungeissa.

Uskonto: Ortodoksisuus (87 %). Näkyy arkisissa toiminnoissa.

Ruoka: Aamiainen on tyypillisesti tee ja pieni hillovoileipä. Päivän pääateria syödään alkuiltapäivästä. Militei -makkara on suosittu alkupala. Alkuruokana on usein liha- tai kaali-keittoa. Pääruoka on tyypillisesti lihaa.

Juhlapäivät: Aikalailla samat kuin Suomessa

Ihmiset ja tavat: Yleisesti ottaen romanialaiset ovat ystävällisiä ja avoimia ihmisiä. Vieraanvaraisia. Lahjonta yleistä. Ensitapaamisella on tapana kätellä ja tervehtiä yksinkertaisesti sanomalla esimerkiksi ”Hei, mitä kuuluu?” Pukeutuminen: Vapaa pukeutuminen.

Perhe ja koti: Perheen ja ystäväpiirin merkitys on hyvin suuri. Perheet ja ystävät pitävät huolen toisistaan. Jokaisella perheenjäsenellä on oma roolinsa ja tehtävänsä. Sukupuoliroolit ovat vahvoja ja lapset kasvatetaan niihin: tytöistä kasvatetaan vaimoja sekä äitejä ja pojista perheen elättäjiä. Poikien keskuudessa oleva macho-kulttuuri on äärimmäisen vahva. Lapset kasvatetaan opettamalla, että kunnioitusta tulee osoittaa erityisesti vanhempia, heikkoja ja sairaita kohtaan.

Toisaalta Romaniassa on todella paljon kodittomia ja orpoja. Monelta puuttuu syntymätoimisto.

Romania – Wikipedia

Romania – Wikitravel

Ortodoksinen elämäntapa | Suomen ortodoksinen kirkko
Romania, lomat ja juhlapäivät, kalenteri vuosittain - Romania Faktoja (clickacity.com)
Romania (peda.net)
Romania - Arman ja Viimeinen Ristiretki (varusteleka.fi)

SOMALIA somaliksi *Soomaaliya*, arab. الصومال, *al-Ṣūmāl*

Kieli: somali, arabia · Johtuen Somalian menneisyydestä englantilaisten ja italialaisten kanssa, jotkut somalialaiset puhuvat myös englantia ja/tai italiaa.

Uskonto: Islam

Ruoka: Vaihtelee seuduittain, ja siihen kuuluu monenlaisia ruokia. Kaikkea kuitenkin yhdistää halal. Siksi siihen ei kuulu sianliha, alkoholi eivätkä veriruoat. Ateria syödään Somaliassa kello yhdeksän illalla. Ramadanin aikana se nautitaan usein rukousten jälkeen kello 23:n tienoilla. Pavut on suosituimpia somalialaisia ruokalajeja, ja sitä syödään kaikkialla maassa. Somaliateriat ovat täynnä lihaa, ja vegetarismi on hyvin harvinaista. Vuohi, nauta, lammas ja joskus kana käristetään, grillataan tai pariloidaan. Sitä maustetaan ja syödään basmatiriisillä lounaaksi, päivälliseksi ja joskus aamiaiseksi.

Kasvikset ovat laajalti lisukkeita, ja niitä usein punotaan liha-ateriaan, kuten yhdistämällä perunoita, porkkanoita ja papuja lihalla ja tekemällä pataa. Paprika, pinaatti ja sipuli ovat myös yleisiä Somaliassa syötyjä vihanneksia. Banaanit, taatelit, omenat, appelsiinit, päärynät ja rypäleet ovat myös suosittuja. Somaliassa somaleilla on suuri valikoima hedelmiä, joista tehdä mehua. Somalikaupat myyvät täten paljon mehuja. Somalialaisten perinteiseen ruokaan kuuluvat liha, maito ja voi. Kaupungeissa syödään enemmän riisiä, spagettia ja erilaisia leivonnaisia.

Juhlapäivät: Uusi vuosi ainoa yhteinen meidän kanssa

Ihmiset ja tavat: Somaliassa on käytössä ankara šaria-laki, joten siihen tulee aina suhtautua vakavasti. Muu kuin islamilainen lähetystyö on erittäin vaarallista kaikkialla maassa. Syöminen ja juominen julkisilla paikoilla on ehdottomasti kiellettyä Ramadanin aikana.

Naisten tulee pukeutua peittävästi; nilkat ja olkapäät eivät saa näkyä. Tämä ei päde somalikiristittyjä. Myös miesten on syytä pukeutua peittävästi.

Homoseksuaalisuus on kuolemanrangaistuksen uhalla kielletty. Lapsi voi ilmaista suuttumuksensa tai ilonsa. Aikuisetkin voivat osoittaa tunteitaan, kuten rakkauttaan, pelkoaan ja vihastumistaan. Seksuaalisia tunteita ei voi osoittaa lasten tai muiden ihmisten nähden. Lapsi ei voi vastustaa omia vanhempiaan, opettajaa, sukulaisia tai vieraita. Se olisi epäkohteliasta.

Somalialaiset ovat ylpeitä siitä, että ovat olemassa - sekä kulttuurisesti että uskonnollisesti. Somalialaiset pyrkivät kaikissa tilanteissa olemaan tyytyväisiä ja kiitollisia. Uskonnon vuoksi he häpeävät esim. alkoholin käyttöä. Myöskään alastomuutta tai seksuaalisuutta ei hyväksytä ilman lupaa, siis avioliittoa. Somalian kulttuuriin kuuluu arvokas pukeutuminen. Naiset käyttävät huivia kymmenen vanhasta lähtien. Naimisissa oleva nainen ja nuori tyttö peittävät hiuksensa eri tavalla.

Perhe ja koti: Perheessä on hyvin tärkeää, että kaikki tulevat keskenään toimeen. Lapset huolehtivat toisistaan, isosisko pienemmistään ja muista lapsista.

Hyvin sosiaalisia ihmisiä. Sukulaisten ja naapureiden kanssa seurustellaan paljon. Vieraille tarjotaan ruokaa ja majoitusta.

Ei ole sosiaalipalvelua vaan perhe ja sukulaiset huolehtivat toisistaan. Sukulaiset asuvat toistensa luona ja voi olla, että kodissa asuu pysyvästi useamman perheen jäseniä.

Somalia – Wikipedia

Somalia – Wikitravel

Moped: Koulutus ja työ, kieli

<http://www.moped.fi/kulttuurit/index.html>

Kieli: arabian kieli. Suurissa kaupungeissa voidaan puhua englantia tai ranskaa, Somalin kieltä luetaan ja kirjoitetaan vähän kuin suomen kieltä, mutta erojakin on paljon. Somalin kielessä on 21 konsonanttia ja 5 vokaalia. Somalin kielessä ei ole ollenkaan kirjaimia p, v, z, ä, ö. Kielessä on kh, sh ja dh. Kieltä kirjoitetaan vasemmalta oikealle.

Uskonto: Islam

Ruoka: Vehnä, vihannekset, hedelmät ja maitotuotteet. Lampaanliha on suosittua, mutta harvoilla on varaa syödä lihaa joka päivä. Syyrialainen ruoka on saanut vaikutteita monista kulttuureista, jotka ovat asuneet tällä alueella, etenkin islamilaisen kauden aikana. Ruoka on erittäin samankaltaista kuin muissa arabimaissa.

Juhlapäivät: Uusivuosi, äitienpäivä samat kuin Suomessa

Ihmiset ja tavat: Syyriassa on erittäin huono sananvapaus. Maassa on kunnioitettava islamia. Konservatiivista ja peittävää pukeutumista. Ylemmissä luokissa ja korkeasti koulutettujen keskuudessa naiset voivat tehdä työtä eri ammateissa. Uskonnollisesta ja sosiaalisesta taustasta riippumatta, syyrialaiset miehet ja naiset voivat hyvinkin avoimesti näyttää tunteita samaa sukupuolta olevaa läheistä kohtaan. Konservatiivisemmat naiset pitävät perheen ulkopuolisen miehen kanssa vapaata keskustelemista epäsopivana, he eivät myös useimmiten kättele heitä vaan tervehtiminen tapahtuu nyökkäämällä.

Sosiaalisissa tilanteissa ihmiset pysyttelevät lähellä toisiaan, puhuvat kovalla äänellä ja elehtivät paljon. Tervehdykset ovat sosiaalisesti merkittäviä. Ne ovat usein pitkiä ja niihin kuuluu hyvinvointiin liittyviä kysymyksiä. Tervehdyksiä seuraa yleensä kädenpuristus sekä joskus halaus ja suudelma molemmille poskille. Oikean käden asettaminen sydämen päälle tavatessasi jonkun on kiintymyksen osoitus. Syyrialaiset ovat erittäin tunteellisia ihmisiä. Miehet usein kävelevät olat vastakkain tai käsi kädessä. Halaukset ja poskisuudelmät ovat tyypillisiä miesten välillä, samoin kuin naisten välillä. Läheinen fyysinen kontakti julkisissa paikoissa on tyypillistä samaa sukupuolta olevien kesken, toisin kuin miehen ja vaimon välillä

Perhe ja koti: Syyriassa perhe käsityksenä on laajempi kuin Suomessa, siihen kuuluu ydinperheen jäsenten lisäksi isovanhemmat, vanhempien sisarukset ja näiden lapset. Perheen sisällä ollaan läheisiä ja huolehditaan toisista. Perheen maine merkitsee paljon, joten perheessä huolehditaan siitä, ettei kukaan tee mitään sellaista mikä vaikuttaisi negatiivisesti toisiin perheen jäseniin. Syyriassa vallitsee patriarkaalinen yhteiskuntarakente, eli kaikki ovat vanhimpien miesten suojelemia ja heidän määräysvaltansa alla. Naisten uskotaan tarvitsevan suojaa varsinkin suvun ulkopuolisilta miehiltä.

Sukupuoliroolit Syyriassa riippuvat palkkatasosta, perheestä ja asuinpaikasta, asuuko maaseudulla vai kaupungissa. Yleisesti miehet ovat palkkatyössä ja vastuussa koko perheen toimeentulosta. Naiset huolehtivat kotitöistä ja lapsista

Syyrialaiset menevät useimmiten naimisiin nuorena. Useimmiten syyrialaiset avioliitot ovat perheiden järjestämiä. Avioerot ovat harvinaisia sekä muslimien että kristittyjen keskuudessa.

Syyrialaiset suhtautuvat lapsiin lämpimästi ja on tavallista että vieraatkin aikuiset käyttäytyvät hyvinkin tuttavallisesti lapsia kohtaan, pitävät heitä sylissä ja antavat pusuja poskelle. Lapsia odotetaan kättelevän vieraitakin ihmisiä ja osoittamaan itseään vanhempia kohtaan kunnioitusta. Tavallista ja ylisesti hyväksyttyä on myös lasten kurittaminen ja moittiminen epäsovinnasta käytöksestä.

Syyrialaisen kasvatuksen mukaan lapsi saa raivostua ja itkeä, mutta ei asettua vanhempiin vastaan. Suhde kotiin on tärkein. Äidin tulee olla ystävä lapsilleen. Hänen tulee opettaa lapsiaan kaikissa tilanteissa ja saada heidät hyväksymään itsensä.

Muslimiperinteiden mukaan avioparin perhe järjestää avioliitot. Perhe on edelleen pääasiallinen sosiaalinen yksikkö Syyriassa. Perheen vanhin mies, yleensä isä tai isoisä, on korkein auktoriteetti, ja hänellä on pääasiallinen vastuu muiden perheenjäsenten ylläpidosta. Yleensä yhdessä kodissa asuu muutama sukupolvi. Joissakin kylissä, joissa naiset eivät vielä saa poistua kodista, perhe on heille ainoa sosiaalisten suhteiden lähde.

Äitien mukaan lapsi ei itsenäisty koskaan, mutta siinä vaiheessa, kun lapsi on noin kaksivuotias, äiti lopettaa imettämisen ja vauvasta tulee lapsi. Sanotaan, että kun lapsi osaa kääntyä pois tulesta, hän kehittyy. Somaliassa ei ole normaalisti päiväkotia. Kouluun mennään 6-7- vuotiaina. Lapsen merkitys on aina suuri sukupuolesta riippumatta.

Vanhukset elävät perheen keskellä. Tytär huolehtii äidistään ja poika isästään tai joskus molemmista vanhemmistaan. On tavallista, että somalialaisessa perheessä asuu 2-3 sukupolvea yhdessä.

Somaliassa uskotaan pahaan silmään. Sairaus ei ole yksityinen asia, koska se koskee koko sukua. Suvun jäsenet auttavat ja toivovat sairaan paranevan. Lääkkeinä käytetään puita, hunajaa ja tulta.

Syyria - lennot, hotellit ja matkavinkit (rantapallo.fi)

Lapseni kasvavat kahteen kulttuuriin (iltalehti.fi)

Learnmera_Country_profile_SYRIA_Finnish.pdf (info4migrants.com)

Cultural Orientation Resource Center 2014

Kieli: thai, analyyttinen ja tonaalinen kieli, jossa sävelkorolla on merkitystä; väärä sävelkoroko voi muuttaa sanan tai kokonaisen lauseen merkityksen. Turistikohteissa osataan yleensä hyvin englantia

Uskonto: buddhalaisuus (n. 95 % asukkaista)

Ruoka: Ruokailu on Thaimaassa osa sosiaalista kanssakäymistä. Monimuotoisen thaikeit-tiön perusta on thairiisi, jota höystetään tulisilla mausteilla, kasviksilla ja kalalla tai äyriäisillä. Thaimaalaiset pitävät vahvoista mauista kuten limettimehusta, sitruunaruohosta ja tuoreesta korianterista, kolmikko jonka yhdistelmä antaa thai-ruualle sen ominaisen maun.

Juhlapäiviä: uusi vuosi sama kuin meillä

Ihmiset ja tavat: Thaimaassa tervehditään kättelyn sijasta wai-tervehdyksellä. Siinä avokämmenet liitetään vastakkain ja käsien sijainti kertoo, mikä on tervehtijän ja tervehdittä-vän sosiaalisen aseman tai ikäero. Mitä ylempi-arvoisempi tai muuten tärkeämpi tervehdit-tävä on, sitä lähemmäksi ottaa kädet asetetaan.

Älä koske thaimaalaisia päähän, tai kosketa tai osoittele ketään jaloillasi. Älä nosta jalko-jasi esimerkiksi vapaan tuolin päälle rentouttaaksesi jalkojasi.

Perhe ja koti: Vietnamilainen perhe on hyvin tiivis yhteisö ja perheen sisäiset suhteet ovat läheiset. Toisaalta perheessä on myös suomalaiseseen perheeseen verrattuna vahva hierar-kia ja tiukka kuri.

Vietnamissa sana "perhe" pitää sisällään kaksi eri merkitystä: ensinnäkin ydinperheen, jo-hon kuuluvat vaimon, miehen ja lapsien lisäksi usein aviomiehen vanhemmat, ja toiseksi suku, jota tavataan usein ja jonka asioista ollaan paremmin perillä kuin Suomessa. Viet-namissa isovanhemmat ovat tärkeässä asemassa, heidän kanssaan asutaan usein saman katon alla, ja he ovat merkittävä osa lasten hoitoa ja kasvatusta.

Miehellä on valta suhteessa puolisoonsa, ja kotityöt ja lasten hoitaminen nähdään naisen tehtävänä. Toisaalta Vietnam modernisoituu vauhdilla, ja naisen asema paranee samaa tahtia. Vanhempia kunnioitetaan ja totellaan ja vanhempien päätösvalta lastensa elämään on merkittävä. Vanhemmat esimerkiksi päättävät, saako heidän lapsensa seurustella ja avioitua tahtomansa henkilön kanssa. Vanhempia tahdotaan miellyttää ja heidät tahdotaan tehdä iloiseksi. Perheenjäseniltä ei salata mitään.

Thaimaa – Wikipedia

Thaimaa – Wikitravel

Thaimaa matkailu: Thaimaa matkakohteena ja nähtävyydet | Aurinkomatkat

Suojeleva ja kahlitseva perhe - Muuttolinnun siivin - Vuodatus.net -

TURKKI

Türkiye

Kieli: Turkki, jotkut osaavat englantia

Uskonto: Islam

Ruoka: Turkkilainen keittiö on monipuolinen ja maukas. Tuttuja ovat tietysti kebabit, mutta myös erilaiset keitot, kasvisruuat ja alkupalat (meze). Teetä (çay) nautitaan usein. Baklava on suosittu turkkilainen jälkiruoka.

Juhlapäivät: ei samoja kuin meillä Suomessa

Ihmiset ja tavat: Turkkilaiset ovat vieraanvaraisia, ystävällisiä. Työskentelevät ahkerasti ja pitkiä päiviä. Keskustelijoiden etäisyys toisistaan keskustelutilanteessa on noin käsivarren mitan päässä. Kuitenkin turkkilaisille luonteenomainen henkilökohtainen tila on pienempi kuin monilla ulkomaalaisilla, mikä saattaa aiheuttaa hämmennystä. Ystävien ja perheenjäsenten kesken ihmisten etäisyys toisistaan kanssakäymistilanteissa on jopa pienempi ja ihmiset koskevat toisiinsa usein keskustellessaan.

Julkiset kiintymyksen osoitukset ovat rajallisia, vaikka toiseen ihmiseen koskeminen onkin kulttuurisesti hyväksyttävä osa keskustelua ilman, että se tarkoittaa intiimiä suhdetta keskustelijoiden välillä.

Kättely on turkkilaisille tärkeää. Sekä tavattaessa että erottaessa kätellään. Se on kunnioittava ele. Turkkilaista naista tervehdittäessä, miehen pitää odottaa, että nainen tekee aloitteen tervehdykseen.

Small talk on suositeltavaa ennen varsinaiseen asiaan siirtymistä.

Perhe ja koti: Synnytyksen jälkeinen aika on naisen lepäämistä varten. Sukulaisnaiset ovat arvokkaana apuna – ja nykyisin myös lapsen isä. Koraani suosittelee naista imettämään kahden vuoden ajan.

Nykyperheet jakavat hoitovastuun, ja molemmat vanhemmat osallistuvat kodin askareisiin.

Poikien ympärileikkaus kuuluu islamilaiseen perinteeseen ja tehdään yleensä alle kymmenvuotiaana. Nykysuosittelun mukaan se olisi hyvä tehdä mahdollisimman varhain, miehuiten alle kolmevuotiaana.

Perhe käsittää Turkissa paljon enemmän kuin ydinperheen. Siihen kuuluvat vähintään molempien vanhemmat ja sisarukset perheineen. Myös serkut, sedät ja tädit ovat läheisiä, ja heidän luonaan vierailaan paljon. Konservatiivisissa perhejuhlissa naiset ja miehet istuvat eri huoneissa, ihan jo käytännön syistäkin: samaan aikaan saattaa olla paikalla viisikymmentä henkeä. Naisilla on enemmän keskusteltavaa keskenään, miehillä keskenään. Tästä syystä useissa turkkilaiskodeissa on kaksi olohuonetta.

Turkkilaiset rakastavat lapsia ja näyttävät sen myös avoimesti.

Vanhemmille sukulaisille osoitetaan kunnioitusta suutelemalla heitä kädelle ja painamalla

se omaan otsaan. Naiset ja miehet tervehtivät samaa sukupuolta olevia poskisuudelmin. Miehet korvaavat sen usein koskettamalla otsansa yhteen. Kyläillessä tarjotaan usein teetä sekä makeita ja suolaisia herkkupaloja. Vieraita ei kuitenkaan istuteta yhteiseen kahvipöytään, vaan jokaiselle tuodaan oma herkkulautanen.

Vanhukset elävät yleensä lähellä lapsiaan ja lastenlapsiaan koko elämänsä ajan, mutta myös vanhainkoteja on.

Huivin käyttö kuuluu islamilaiseen perinteeseen ja on jokaisen naisen yksityisasia. Samassa perheessä voi olla naisia, jotka käyttävät huivia ja naisia, jotka eivät käytä. Konservatiivisimmat sitovat huivin tiukasti kaulansa ympärille. He haluavat samalla viestiä, että heidän henkilökohtainen reviiirinsä on hieman suurempi, eivätkä he välttämättä halua esimerkiksi kätellä miehiä. Turkissa kunnioitetaan kaikkia naisia, ja erityisesti äitejä.

Turkki – Wikipedia

Turkki – Wikitravel

Turkki matkailu: Turkki matkakohteena ja nähtävyydet | Aurinkomatkat

Tapakulttuuria - Alanyan suomalaiset ry

UKRAINA Україна

Kieli: 67,5 % ukrainaa ja 29,6 % venäjää, loput vähemmistökieliä

Uskonto: Ortodoksinen kristinusko (suurin) ja roomalais-katolilaisuus

Ruoka: Borssikeitto, varenyky (raviolin tapainen ruoka), golubtsi (täytettyjä kaalikääryleitä) ja deruny (raastetusta perunasta valmistettuja pannukakkuja). Tumma ruisleipä.

Juhlapäivät: Uusivuosi, Jouluku, vappu, pääsiäinen on, mutta eri aikaan kuin meillä

Ihmiset ja tavat: Valtava epäluottamus kaikenlaisista valtion hallintoa ja siihen liittyviä osastoja kohtaan. Ei noudateta liikennesääntöjä. Lisäksi korruptio Ukrainassa kukoistaa etenkin kaikenlaisen hallinnon alalla, joten se myös lisää epäkunnioitusta auktoriteetteja kohtaan. Huoliteltu pukeutumine. Naisiin suhtaudutaan kunnioittavasti ja kohteliaasti. Homous ei ole hyväksyttyä. Vanhempia ihmisiä kunnioitetaan. Kaikkia teititellään.

Perhe ja koti:

Ukrainan kulttuuri (vikipedia.com)

Ukraina – Wikitravel

Ukraina – Wikipedia

VENÄJÄ Россия

Kieli: virallinen kieli venäjää, mutta puhutaan myös tataaria ja saksaa

Uskonto: kristinusko (ortodoksisuus) suurin. Myös islam, buddhalaisuus, juutalaisuus.

Ruoka: keitot, kalaruuat, suolaiset leivonnaiset. Leipä joka aterialla. Rasvaa käytetään paljon (öljy, smetana). Mausteista. Sienet ja kasvikset. Paistit, mutta ortodoksisen kirkon paastojen aikana punaista lihaa ei saa syödä.

Juhlapäivät: Uusivuosi, Joulukuu, vappu, äitienpäivä, pääsiäinen vietetään, mutta eri aikoina kuin Suomessa

Ihmiset ja tavat: Sosiaalisia, ilmaisevat tunteensa ja mielipiteensä avoimesti. Puheaktiivisuus! (pitkät tauot, hiljaisuus tai yksitoikkoiset vastaukset tulkitaan haluttomuudeksi ylläpitää henkilökohtaisia kontakteja)

Suurpiirteisyys: Aikakäsitys venyvä. Eivät pidä säännöistä, määrittelystä elämänjärjestyksestä, pysyvyydestä tai vakiintuneisuudesta. Haluavat olla riippumattomia ja tuntea itsensä vapaaksi asuivatpa sitten missä hyvänsä.

lökkään ihmisen ja naisen kunnioittaminen (mies tervehtii ensin naista ja nuori vanhempaa. Kun keskustelukumppanit ovat samanarvoisia, tervehtii ensin se, jolla on hyvät käytöstavat). Kädelle suuteleminen. Kättely virallisiin tilanteisiin. Nainen ei kättele herkästi edes virallisessa tilanteessa, voi kumartaa kohteliaasti. Teitittelyä. Sinuttelu läheisissä ihmissuhteissa. Venäläiset eivät hymyile tuntemattomille, koska hymyä pidetään ystävyyden merkinä

Perhe: Lähiyhteisö kaikki kaikessa. Perheyhteisö: Vanhemmat, appivanhemmat, lapset, lastenlapset, mummut, vaarit, serkut, pikkuserkut, tädit ja sedät sekä lähimmät ystävät. Yhteen kokoonnutaan aina kun jollain on merkkipäivä. Perheyhteisössä jokainen siihen kuuluva tietää *toisten asiat ja yhdessä iloitaan ja surraan ja etsitään ratkaisuja ongelmiin.*

Venäjä – Wikipedia

Moped: Venäläinen kulttuuri

Venäjä – Wikitravel

 VIRO Eesti Vabariik

Kieli: viro (eesti keel). Nuorempi sukupolvi osaa englantia (sitä opiskellaan kouluissa).

Uskonto: evankelis-luterilainen kirkko ja ortodoksinen kirkko, ei juurikaan näy jokapäiväisessä elämässä.

Ruoka: täysmaito (huom virokseksi maito on piim!), rasvainen sianliha, perunat, kampela, sialakka, hapankaali, lihahyytelö, verimakkara, täyteläiset keitot, pataruoat, hapatettu ruisleipä. Makaroni ja pasta suht uusi asia.

Juhlapäivät: Aikalaila samat kuin Suomessa

Ihmiset ja tavat: Hillitympiä kuin suomalaiset, rauhallisia. Ei small talkia. Teitittelyä. Ahkeria. Hyvä itsetunto ja ylpeys omasta kotimaasta kovan menneisyyden takia.

Perhe ja koti: Aikalailta kuten suomessa

Wikipedia

Elämää kahden maan välissä.pdf (peda.net)

Lukuisat keskustelupalstat, joissa virolaiset ja suomalaiset keskustelevat omista kulttuureistaan ja eroistaan

Moped: Kulttuurit

Viro – Wikitravel

Millaista on lapsen elämä Virossa? | Kysy kirjastonhoitajalta (kirjastot.fi)

VIETNAM *Việt Nam*

Kieli: vietnam. Ulkomaalaisen mielestä vietnam voi kuulostaa vaikealta, sillä vietnamin kielessä on kuusi erilaista toonia, jonka paino ratkaisee sananmerkityksen. Vietnamilaiset arvostavat sinua, jos vaivaudut opettelemaan pari sanaa heidän kieltään. Vietnamin kieltä kirjoitetaan latinalaisin kirjaimin. Englanti on pakollinen oppiaine Vietnamin kouluissa, mutta edes kaikkien nuorten englannin taito ei ole kovin hyvä.

Uskonto: taoismi, buddhalaisuus ja roomalaiskatolisuus

Ruoka: erilaista maan eri osissa. Pohjoisen ruoka on saanut eniten vaikutteita Kiinasta. Siellä käytetään pippuria, kun etelän khmer-vaikutteisissa ruoissa on chiliä ja curryä. Kaikkialla on saatavina tunnetuimpia ruokalajeja: nuudelikeittoa ja kevätkääryleitä. Yleinen mauste on kalakastike tai voimakkaammin tuoksuva rapukastike. Terveysvaikutteisina ruokina tai erikoistilaisuuksissa voidaan syödä myös koiria, kissoja, rottia, silkkitoukkia tai käärmeitä.

Juhlapäivät: Uudenvuodenpäivä sama kuin meillä, muut ei. Juhlapäivät ovat hyvin tärkeitä. Niitä korostetaan kulkueilla ja näyttävillä koristelulla.

Ihmiset ja tavat: Vietnamin kulttuurissa on kiinalaisia, kristillisiä ja sosialistisia vaikutteita. Vietnamilainen ei koskaan menetä malttiaan julkisesti. Hymyilemällä selviytyy tilanteesta kuin tilanteesta. Tämä on myös hyvä muistaa itsekin, sillä menettämällä maltin olet todella nolannut itsesi. Älä myöskään osoita sormella ketään saati jalalla. Päähän ei saa koskea, sillä se on ihmisen pyhin paikka, jossa "ajatukset lepäävät". Vastakkaista sukupuolta ei saa koskettaa, esim. naiset ja miehet eivät kättele paitsi tuttujen kesken. Vaatteet peittävät ruumiinmuodot. Paljas käsivarsi tai avoin kaula ovat vastoin perinteisiä siveyskäsitteitä. Nuorisokäyttäjä käyttää mielellään kuitenkin länsimaisia vaatteita.

Nuorempi henkilö tervehtii ensin vanhempaa henkilöä.

Vietnamilainen ei mielellään sano suoraan ei, vaan asiaa pahoitellaan ja selvitetään monelta puolelta. Samoin apua pyydetessä asiaa selvitetään laajasti.

Oppilaan tulee kunnioittaa opettajaansa. Lapsen on vaikea katsoa opettajaa silmiin. Kasvojen menettämisen pelko ja hiljaa kärsiminen on tyypillistä. Lapsen on vaikea paljastaa heikkouttaan opettajalle tai kertoa olevansa sairas. Totteleminen ja kuri ovat tärkeitä. Vietnamilaisille ei ole luontevaa korjata muiden käytöstä.

Perhe ja koti: Vietnamilaisessa perheessä on jatkuva huoli toimeentulosta, selviämisestä ja tulevaisuudesta. Sosiaaliturvaa ei ole, perhe on tärkein sosiaaliturva. Kaikki perheenjäsenet osallistuvat yhteisen hyvän eteen. Naiset joutuvat tekemään erityisen paljon. He työskentelevät useimmiten tehtaissa tai maataloudessa ja hoitavat lisäksi perheen arjen. Lapset myyvät pähkinöitä tai tupakkaa kaduilla ja pojat pumppaavat pyöränkumeja kadunkulmissa. Vietnamilaiseen perheeseen kuuluu useita sukupolvia. Kuuliaisuus ja selkeä arvojärjestys ovat tärkeitä. Jokaisella on perheessä oma rooli ja tehtävät. Kaikki osallistuvat toimeentulon hankintaan ja perheen töihin.

Vanhempien kunnioittaminen on konfutselaisen moraalin perusta. Lasten on arvostettava vanhempiensa työtä ja ponnistuksia. Isällä on perheessä hallitseva rooli. Hän vaatii lapsilta, vaimolta ja kaikilta perheeseen kuuluvilta tottelevaisuutta. Isä ei yleensä osallistu arkiseen lasten hoitoon. Äiti on perheen tärkein kasvattaja ja hän on usein isää läheisempi.

Myös sisarusten kesken pätevät tietyt säännöt ja hierarkia. Vanhemmat lapset huolehtivat nuoremmista. Pienemmät sisarukset vuorostaan kunnioittavat ja tottelevat vanhempia sisaruksiaan.

Tyttöjen ja poikien kasvatusta on erilaista, koska heiltä edellytetään eri asioita. Poikien tulee kehittää viittä ominaisuutta; hyväsydämyyttä, oikeamielisyyttä, kohteliaisuutta, kykyä selviytyä ja rehellisyyttä. Tyttöjen hyviä ominaisuuksia ovat käsityötaito, siisteys, puhetaito ja siveys. Taidot valmistavat tuleviin rooleihin. Poikien odotetaan toimivan aktiivisesti yhteiskunnassa ja tyttöjen odotetaan hoitavan kotia ja käyttäytyvän naisellisesti.

Vietnamilaisessa kulttuurissa käytetään perinteisiä parannuskeinoja. Kuten yrtejä, luonnonlääkkeitä ja akupunktiota. Koko perhe on sairastuneen tukena. Punainen läiskä lapsen selässä merkitsee yleensä sitä, että on käytetty perinteisiä parannuskeinoja.

Vietnamissa perhe huolehtii vanhuksistaan ja elättää nämä. Vanhukset asuvat tavallisesti poikansa perheessä. Koska sosiaalipalveluita ei juurikaan ole, ovat perhe ja suku tärkeä tuki ja turva.

Kuolema on suuri asia perheelle. Koko kylä ottaa osaa hautajaisiin, jotka ovat yleensä kotonan.

Vietnam – Wikipedia

Vietnam – Wikitravel

Moped: Koulunkäynti, Vietnamin kieli

Hyvä tietää Vietnamista (albatros-travel.fi)

3. USKONTOJEN ERITYISPIIRTEET

ISLAM: Allah jumala. Elämäntapa. Koraani. Islamin kannattajaa kutsutaan muslimiksi. Muslimin elämään kuuluu viisi tukipilaria: ehdoton monoteismi, rukoukset viisi kertaa päivässä Mekkaan päin, almujen anto, paasto (Ramadan) sekä pyhiinvaellusmatka Mekkaan. Perjantai pyhä päivä. Huivin käyttö. Veriruuat ja sianliha kielletty. Ympäri-leikkaus.

BUDDHALAISUUS: Elämänfilosofia. Buddhalaisuus kunnioittaa kaikkea elävää ja kieltää näin ollen kaiken elävän tappamisen. Tämä tarkoittaa myös kieltäytymistä fyysisestä ja psyykkisestä väkivallasta. Vähän rituaaleja. Jälleensyntyminen. Valaistumisen saavuttaminen.

ORTODOKSISUUS: Jumala ja Jeesus. Kaste, mirhavoitelu, ehtoollinen, katumus, pappuus, avioliitto, sairaanhoito.

TAOLAISUUS: Noudattavat eettisiä ohjenuoria ja uskovat siihen, että hyvistä teoista seuraa tekijälleen hyvää ja pahoista rangaistus. Hyviä tekoja pidetään yleisesti kuolematonmuuden saavuttamisen välttämättömänä edellytyksenä. Pahojen tekojen myös uskotaan lyhentävän ihmisen elämää. Korostaa ihmisen yhteyttä luontoon ja kosmokseen.

KONFUTSELAISUUS: Moraalinen ja yhteiskunnallinen oppi. Tärkeimmät hyveet ovat inhimillisyys, oikeudenmukaisuus, hyvät tavat, uskollisuus ja viisaus. Ylempien kunnioittaminen ja alemmien suojeleminen on tärkeää. Hyveellinen elämä.

KRISTINUSKO: Jumala, Jeesus, Raamattu. Pelastus, kadotus.

- **Katolilaisuus.** Pyhimykset. Maria. Kaste, vahvistuksen sakramentti, ehtoollinen, pappisvihkimys, rippi, avioliitto ja sairaanhoito

Uskontojen maailmat | Uskonto | Abitreenit | yle.fi

Uskonnot - Uskonnot Suomessa

Wikipedia

[Civet Finnish Guide \(temporary version\).pdf \(velay.greta.fr\)](#)

4. TULKIN KÄYTTÖ

Laitilan päiväkodeissa on käytössä Tulka-sovellus. Ohjeet sen käyttöön:

Käyttöohjeet – Túlka (tulka.com)

Paperiversio löytyy tulostettuna kansiosta.

5. PÄIVÄKOTIIN TUTUSTUMINEN / ALOITUSKESKUSTELU

Muistilista keskustelun tueksi (tulkin avulla):

Esittely

- Perheen tervehtiminen
- Henkilökunnan esittely
- Kerro miten sinua/teitä kutsutaan
- Lapsiryhmän esittely
- Päivähoitopaikan esittely, sähköinen kirjautuminen
- Lapselle näytetään **oma nimetty ja kuvitettu naulakkopaikka** (vältetään tarvittaessa koiraa, kissaa, sikaa, lehmää, vuohta) sekä sadevaatteiden säilytyspaikka. (Olisi tärkeää että lapsen nimi näkyy myös omalla kielellä / kirjaimistolla kirjoitettuna jossain.)
- Vessat näytetään fyysisesti ja selitetään miten käytännössä toimitaan eri-ikäisten lasten kanssa. Päiväkodissa on aina aikuisen apu saatavilla. Voidaan opettaa vessapaperin käyttö, korostetaan käsien pesun tärkeyttä. Kerrotaan vaippa- sekä pottakäytännöstä.

Arjen päiväjärjestys (kuvitettu päiväjärjestys, viikko-ohjelma..)

Perustiedot

- Aukioloajat
- Yhteystiedot:
 - Vakuutukset (se velvoittaa vanhempia ilmoittamaan henkilökunnalle lapsen saapumisesta/lähtemisestä päiväkodista)
- päivähoidon yhteistyötahot, luottamuksellisuus ja vaitiolovelvollisuus

Varusteista kertominen

- Kerrotaan sisä- ja ulkovaatteista sekä varavaatteiden, vaippojen yms. tarpeesta. Näytetään sää-, lämpötila- ja vaatekuvin miltä Suomen säihin sopivat vaatteet näyttävät. Selitetään sisätossujen, kumisaappaiden, omien tuttien, tuttipullojen, kertakäyttövaippojen, unilelujen yms. tuominen kotoa päiväkotiin.
- Kerrotaan perheelle käytännöstä kuinka laitetaan likaiset vaatteet pesupussiin kotiin
- Kerrotaan ja näytetään miten kaikkiin asusteisiin tulee kirjoittaa lapsen oma nimi.

Päivähoidon hygieniakäytänteistä kertominen

Kerrotaan käsien pesusta päiväkotiin tullessa ja kotiin lähtiessä (vanhemmat huolehtivat) sekä wc-käyntien jälkeen ja ennen ruokailua.

Ruokailusta kertominen

Vanhemmille kerrotaan ruokailutilanteesta sekä suomalaisesta ruuasta. Ruokalista löytyy päiväkodista sekä internetistä. Ruokalista on hyvä kuvittaa. Selvitetään allergiat ja uskonnolliset ruoka-rajoitteet. (Ruoka-aineallergioihin tarvitaan terveydenhoitajan todistus).

Lapselle opetetaan pikkuhiljaa myös suomalaisia pöytätapoja. Huom. Monessa kulttuurissa maito ei ole ruokajuoma, ja haarukan sekä veitsen käyttö on vierasta. Ruokailutilanne kotona voi olla aikuisen avustama ja ruokailussa voidaan toimia yhteisöllisesti esim. jaetaan ruokalautanen.

☐ Ulkoilu

Vanhemmille kerrotaan päivittäisestä ulkoilusta ja sen kestosta. Päivähoidossa ulkoillaan lähes säällä kuin säällä ja mainitaan myös ulkoilun terveystaivutteista sekä tarvittavasta vaatetuksesta eri vuodenaikoina.

☐ Juhlat

Kerrotaan vanhemmille Suomessa ja päiväkodissa vietettävistä juhlista sekä niiden viettotavoista. Esim. Joulukirkosta tai kuvaelmasta kerrotaan tapahtuman sisältö ja miten uskontoa siellä käsitellään, ja että kirkossa voi käydä uskontoa harjoittamatta. Suomessa kristillisuus on osa kulttuuria ja kaikille on vapaaehtoista osallistua/olla osallistumatta juhlallisuuksiin. Kerrotaan suomalaisista syntymä- ja nimipäiväjuhlista (aina tarvittaessa käytetään tulkkipalvelua). Kunnioitetaan toista kulttuuria/maata ja nostetaan esiin sen hyviä puolia. Vanhemmilta kysytään heidän juhlistaan ja niitä vietetään mahdollisuuksien mukaan.

☐ Lapsi sairastuu

Sairaan tai sairaudesta toipuvan lapsen paikka on kotona ja poissaolosta on velvollisuus ilmoittaa päiväkotiin. Päiväkotiin tullaan vasta kun lapsi pystyy olemaan mukana toiminnassa (yksi oireeton päivä). On tärkeä myös tarkistaa lapsen vanhemmilta että lapsi on käynyt neuvolassa ja että perheellä on tieto suomalaisesta julkisesta terveydenhuollosta.

- ☐ Onko täytetty / täytetäänkö** vanhempien kanssa
- päivähoitohakemus ja liitteet

☐ Sovi

- Yhteistyöstä kodin ja päivähoitopaikan välillä
- Tekstiviestien käyttö viestintätapana lapsen ryhmässä. (velvollisuus ilmoittaa lapsen poissaoloista sairauden tai vapaapäivien osalta. Vuorohoidossa kerrotaan työvuorojen ilmoittamiskäytännöistä)
- Hoidon aloituksesta ja hoitoajoista; mahd. hoitoaikojen muutoksista ilmoittamisesta
- Sovittujen hoitoaikojen noudattamisesta
- Kuka tuo ja hakee lapsen hoitopaikasta
- Sairas lapsi hoidetaan kotona ja sairastunut lapsi tulee hakea hoidosta mahdollisimman pian

☐ Päivähoitoon jääminen

- Vanhempien tulee kertoa lapselle:
 - miksi lapsi on päivähoidossa
 - missä vanhemmat ovat silloin
 - milloin lapsi haetaan ja kuka hakee
- Kerro vanhemmille:
 - vaikka lapsi päivähoitoon jäädessään itkisikin, tilanne helpottuu ajan myötä

- jos vanhemmilla on mahdollisuus useampaan tutustumiskäyntiin, niin hoidon aloitus on lapselle helpompaa.

Kielet ja uskonto

- Kerro vertaisryhmän merkityksestä ja kysy onko lapsella kotipiirissä ystäviä
- Kerro kotikielen merkityksestä ja suomen kielen S2 opetuksesta
- Kerro meillä käytössä olevista suomen kielen oppimista tukevista materiaaleista S2 opetuksen lisäksi
- Selvitä uskontokasvatukseen liittyvät asiat; saako osallistua evankelisluterilaisiin tapahtumiin

Ruokailu

- Perheen ruokatottumukset
- Kerro mitä aterioita päivähoidossa tarjotaan
- Kysy onko lapsella uskontoon liittyviä ruoka rajoituksia (esim veriruoat, sianliha)
- Tarkista myös mahdolliset allergiat
- Ruokailuvälineiden käyttö ja ruokailutavat
- Osaako lapsi syödä itse
- Mitä lapsi juo ja pienten lasten osalta miten
- Omia eväitä ei tarvita (paitsi retkillä?)

Nukkuminen / lepääminen

- Millainen on lapsen päivärytmi kotona
- Millaisia tapoja lapsella on, esim. nukkuuko vieressä, onko unilelua, yms.
- Kerro missä ja miten päiväkodissa nukutaan/levätään
- Tarvitseeko lapsen nukkua ja minkä verran
- Kerro, että päällysvaatteita vähennetään levon ajaksi (kerro miksi ja tarkista sopiiko se perheelle)

Vaatetus

- Kerro ja näytä konkreettisesti mitä kerrospukeutuminen tarkoittaa
- Vanhempien tehtävänä on tuoda päiväkotiin säänmukainen vaatetus, nimikoida vaatteet, pestä vaatteet
- Palauttaa päiväkotiin mahd. käytetyt varavaatteet pestyinä
- Suomessa käytetään alusvaatteita
- Liikuntatuokioille tuodaan liikuntavarusteet
- Sisäjalkineet

Ulkoilu

- Kerro, että päiväkodissa ulkoillaan päivittäin, näin lapsi tottuu suomalaiseen ilmastoon
- Säänmukainen pukeutuminen
- mitä se on (näytä konkreettisesti)
- Osaako lapsi pukeutua itse

Retket

- Kerro, että päiväkodissa järjestetään retkiä ja tutustumisia lähiympäristöön

- Eväät ym varusteet

☐ Leikki

- Kerro leikin merkityksestä ja sisällöistä
- Kerro milloin päiväkotiin saa tuoda omia leluja
- Muista lelujen merkitys turvallisuuden antajana

☐ Yhteistyö vanhempien kanssa

- Tutustumiskeskustelut alussa tulkin avulla
- Seuraava tulkkaus on tarvittaessa kuukauden kuluttua
- Päivittäinen kuulumisten vaihto suomeksi
- Erikseen sovittavat keskusteluajat. Muista tulkin tilaus
- Kotiin menevät viestit: kirjoita aina suomeksi tai käytä olemassa olevia käännöksiä, anna henkilökohtaisesti vanhemmille

Jos lapsi tulee eskariin niin:

☐ Esiopetus

- Kerro esiopetuksesta ja siihen liittyvistä asioista
- Kerro kouluun siirtymisestä ja eri koulumuodoista

Kajaanin kaupunki, Kun päivähoitoon saapuu maahanmuuttajalapsi

http://www.kajaani.fi/sites/default/files/kun_paivahoitoon_saapuu_maahanmuuttajalapsi.pdf

Aloituskeskustelu

MONIKULTTUURISIA KOHTAAMISIA. Opas varhaiskasvatuksen arkeen.pdf

Joensuu

OL NIINGON GOTONAS_v0_NETTI.pdf

Rauma, Uusikaupunki

6. MATERIAALIA JA VINKKEJÄ ARKEEN

S2-suunnitelma, Kemin malli:

	Ennen aloitusta	1.kk	2.kk	3.kk	4.kk	5.kk	6.kk	Jatkossa väh 1 x / vuosi
Tutustuminen x kertaa ennen aloitusta	x							
Lapsen oman äidinkielen arvio		x						x
Aloituskeskustelu ja päiväkodin tilojen ja toiminnan esittely	x	x						
VASU-keskustelu								
Tutustuminen perheen kulttuuriin					x			x
Lapsen ja perheen perehdyttämisen päiväkodin arkeen		x	x	x	x	x	x	
Suomen kielen arviointi						x		x
S2 opetus		x	x	x	x	x	x	x
S2 suunnitelma		Havainnointi	Havainnointi	Havainnointi	Havainnointi	x		x

Lapselle tehdään varhaiskasvatussuunnitelma/esiopetuksen oppimissuunnitelma ja sen liitteeksi s2suunnitelma. Lapsen oman äidinkielen osaamista arvioidaan esim **Kysymyksiä lapsen kielenkehityksen selvittämiseksi lomakkeella**. [S2-opetusvarhaiskasvatuksessa \(1\).pdf \(peda.net\)](#) s. 7 – 8

Lomake täytetään yhdessä vanhempien kanssa lapsen varhaiskasvatuksen / eskarin alkuvaiheessa.

Kielellinen moninaisuus

- ▶ Selvitä huoltajilta, mikä on lapsen äidinkieli tai äidinkielet. Tarkista tai kysy, miten lapsen nimi äännetään.
- ▶ Toistetaan myös ryhmän lasten ja aikuisten nimiä niin, että lapsi oppii ne.
- ▶ Sanoita ja auta lasta ymmärtämään. Esitä esimerkiksi kuva tai esine aiheesta, josta keskustellaan, lauletaan, askarrellaan jne.
- ▶ Auta lasta löytämään ystäviä ja pääsemään osaksi ryhmää.
- ▶ Tee lapsi tietoiseksi omasta oppimisestaan ja iloitse onnistumisista yhdessä lapsen kanssa.
- ▶ Pyydä lasta kertomaan esimerkiksi perheestään, millaisista asioista hän pitää tai mikä tekee hänet iloiseksi.
- ▶ Muista arkitilanteiden pedagoginen hyödyntäminen kielen oppimisessa. Esimerkiksi pukemistilanteessa pyydä lasta toistamaan vaatteiden nimi.
- ▶ Huomioi, että kaikilla lapsilla on usein paljon tietoja ja taitoja omalla kielellään, vaikka yhteistä kieltä puhuttaisiin vain vähän.
- ▶ Aikuinen varmistaa, että päivän aikana on toiminnallista tekemistä, johon osallistumiseen ei tarvita kieltä.
- ▶ Huomioi lasten kielitaito valitessasi luettavia kirjoja.

Lapsi toisen kielen oppijana ja osallisena

- ▶ Keskustele runsaasti lapsen kanssa päivittäin eri tilanteissa.
- ▶ Toista: lapsi tarvitsee keskimäärin 60–70 toistoa oppiakseen uuden sanan.
- ▶ Ilmeet, eleet ja kuvat auttavat puheen ymmärtämisessä ja tuottamisessa.
- ▶ Henkilöstö voi sopia yhdessä käytettävät käsitteet lapsen aloittaessa varhaiskasvatuksen. Käytetäänkö esimerkiksi sanaa näkkäri, näkkileipä vai leipä? Lapanen, kinnas, hanska, käsine?
- ▶ Aikuisen esittämät avoimet kysymykset mahdollistavat kielen prosessoinnin. Avoin kysymys voi olla esimerkiksi: "Mitä söit aamulla?" Suljettu kysymys olisi: "Söitkö aamulla puuroa?" Muistathan antaa lapselle aikaa vastata.
- ▶ Liikunta, taiteilu, sääntöleikit ja pelit tukevat lapsen osallisuutta, koska ne eivät vaadi samanlaista kielellistä osaamista kuin esimerkiksi mielikuvitusleikit.
- ▶ Sadutus: Kuvien avulla tukee kertovan puheen kehittymistä ja rohkeutta kielenkäyttöön, kun lapsen osaaminen tehdään näkyväksi

Lapsi oppii toimimalla yhdessä muiden kanssa

- ▶ Sopikaa, miten lapsia ohjataan sanallisesti päivän eri tilanteissa, esimerkiksi mennäkö ulos vai pihalle.
- ▶ Sopikaa, minkä nimisiä ovat käytössä olevat tilat, esimerkiksi onko päiväkodissa nuk-kari, leppari vai sali.
- ▶ Laittakaa leikkivälineiden ja tekemisten kuvat näkyviin. Näin lapsi voi kertoa, mitä leik-kiä hän haluaa leikkiä ja millä.
- ▶ Yhdessä soittaminen ja laulaminen kehittävät lapsen kielitaitoa.
- ▶ Liikkumisen ja taiteellisen ilmaisun kautta voi ilmaista itseään ilman kieltä.
- ▶ Liikuntaleikeissä voidaan käyttää lasten äidinkieliä. Esimerkiksi maa–meri– laiva -leikki toteutetaan väreillä (sininen–punainen–keltainen) siten, että lapset opettavat värit omilla kielillään.
- ▶ Kielitaidon edistyessä pyydetään lasta sanallistamaan asioita esimerkiksi kertomaan lautapelin tai liikuntaleikin säännöt toisille.

KULTTUURI

Kielet ja kulttuurit vuorovaikutuksessa

- ▶ Pehmolelu vieraillee kaikkien lasten kotona ja mukana kulkee myös vihko, johon kirja-taan kuulumisia kotoa.
- ▶ Tervehdyksiä ja perusfraaseja käytetään arjessa useilla kielillä (esim. huomenta tai kii-tos).
- ▶ Kannustetaan lapsia kirjoittamaan oma nimi esimerkiksi piirustuksiin myös äidinkielen kirjaimilla.
- ▶ Lapsen nimen voi kirjoittaa paikkamerkkiin, esimerkiksi vaatelokeroon tai tuoliin myös oman äidinkielen kirjaimilla.
- ▶ Monikieliset syntymäpäiväkortit, isän- ja äitienpäiväkortit jne.
- ▶ Käyttäkää eri kielten sanoja leikeissä, ruokailussa, pukemisessa ja kotiin lähdettäessä.
- ▶ Tehkää monikielisyys näkyväksi ja luonnolliseksi osaksi arkea: kootkaa päiväkodin sei-nälle näkyväksi, mitä kaikkia kieliä yhteisössä osataan ja puhutaan ja iloitkaa niistä. Näky-ville voidaan myös laittaa vaikkapa eläimien kuvia, ja nimetä ne niin monella kielellä kuin osataan: myös suomenkieliset lapset voivat oppia muita kieliä näin luonnollisesti.
- ▶ Yhteisissä luku- ja tarinointitilanteissa voidaan hyödyntää myös sanattomia, hiljaisia kirjoja, joita lapset voivat sanoittaa eri kielillä taitonsa mukaan.
- ▶ Esiopetuksessa olevien lasten kanssa voidaan tehdä ”vuorokausikello”, johon merki-tään, mitä kaikkia eri kieliä mihinkin aikaan kuulee, puhuu, näkee

Vinkkejä, kuinka kulttuurit saadaan näkyväksi oppimisympäristössä

- ▶ Askarrellaan kotitalot, joissa on perheenjäsenten kuvat.
- ▶ Tervehdyksiä ja fraaseja eri kielillä seinille, esim. hyvää huomenta kaikilla niillä kielillä, joita ryhmässä puhutaan.
- ▶ Seinälle tehdään juhlien vuosiympyrä, johon huoltajat merkitsevät omat tärkeät juhlapäivät.
- ▶ Tehdään yhdessä lasten kanssa karttoja, lippuja ja eri kielten aakkoset.
- ▶ Tehdään huoltajien kanssa lapsen oma katselukirja, jossa on lapselle tärkeiden ihmisten kuvia.
- ▶ Esikouluikäisen lukemaan oppimista tukee, jos hän näkee myös äidinkielellään kirjoitettua tekstiä päiväkodissa, esimerkiksi äidinkielliset kirjat ja digitaaliset ympäristöt.

[*Ota koppi – Kulttuurinen moninaisuus ja kielitietoisuus Helsingissä \(otakoppi-ohjelma.fi\)*](#)

ARKEA

- ▶ Aikuinen voi monesti joutua käymään lapsen kanssa läpi uusia tilanteita "kädestä pitäen".
- ▶ Leikkitilanteissa aikuinen on tukena, nimeää esineitä ja asioita, auttaa leikissä.
- ▶ Aikuinen kannustaa lapsia leikkimään yhdessä sekä nostaa esille lapsien vahvuudet leikeissä.
- ▶ Päiväjärjestys ja ruokalista kuvina.
- ▶ Tiedotteet koteihin kuvitetaan mahdollisuuksien mukaan ja tekstisisältö on useimmiten tärkeää käydä vanhemman kanssa läpi myös haku - tai tulotilanteessa tms.
- ▶ Lapselle voi tehdä ns. kotitehtävävihon, jossa on kuvitettu sanoja, joita päivän aikana on käyty läpi. Tämä helpottaa sanojen oppimista sekä kertoo vanhemmille missä mennään.
- ▶ Toistot, ja yhteisesti sovitut käsitteet antavat pohjaa, ja kuvien käyttö ehdottoman välttämätöntä.
- ▶ Systemaattista ja johdonmukaista S2 - opetusta annetaan 2 - 3 kertaa viikossa.
- ▶ Kiusaamiseen puututaan heti.
- ▶ Havainnollista käsitteitä konkreettisilla esineillä ja kuvilla
- ▶ Mallita virheellinen puhe oikein
- ▶ Jos lapsi sanoo sanan tai nimeää asian virheellisesti, sano oikea sana oikeassa muodossa, esim. "minä tahto kotileikki" "Niin, sinä tahdot kotileikkiin leikkimään".

Lähde: Monikulttuurisuus Kuopion päivähoitossa 2013

TILAT

Maailmankartta

Lapsen voi olla vaikeaa käsittää perheensä kulttuurin erilaisuutta tai kotimaansa kaukaisuutta. Kartalla lapselle pystytään konkreettisesti näyttämään, mistä hän on kotoisin, ja samalla kertomaan, miksi kulttuurit eroavat toisistaan. Lapsi saa myös yksilöllistä huomioimista, kun kaikkien kotimaat käydään kartalla läpi. Kartta voidaan asettaa päiväkodin seinälle, jossa se on lasten ulottuvilla. Kartan avulla voidaan käydä läpi eri maanosia ja tutustua yleisesti maailman laajuuteen. Sitä voidaan myös soveltaa lasten ikäryhmästä riippuen.

Kulttuurihuone

Kulttuurien tutustumiseen päiväkodissa voitaisiin rakentaa myös jonkinlainen kulttuurihuone. Huoneessa olisi esimerkiksi erilaisia esineitä ja muuta rekvisiittaa lasten omista kulttuureista. Tämä huone voisi olla pidemmän aikaa ryhmien käytössä. Huonetta voitaisiin käyttää yhteistyössä muiden päiväkotien kanssa. Ensimmäisenä voisi olla esimerkkejä suomalaisuudesta ja siitä eteenpäin eri kulttuureihin, mitä päivähoidossa kyseisellä hetkellä on olemassa

Maailmanympärysmatka

Maailmanympärysmatka alkaa passin tekemisellä, johon on tarkoituksena kerätä merkki jokaiselta matkan pisteeltä. Jokaisessa pisteessä käsitellään yhtä maata ja kulttuuria. Se voi sisältää esimerkiksi tarinoita, askartelua, keskustelua tai muuta toimintaa. Maailmanympärysmatka voidaan käydä käyttäjän haluamassa järjestyksessä, mutta lopuksi palataan Suomeen, jossa leikitään tai lauletaan perinteisen suomalaisen tavan mukaan. Matka voi olla yhden päivän kestävä retki tai sen pystyy jaottelemaan esimerkiksi viikon jokaiselle päivälle lapsiryhmästä riippuen. Matka olisi myös opettavainen aikuisille, joten maailmanympärysmatkasta voi tehdä avoimen tapahtuman lasten vanhemmille.

S2 opetuksen vuosikello

[MONIKULTTUURISIA KOHTAAMISIA. Opas varhaiskasvatuksen arkeen.pdf](#)
s. 20

▶ Laittakaa sisääntuloon tervetuloa -kylttejä eri kielillä: Linkistä <http://users.elite.net/runner/jennifers/faq.htm> löytyy tervehdyksiä eri kielillä. Myös vanhemmilta voi pyytää apua sanojen kirjoittamisessa.

▶ Kirjoittakaa päiväkodin nettisivuille lyhyt info päiväkodista eri kielillä.

▶ Kiinnittäkää ruokailutilan seinille ruokien kuvia, joiden alla niiden

nimet ovat eri kielillä.

- ▶ Laittakaa seinille hyvää ruokahalua ” ja ”kiitos” näkyville eri kielillä.
- ▶ Laittakaa lapsiryhmässä puhutut kielet näkyville: ”Meillä puhutaan suomea, arabiaa. venäjää, kurdia ja viroa.”

Kielet voidaan laittaa esille myös

- kielipiirakkana (kielipiirakka on tehty wordillä -> insert -> chart -> pie)
- isoina puhekuplina
- kielikukkana, jossa jokaisen lapsen kieli on yksi terälehti
- pyykkipoikina, joissa lukee lapsen nimi, kieli ja lippu

- ▶ Valitkaa viikon tai kuukauden kieli: vaihtakaa päiväkodin kyltit kuukauden ajaksi jollekin tietylle kielelle.
- ▶ Viettäköö oman äidinkielen päivää: <https://satakielikuukausi.org/>
- ▶ Viettäköö Euroopan kielten päivää tai viikkoa: <http://edl.ecml.at/> European Day of Languages
- ▶ Opetelkaa tervehdyksiä ja lukusanoja eri kielillä: <http://turunkielitivoli.wikispaces.com/kielireppu>
- ▶ Tehkää erikielisiä videoita. Tässä esimerkki: <http://www.newburyparkschool.net/langofmonth/>

PELEJÄ JA MUUTA PUUHAA

- ▶ Lotto
- ▶ Asioiden tunnistus ja nimeäminen
- ▶ Muistipelit
- ▶ Asioiden tunnistus ja nimeäminen
- ▶ Yksi joukosta pois (Kim)
- ▶ Tunnistuspeli
- ▶ Kuvan ja esineen yhdistäminen sekä käyttötarkoituksen oppiminen

- ▶ [Kivoja juttuja suomen kielen harjoitteluun \(peda.net\)](http://kivoja.juttuja-suomen-kielen-harjoitteluun.peda.net)
Värittämistä. Joka kuukaudelle omansa.

- ▶ Tehtäviä, leikkejä ja toimintatuokioita: <http://www.moped.fi/index.html>

- ▶ <https://yle.fi/aihe/lapset/pikku-kakkonen>

Piirretään

- ▶ Minä ja minun perheeni
- ▶ Minulle tärkeitä asioita
- ▶ Isolle paperille kehon ääriviivat
- ▶ Minun Suomi: mistä tykkään Suomessa
- ▶ Me yhdessä
- ▶ Yhteinen unelmapuu, jonka lehtiin voi kirjoittaa tai piirtää unelmia
- ▶ Meidän ryhmämme kädet tai silmät (lisäideoita Pinterestistä)
- ▶ Unelmapeitto: jokainen lapsi saa piirtää valitsemalleen väripaperille asioita, joista unelmoi. Näistä kootaan yhteinen "peitto" seinälle. Aiheeseen liittyvä sana kirjoitetaan kuvaan sekä suomeksi että omalla kielellä.
- ▶ Erilaisia taloja, taloja eri maista tai lapselle tärkeä talo

Muita ideoita

- ▶ Omakuvat/valokuvat seinälle. Mielikuvani.

- ▶ Vahvuuskortit ja Nalle-tunnekortit. Pesäpuu ry. Identiteetin tutkiminen ja tukeminen sekä tunteista puhuminen.

- ▶ <https://www.mielenterveysseura.fi/fi/julisteet-ja-kortit/tunnekortit-varhaiskasvatukseen>

- ▶ Hyvän mielen liikuntapassi:
https://www.mielenterveysseura.fi/sites/default/files/materials_files/liikuntapassi_tunteet2.pdf

- ▶ Tutustutaan paikkoihin tai seutuihin, joissa lasten vanhemmat ovat lapsuutensa viettäneet. Kuunnellaan musiikkia eri maista. Katsellaan taidekuvia ja luontokuvia eri maista sekä kuvia, joissa on lapsia eri maista ja kulttuureista.

SOVELLUKSIA JA SÄHKÖISIÄ OPPIMATERIAALEJA LAPSILLE

▶ <http://www.papunet.net/pelit/lapsille/>

Eskariin:

▶ Lukimat

▶ Ekapeli maahanmuuttajille:

<http://www.lukimat.fi/lukeminen/materiaalit/ekapeli/ekapeli-maahanmuuttaja>

Pelin mukana on sisällöt seuraaville kielille: venäjä, englanti, arabia, kurdi, kiina, somali, viro

▶ Kaarlo Karhun interaktiivinen kuvakirja. Peli sopii lukemaan oppineille tai aikuisen seurassa pienemmillekin lapsille sekä esi- ja alkuopetuksen oppilaille. <http://www.kesalukio-seura.fi/nalle/>

KIRJOJA LUETTAVAKSI LASTEN KANSSA

▶ Bolliger, Max: Mitä on joulu? o Kertomus toisenlaisista juhlista

▶ Franzon, Päivi: Muuttolintulapsi

▶ Hailu, Azeb: Punakorvan kaksi kotia: maahanmuuttaja sijaisperheessä

▶ Hakalahti, Niina: Tuukka-Omar o Aiheena suvaitsevaisuus

▶ Issakainen, Tytti ja Rahkonen, Pekka: Atte ja Anna - Meidän ja muiden uskonnot o Aiheena maailmanuskonnot

▶ Kallio, Katja ja Maggie, Lindholm: Bibi muuttaa Suomeen o Muutto Suomeen isän työn perässä

▶ Kallio, Liisa: Lentävä talo o Perhe muuttaa, lapsi kaipaa vanhaa kotia ja ystäviä

▶ Laurila, Natalia ja Koljonen, Hanna: Mamumuksut - suomea leikki-ikäisille o Johdattelee lasta hausalla tavalla kielin oppimiseen ja kuvat toimivat hyvinä keskustelun avaajina.

▶ Levola, Kari: Leevi ja Leonora o Aiheena suvaitsevaisuus. Saatavina myös selkomu-
kautus

▶ Saarikalle, Anne ja Viikuna, Johanna: Suomen kielen sanakirja maahanmuuttajille

▶ Salmela, Anna-Liisa: Satu ystävältä

▶ [Lukulumo - monikielinen kuvakirjapalvelu varhaiskasvatukseen \(iltoppiminen.fi\)](http://www.iltoppiminen.fi)

Lukulumo – monikielinen kuvakirjapalvelu varhaiskasvatukseen. Kirjoja myös useilla eri kielillä.

Sadutus rikastuttaa kieltä

► Sinun, minun ja meidän Mango, sadutusta yli kulttuurirajojen. Suomi, Sambia ja Bangladesh. <http://www.taksvarkki.fi/tv/wp-content/uploads/2011/07/Mango-2.-painos.pdf>

Vinkkejä lukemiseen:

OSOITA ja NIMEÄ. Ja lapsen sanavarasto kasvaa!

TAUOTA. Kun aikuinen pitää tahallisen tauon lukemisessa, lapsi usein täyttää hiljaisuuden jollain. Joko pyytämällä lisää tai jopa jatkamalla tarinaa.

LAAJENNA. Jos lapsi nimeää sanan (lintu) aukeamalta, aikuinen voi muodostaa siitä lauseen (juu, lintu lentää).

ESITÄ KYSYMYKSIÄ. Kuka/missä -kysymykset tulevat luonnostaan pienimpien lukijoiden kanssa. Isompien lasten kohdalla kannattaa muistaa pohtimista herättelevät miksi-kysymykset.

KOMMENTOI. Kirjan lukemisesta tulee rennompia tilanteita, jos ei aina orjallisesti edetä tekstin mukaan. Välillä aikuinen voi kertoa omia ajatuksiaan; "Oho, lapsi kiipeää tuossa korkealle. Äitiä vähän jännittää".

ILO! Kiva hetki kirjan parissa on paras vinkki kaikista.

MUSIIKKIA

- ▶ Kielinuppu. Laulumateriaalia suomen kielen oppimisen tueksi: <https://www.kielinuppu.fi/>

YLEISTÄ OPPIMISMATERIAALIA

- ▶ Hääräämö: Taputusmittari PDF esi- ja alkuopetuksen äidinkieleen ja matematiikkaan (haaraamo.fi)
- ▶ Hääräämö: Matematiikkapeli: Heitä noppaa ja rakenna + PDF (haaraamo.fi)

SÄHKÖISTÄ MATERIAALIA (TIETOA) HENKILÖKUNNALLE

- ▶ Eerikkilä, Anni & Kangas, Minttu 2011. Meille tulee maahanmuuttajalapsi. Vinkkejä päivähoiton arjen sujumiseen
<https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/35644/Meille%20tulee%20maahanmuuttajalapsi.pdf?sequence=1>
- ▶ www.romanomissio.fi tietoa romanikulttuurista
- ▶ www.islamopas.com tietoa islamista
- ▶ Tietoa ja materiaalia S2 opetukseen: [S2-opetusvarhaiskasvatuksessa \(1\).pdf \(peda.net\)](#)
- ▶ www.ykliitto.fi
- ▶ www.unicef.fi
- ▶ www.papunet.fi
- ▶ Familiclub.fi Monikulttuurisuusyhdistys
mm koulutusta
- ▶ [Väestöliitto.fi \(vaestoliitto.fi\)](http://Väestöliitto.fi)
somalinkielelle käännetty Kettu -kielenarviointilomake

KUVAT

▶ [Kuvasanasto maahanmuuttajalapsille | Papunet](#)

▶ [Kysymyssanoja.pdf \(peda.net\)](#)

▶ **Viitottu Rakkaus** tarjoaa ilmaista oppimisen, ohjauksen ja kasvatuksen kuvitettua tukimateriaalia kotiin, erityisopetukseen, päiväkoteihin, esiopetukseen, puhe- ja toimintaterapiatyön tueksi sekä yleisopetuksen alaluokille. Kaikille!

<http://viitotturakkaus.fi/index.html>

▶ Kuvitetut laulut, lorut, pelit, ja sadut

▶ Päiväjärjestys, pukemisjärjestys

▶ Oppimisympäristön jäsentäminen kuvin

▶ Leikin valinta, leikkitaulut, kuvin tuettu leikki

▶ Kuvat toiminnanohjauksen ja siirtymien tukena (askartelu, työtehtävät, jumppa jne.)

▶ Kuvasadutus

▶ Sosiaaliset tarinat, säännöt, sopimukset

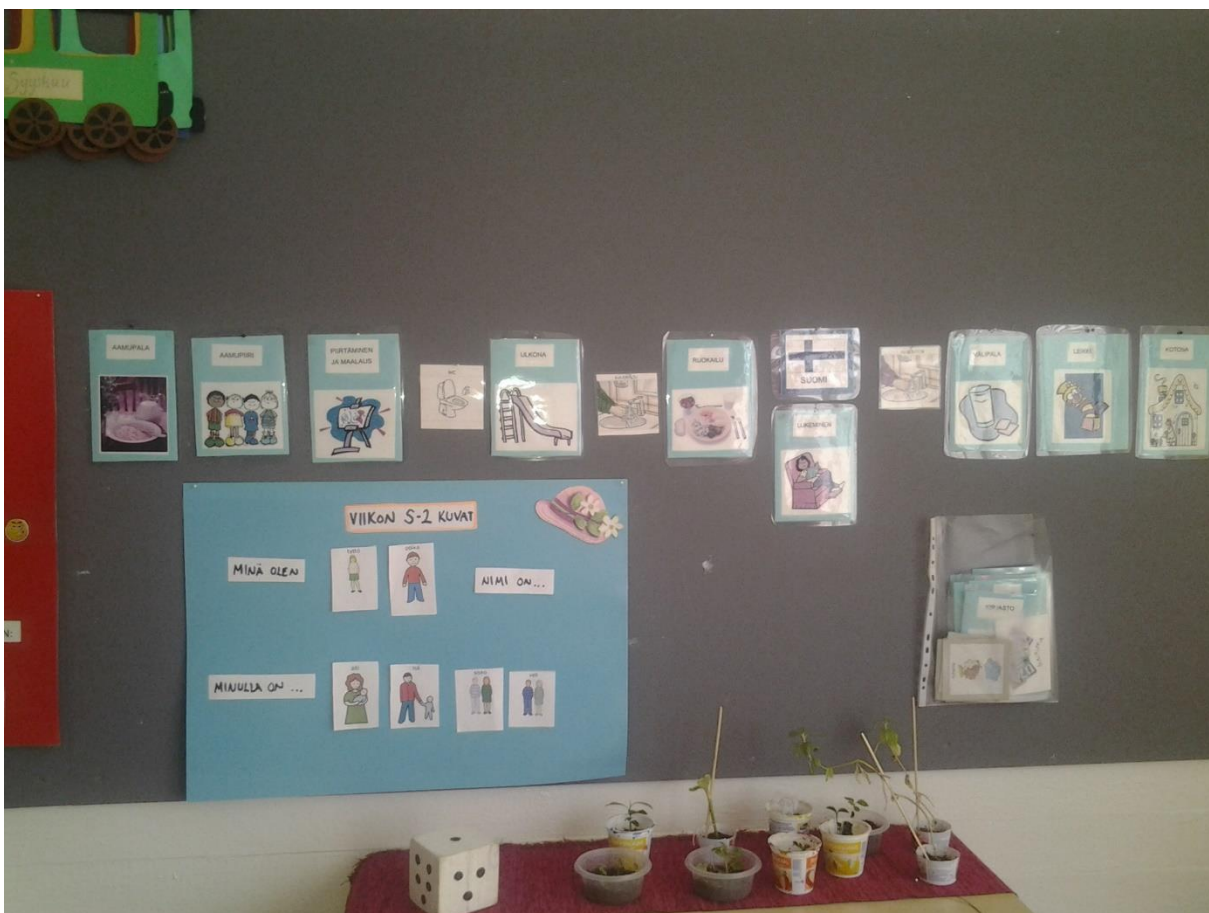
▶ Arjen vuorovaikutustilanteet esim. vanhempien hakiessa lasta

*Interkulttuurinen työryhmä /5/2011. Monikulttuurisuus Kuopion päivähoitossa. Tulostettu 1.2.2011
https://blogi.savonia.fi/snellut/wp-content/uploads/sites/2502/2016/05/Kuopion_Monikulttuurisuus.pdf*

Tee näkyväksi myös S2-sanastoa kaikille

KOMMUNIKOINNIN AVUKSI

▶ **Tulkkauspalvelu netissä:** Tulkausta kaikkiin tilanteisiin – sekunneissa mobiilisovelluksen kautta – Tulka

YHTEISTYÖ VANHEMPIEN KANSSA

▶ Vanhempainillat

Vanhempainillat voidaan korvata perheilloilla. Niihin osallistuvat molemmat vanhemmat sekä mahdollisesti sisarukset. Näin mahdollistetaan perheen jäsenten osallistuminen ja osoitetaan heille käytännön keinoin, millaista päivähoito on. Illat ovat toiminnallisia ja sisältävät myös informaatio-osuuden. Tulkkipalvelu tilataan tarpeen mukaan.

▶ Aloituskeskustelun pohja

- MONIKULTTUURISIA KOHTAAMISIA. Opas varhaiskasvatuksen arkeen.pdf
s. 17 -> [get file \(ouka.fi\)](#)

- Turun malli: https://www.turku.fi/sites/default/files/atoms/files/turun_varhaiskasvatussuunnitelma_2013.pdf s. 46

▶ Pyydä isovanhempia, vanhempia tai isompia sisarusia lukemaan lapsille ja siten rikastuttamaan heidän sanavarastoaan. Lukekaa satuja omalla äidinkielellä.

▶ Järjestä kulttuuri-, kieli- ja maaprojekteja ja pyydä vanhemmat avuksi.

▶ Nosta esiin tärkeitä asioita eri maista, esimerkiksi presidenttejä, kirjailijoita, muusikoita, rakennuksia, esineitä tai leluja.

▶ Askarrelkaa ja kokeilkaa eri maiden käsitöitä yhdessä perheiden kanssa.

▶ Kysy vanhemmilta, millaisten asioiden tekemisessä he haluaisivat olla mukana.

▶ Järjestä tietokilpailu kielistä lapsille ja vanhemmille.

▶ Pidä vanhemmille leikki- ja peli-ilta, jossa eri kulttuurien lauluja ja

leikkejä opetellaan yhdessä.

▶ Käännä viestit kotiin esim GoogleTranslatorin avulla.

MATERIAALIA MAAHANMUUTTAJILLE

Kasvatus

▶ [Lastenkasvatuksesta eri kielillä | Hyväksymys.fi \(hyvakysymys.fi\)](#)

Vanhemman vihkoset arabiaksi, albaniaksi, burmaksi, englanniksi, kurdiksi, somaliksi, venäjäksi ja selkosuomeksi.

▶ [Materiaalit - Suomen Pakolaisapu](#)

- Tietoa -> Materiaalit -> Monikieliset materiaalit varhaiskasvatukseen käyttöön -> Päiväkotisanasto:

[Päiväkotisanasto: suomi-somalia \(pdf\)](#)

[Päiväkotisanasto: suomi-arabia \(pdf\)](#)

[Päiväkotisanasto: suomi-kurdi \(pdf\)](#)

[Päiväkotisanasto: suomi-persia \(pdf\)](#)

[Helposti käyttöön otettavat kuvapohjat: suomi \(pdf\)](#)

[Helposti käyttöön otettavat kuvapohjat: sorani \(pdf\)](#)

[Helposti käyttöön otettavat kuvapohjat: ranska \(pdf\)](#)

[Helposti käyttöön otettavat kuvapohjat: englanti \(pdf\)](#)

[Helposti käyttöön otettavat kuvapohjat: venäjä \(pdf\)](#)

[Helposti käyttöön otettavat kuvapohjat: farsi \(pdf\)](#)

[Helposti käyttöön otettavat kuvapohjat: selkosuomi \(pdf\)](#)

[Helposti käyttöön otettavat kuvapohjat: somali \(pdf\)](#)

[Helposti käyttöön otettavat kuvapohjat: arabia \(pdf\)](#)

▶ [PAIVAKOTI-ALKAA opas verkko.pdf \(vanhempainliitto.fi\)](#)

Sähköinen opus suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi. Myös pohjois-saameksi.

Tietoa Suomesta

▶ Perustietoa maahanmuuttajille yhteiskunnan toiminnasta, elämästä Suomessa ja paikallisista palveluista 12 eri kielellä: <http://www.infopankki.fi/>

▶ Perustietoa Suomesta –opas. Kotoutumislain mukainen tietopaketti, 12 eri kielellä: <http://tem.fi/perustietoa-suomesta>

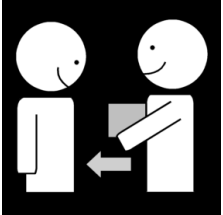

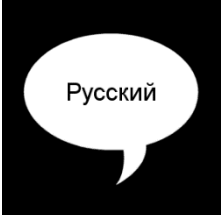

▶ Perustietoa Suomesta esim. päivähoidosta Suomessa eri kielillä: suomi, ruotsi, englanti, venäjä, eesti, ranska, somali, espanja, turkki, kiina, arabia ja farsi: [Suomi sinun kielelläsi - InfoFinland](#)

7. KUVIA

[HEKUMA-Helposti-käyttöön-otettavat-kuvapohjat PDF.pdf](#) (ovat vaan tulostettavassa muodossa)

- Mitä teit kotona / viikonloppuna? (laminoidaan ja merkataan pyyhittävällä tussilla mitä lapsi on tehnyt)
- Mitä teit tänään päiväkodissa / esiopetuksessa?
- Lapsen päivä tänään
- Toimintakuvat
- Kaveritaitoja
- Tunnekuvat
- Yleisiä kuvia
- Värit ja numerot
- Kirjaimet
- Aakkoset kuvilla
- Päiväkodin toiminta
- Sää
- Vaatteet
- Wc
- Lepo
- Vointi
- Vuodenajat ja juhlat
- Minun tärkeät sanani
- Minun päiväni
- Perheeni ja muut tärkeät ihmiset
- Oma ryhmäni

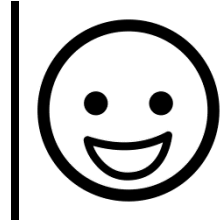
Seuraavat kuvat ovat Papunetin kuvatyökalusta.

<p>Hei!</p> 	<p>Voisitko auttaa?</p> 	<p>En ymmärrä</p> 	<p>englannin kieli</p>
<p>ranskan kieli</p> 	<p>espanjan kieli</p> 	<p>Kiitos!</p> 	<p>Ole hyvä!</p>
<p>Anteeksi</p> 	<p>arabian kieli</p> 	<p>italian kieli</p> 	<p>venäjän kieli</p>
<p>Näkemiin!</p> 	<p>kurdin kieli</p> <p>کوردی</p>	<p>albanian kieli</p> <p>shqip</p>	<p>darin kieli</p> <p>دری</p>
<p>farsin kieli</p> <p>فارسی</p>	<p>somalin kieli</p> <p>الصومالية</p>	<p>maailman kartta</p> 	

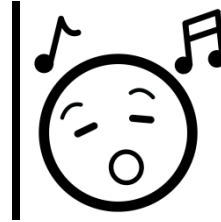
hymyillä

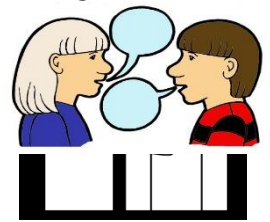
nauraa

laulaa

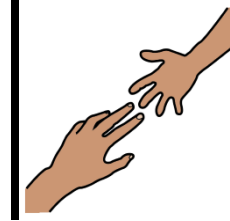
jutella

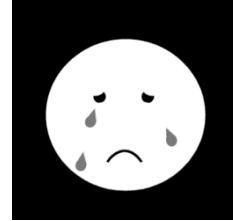
kysyä

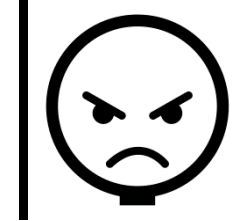
auttaa

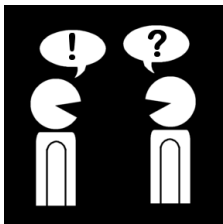
itkeä

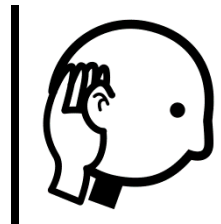
suuttua

vastata

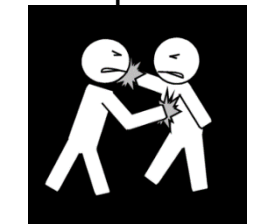
kuunnella

soittaa

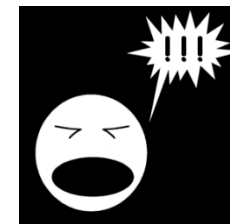
tapella

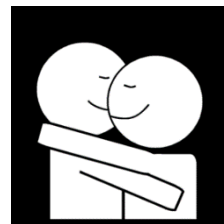
töniä

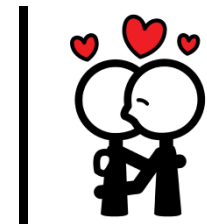
huutaa

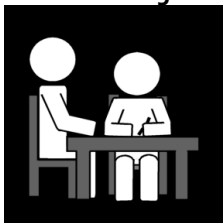
halata

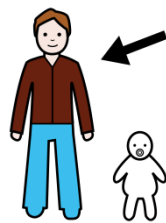
rakastaa

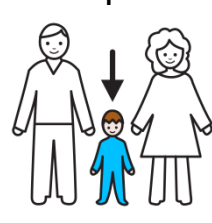
avustaja

aikuinen

lapsi

tanssia

hiihtää

luistella

leikkiä hiekkalaatikolla

keinua

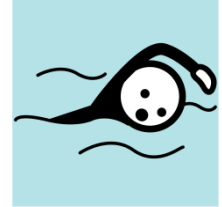
laskea liukumäkeä

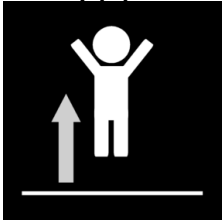
laskea mäkeä

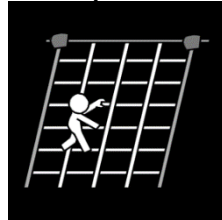
uida

hyppiä

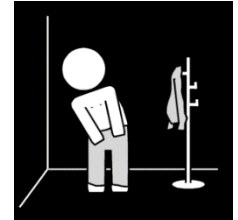
kiipeillä

punnita

sovittaa

pelata palloa

pyöräillä

ratsastaa

ostaa

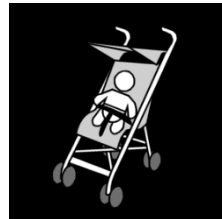
leikkiä piilosta

käydä ostoksilla

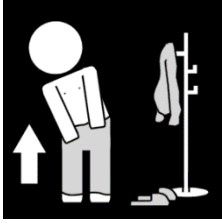
istua rattaissa

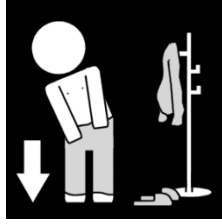
leikkiä hippaa

pukeutua

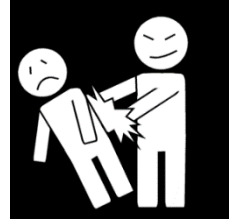
riisuutua

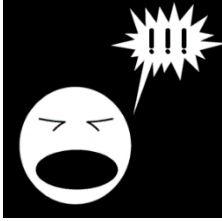
lyödä

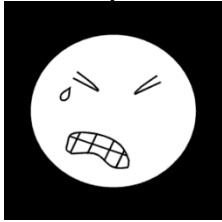
töniä

kiljua

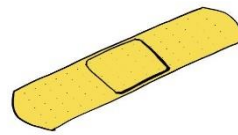
kipu

lääkkeet

laastari

apuväline

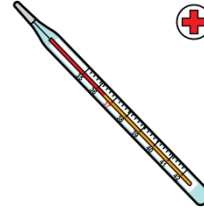
silmälasit

kuulolaite

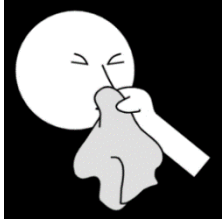
kuumemittari

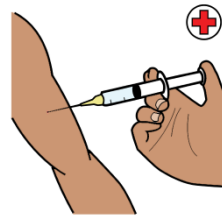
haava

aivastaa

rokotus

yskiä

ummetus

ripuli

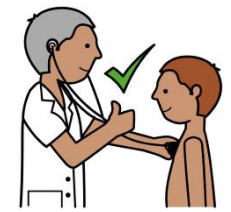
sairas

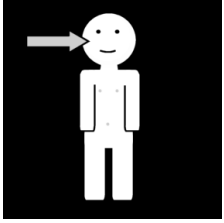
oksettaa

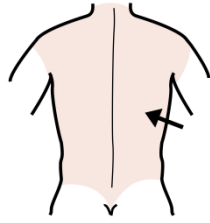
terve

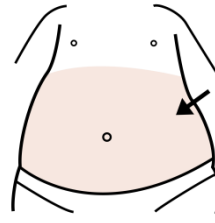
pää

selkä

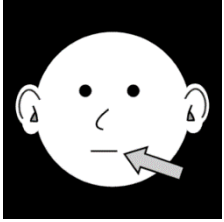
vatsa

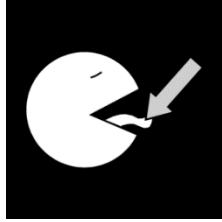
poski

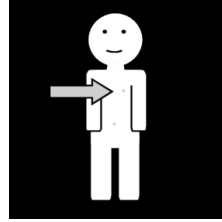
suu

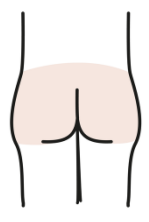
kieli

rinta

peppu

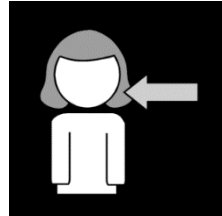
käsi

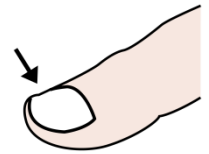
hammas

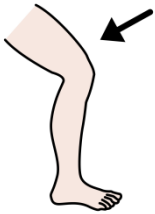
hiukset

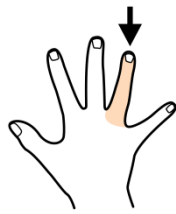
kynsi

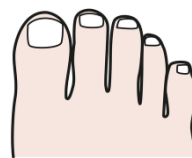
jalka

sormi

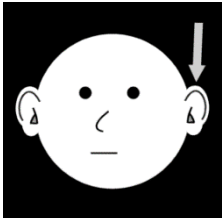
varpaat

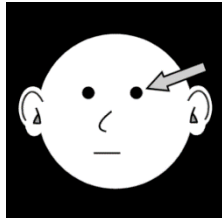
nenä

korva

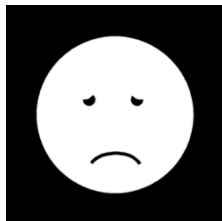
silmä

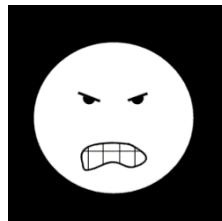
iloinen

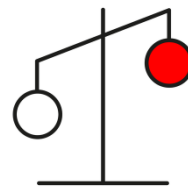
surullinen

vihainen

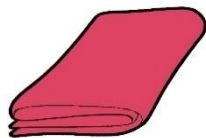
kevyt

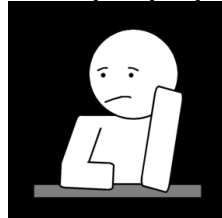
märkä

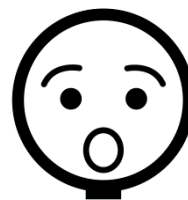
kuiva

ikävästynyt

hämmästynyt

pelästynyt

kuuma

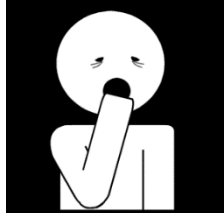
kylmä

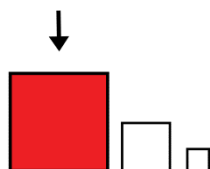
janoinen

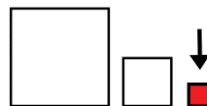
väsynyt

iso

pieni

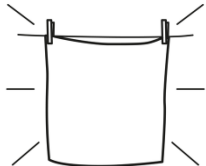
nälkä

likainen

puhdas

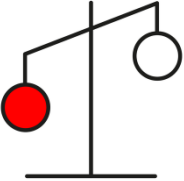
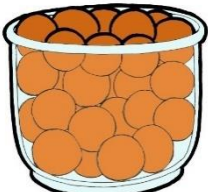
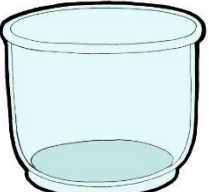

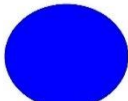

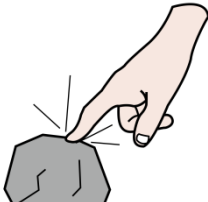
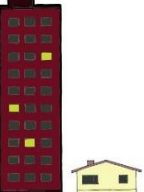

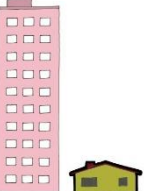
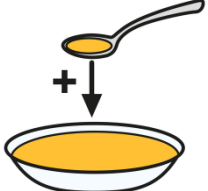

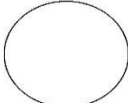

pitkä

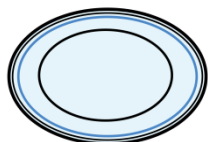

lyhyt

<p>painava</p> 	<p>täysi</p> 	<p>tyhjä</p> 	<p>kallis</p>
<p>halpa</p> 	<p>hiljainen</p> 	<p>äänekäs</p> 	<p>sininen</p>
<p>vihreä</p> 	<p>keltainen</p> 	<p>pehmeä</p> 	<p>kova</p>
<p>korkea</p> 	<p>oranssi</p> 	<p>punainen</p> 	<p>violetti</p>
<p>matala</p> 	<p>enemmän</p> 	<p>vähemmän</p> 	<p>ruskea</p>
<p>vaaleanpunainen</p> 	<p>harmaa</p> 	<p>musta</p> 	<p>valkoinen</p>

matala lautanen

lasi

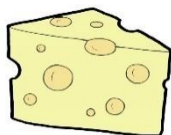
muki

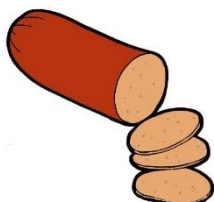
voi

juusto

leikkele

haarukka

veitsi

lusikka

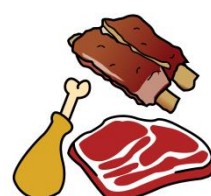
keitto

salaatti

liha

ruoka

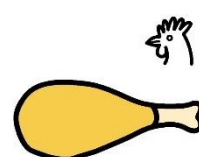
aamupala

lounas

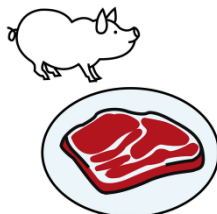
kana

kala

sianliha

puuro

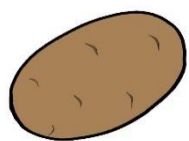
jogurtti

leipä

peruna

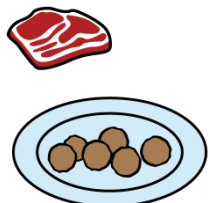
riisi

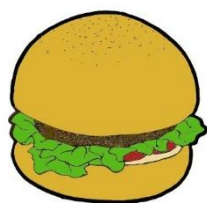
pasta

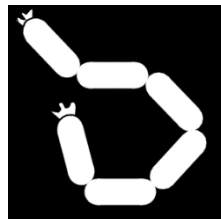
lihapullat

hampurilainen

makkarat

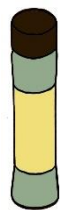
ketsuppi

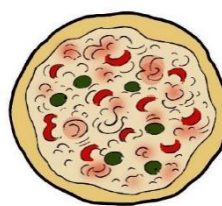
sinappi

mauste

pizza

täytekakku

piirakka

pippuri

sokeri

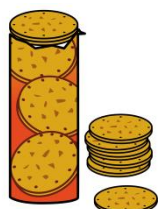
suola

pulla

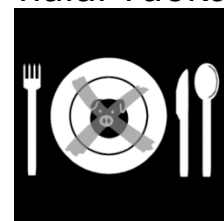
keksit

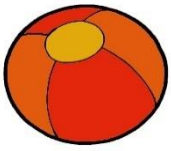
jäätelö

halal-ruoka

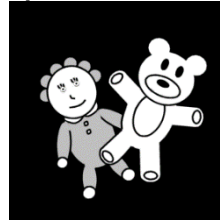
pallo

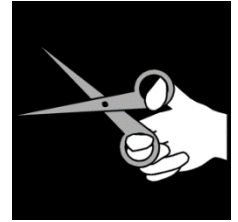
nukke

pehmolelu

sakset

liima

värikynät

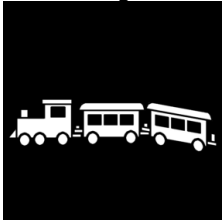
nalle

leikkiautot

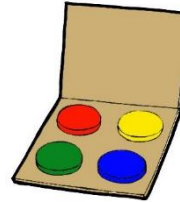
leikkijuna

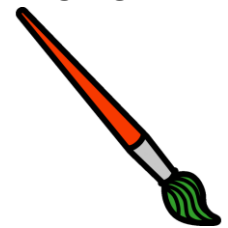
väriliidut

vesivärit

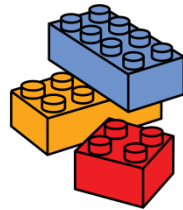
sivellin

palikat

legot

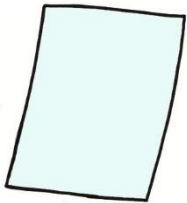
nukkekot

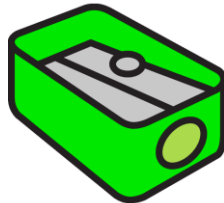
kynä

paperi

teroitin

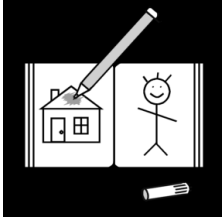
muovailuvaha

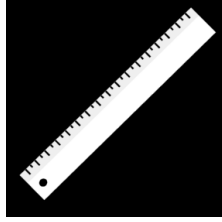
kirja

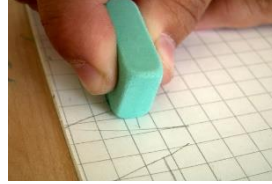
värityskirja

viivoitin

pyyhekumi

lautapeli

puhelin

DVD-soitin

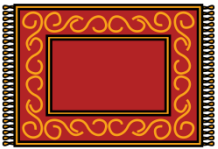
tietokone

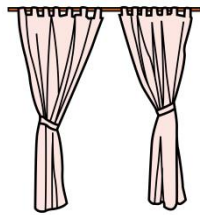
hylly

matto

verhot

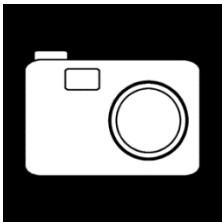
tablettitietokone

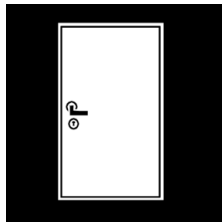
cd-soitin

kamera

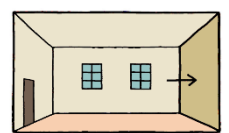
ovi

ikkuna

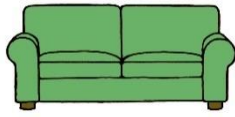
seinä

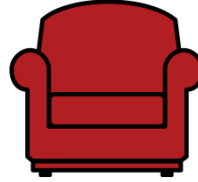
pöytä

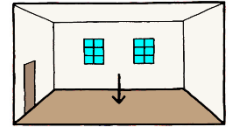
sohva

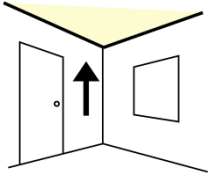
nojatuoli

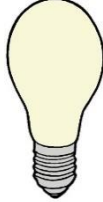
lattia

katto

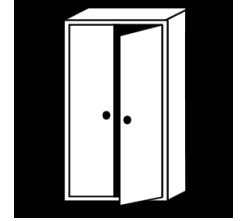
lamppu

sänky

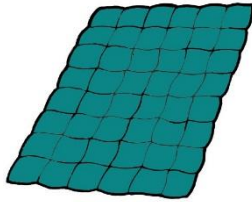
kaappi

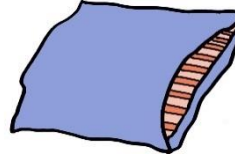
lipasto

peitto

tyyny

pestä kädet

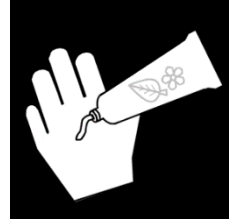
pestä hiukset

pestä hampaat

voide

kampa

harja_

pytty

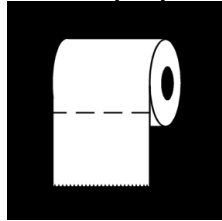
saunoa

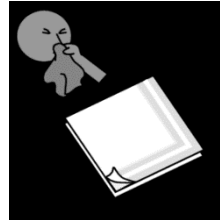
kylpeä

wc-paperi

nistää

pyyhe

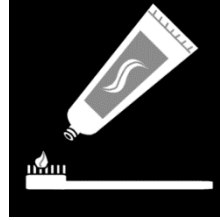
suihku

hammasharja

hammastahna

leikata kynnet

RUOKAILUT (liitettäväksi ruokalistan viereen)

AAMUPALA:

Kaura Ruis Ohra Vehnä Riisi

PUURO

Hillo

Maito

Vaalea leipä

Tumma leipä

Sämpylä

Näkkileipä

Juusto

LOUNAS ja PÄIVÄLLINEN:

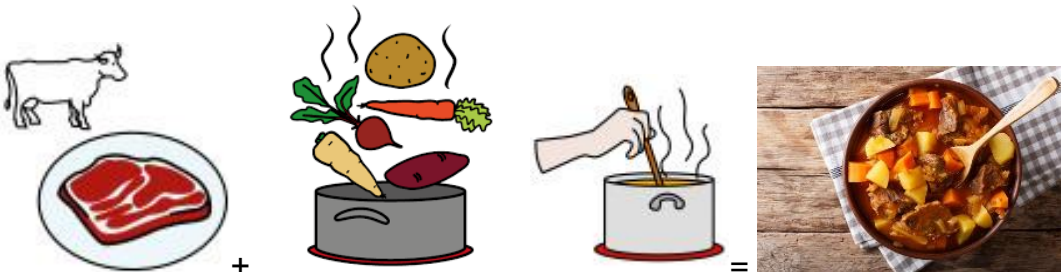
HERNEKEITTO

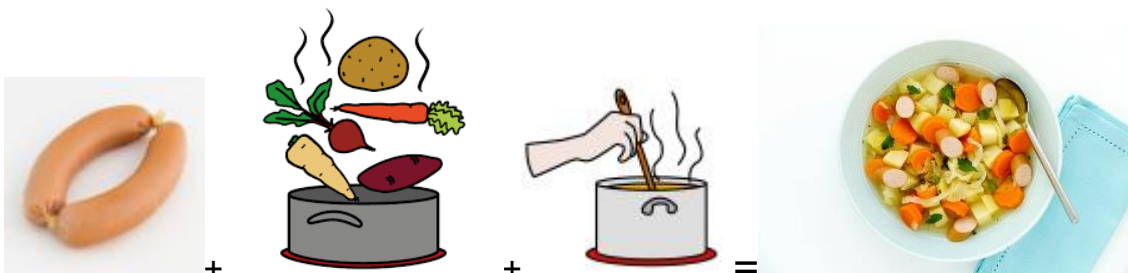
KALAKEITTO

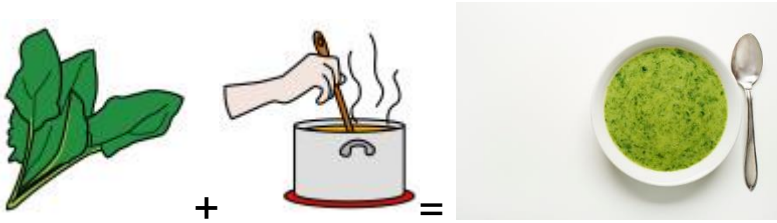
LIHAKEITTO, JAUHELIIHAKEITTO

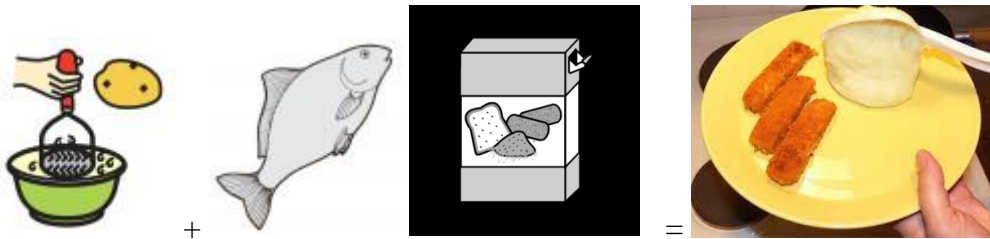
MAKKARAKEITTO, NAKKIKEITTO

PINAATTIKEITTO

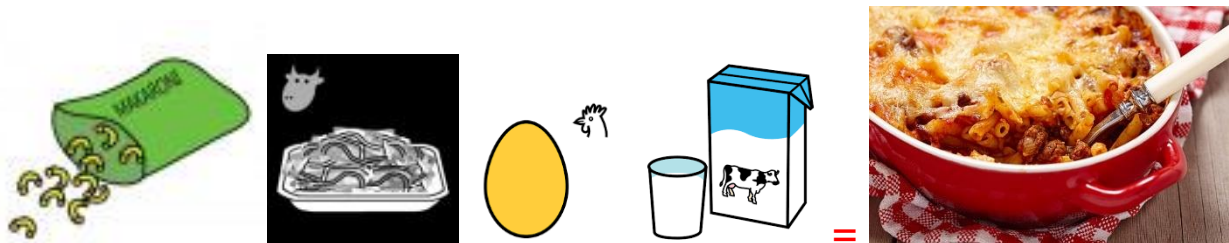
KALAPUIKOT JA PERUNAMUUSI

SPAGETTI JA JAUHELIIHAKASTIKE

LIHAMAKARONILAATIKKO

MERIMIESPIHVI

MAKKARAKASTIKE, PERUNA

KASVISPIHVI, PERUNAMUUSI

JAUHELIHAPASTAVUOKA

UUNIMAKKARA/ NAKIT, MUUSI

BROILERKEITTO

BROILERIKIUSAUS

JAUHELHAPIHVI, MUUSI

BROILERKASTIKE, RIISI

meira.fi

PINAATTILÄTTY, MUUSI

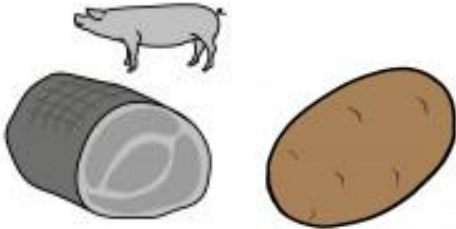

(AURINKOINEN) KALAVUOKA, PERUNA

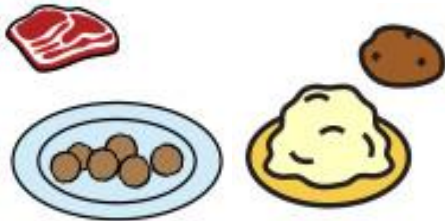
Isomitta.fi

KINKKUKIUSAUS

Hellapoliisi.fi

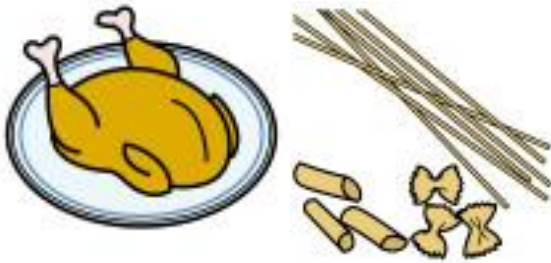
LIHAPULLAT JA MUUSI

RAPEA KALAPALA, PERUNA

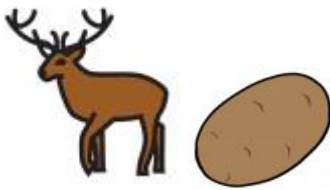

BROILERCAPPELIPAISTOS

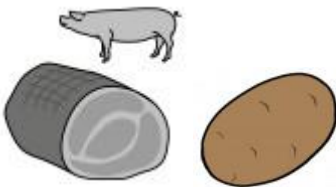

[Reseptiblogi: Cappelin kanapaistos \(kokkailuajaleivontaa.blogspot.com\)](http://Reseptiblogi: Cappelin kanapaistos (kokkailuajaleivontaa.blogspot.com))

RIISTAKIUSAUS

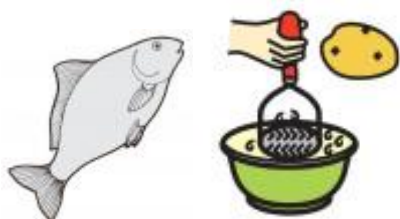
POSSUNLIHAKIUSAUS

BROILERNUGGET, RIISI

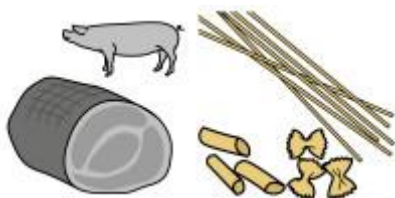

KALAMUREKEPIHVI, MUUSI

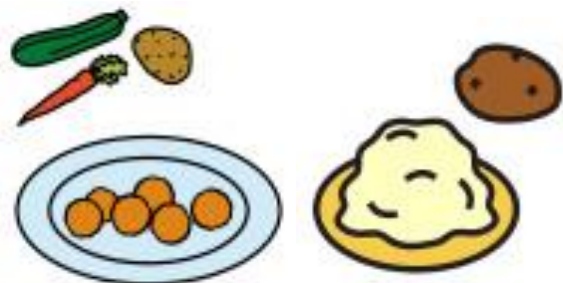

[Kalamurekepihvit: - RAKKAUDESTA RUOKAAN - Vuodatus.net -](http://www.vuodatus.net)

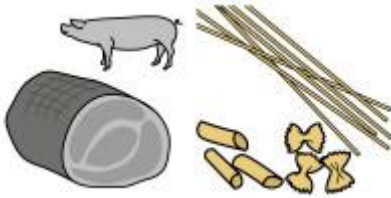
LASAGNE

KASVISPYÖRYKKÄ, MUUSI

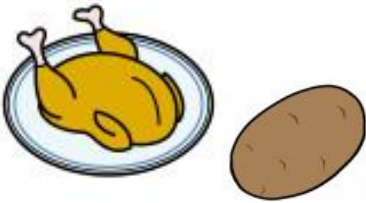

PULLEDPASTAVUOKA

Atria.fi

BROILER-PERUNAVUOKA

Onnelinpikkukeittiö.fi

VÄLIPALA:

Omena

Porkkana

Banaani

Viinirypäle

Meloni

Kiisseli

Rahka

Jogurtti

Viili

Hedelmäsalaatti

Vaalea leipä

Tumma leipä

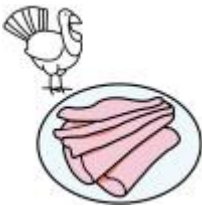
Sämpylä

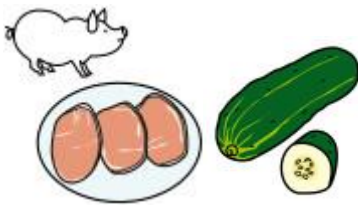
Näkkileipä

Leikkele

Kurkku

Juusto

Lihariisipasteija

Karjalanpiirakka

Grahamlihapirakka

Mustikkavaahto

Jäätelö

Pulla

Lätyt

Pannukakku

Pizza

Riisimuro, mehukeitto

RUNOJA JA TEHTÄVIÄ

(nämä ovat vain tulostettavassa muodossa)

TERVETULOA PÄIVÄKOTIIN!

WELCOME TO THE DAYCARE CENTER!

Opas perheille

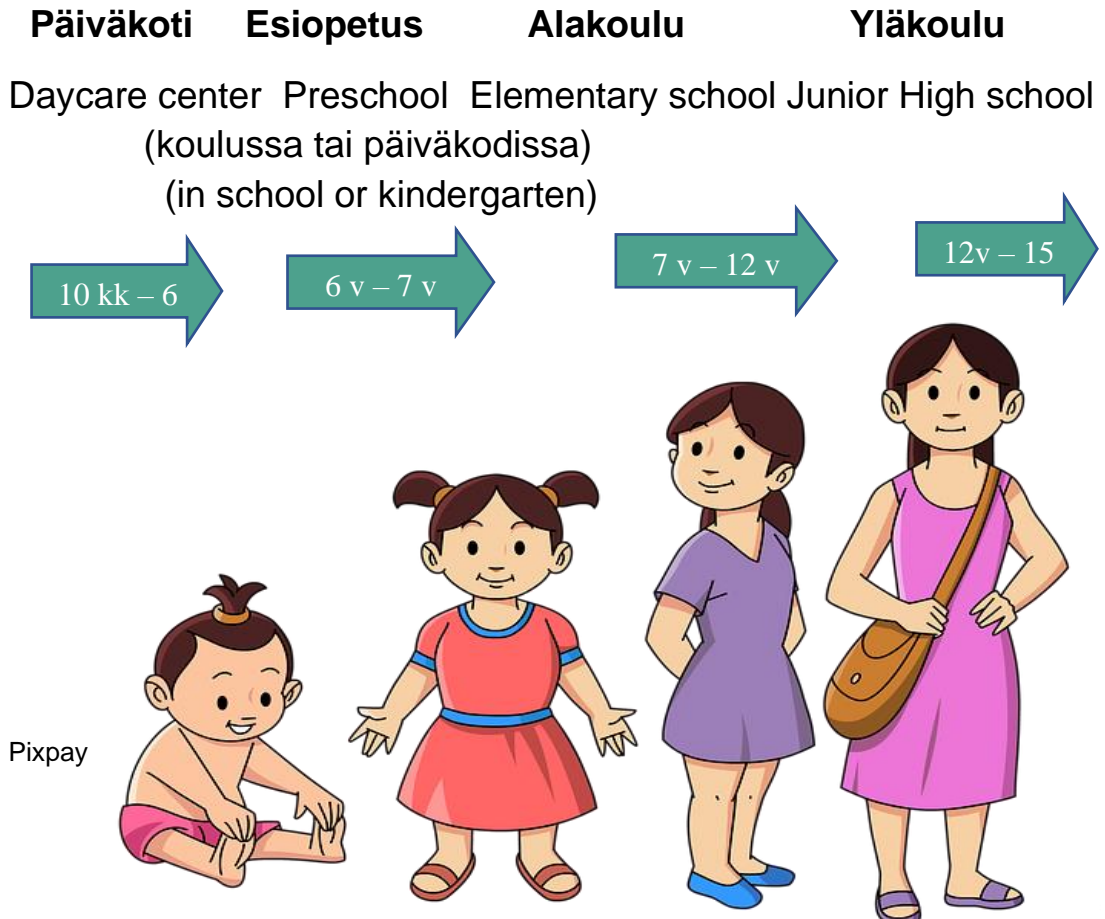

Laitila

VARHAISKASVATUS SUOMESSA / EARLY CHILDHOOD EDUCATION IN FINLAND

Päiväkoti ja koulut / Daycare center and schools

VARHAISKASVATUS early childhood education =

OPETUS
KASVATUS
Teaching

+

HOITO

+

care

education

Kuvat: Pixabay

LAITILAN PÄIVÄKODIT / DAYCARE CENTERS IN LAITILA

Apilaniityn päiväkoti
/ Apilaniitty daycare center

Pähkinäpensaas päiväkoti
Pähkinäpensas daycare center

◆ 0-6-vuotiaille koko- ja osapäivähoitoa sekä esipetusta
/ From 0 to 6 year old children whole day or part time care and pre-school

◆ Vuorotyötä tekeville perheille vuorohoito.
/ Evening and night care, for the children whose parent(s) work shifts.

◆ Päivähoito on maksullista ja määräytyy vanhempien palkan sekä hoitoajan mukaan. Pienituloisen perheen on mahdollista saada hyvitystä päivähoitomaksusta.
/ Daycare is chargeable and the fees are determined by the parent(s) income and the length of child's daycare days. It's possible for low-income family to receive a discount on the day care fee.

◆ Esipetus on ilmainen / preschool is free.
Se kestää klo 8:30-12:30 / Preschool hours are 8:30-12:30.

◆ Laitilassa toimii myös perhepäivähoitajia, jossa lasta hoidetaan henkilön kotona muutaman lapsen ryhmässä.
/ Laitila also offers family daycare, where a childminder has a group of a few children in care. Daycare is provided in childminders own home.

LAPSESI PÄIVÄKOTI
/ YOUR CHILD'S DAYCARE CENTER:

OSOITE / ADDRESS:

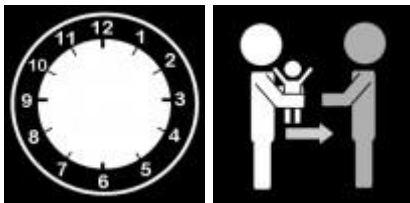
PUHELINNUMERO / PHONE NUMBER:

RYHMÄ / GROUP:

RYHMÄN AIKUISET / STAFF:

PÄIVÄKODIN JOHTAJA / LEADER OF THE DAYCARE CENTER:

Hoitoajat / care time

Saapuminen / Arriving

Lähteminen / Leaving

ALOITUS / START

◆ Rekisteröidy ja varaa hoitoajat **Daisysta** <https://laitila.daisyfamily.fi> . Tarvittaessa pyydä apua päiväkodista.

Register and book daycare hours from **Daisy** (<https://laitila.daisyfamily.fi>), If you need help, ask the daycare center staff.

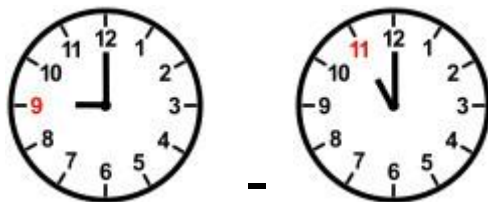
◆ Päiväkotiin tutustuminen.

On tärkeää, että lapsi tutustuu päiväkotiin **yhdessä vanhemman kanssa**. Hyvä olisi, että hoitoaikaa pidennettäisiin vähitellen. Aina tämä ei ole tosin mahdollista

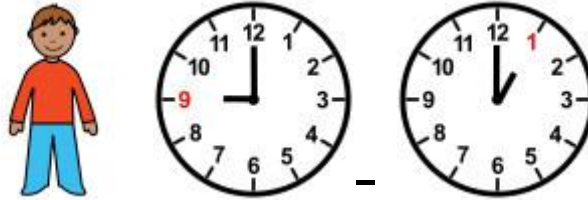
Getting to know the daycare center. It is important that the child gets to know the daycare center with their parents. It would be good (ideal) if the care time increased a little at a time. However that is not always possible.

1. Päiväkotiin tutustumaan pari tuntia vanhempien kanssa

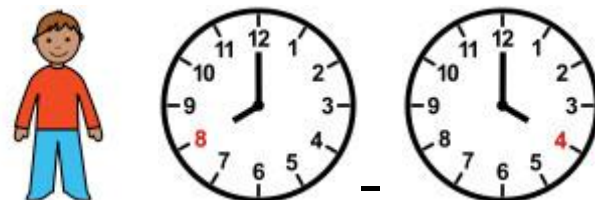
Child getting to know the daycare center for a couple of hours with guardian

2. Päiväkotiin tutustumaan pelkkä lapsi osan päivää
Child in day care center alone part of the day

3. Lapsi päiväkodissa sovitun ajan
Child alone throughout the day of care

◆ **Päiväkotiin meneminen** on lapselle uusi ja jännittävä kokemus. Ensimmäisinä viikkoina lasta saattaa pelottaa päiväkotiin jääminen ja hän voi olla itkuinen. Häntä lohdutetaan, tämä on normaalia ja menee pian ohi.

It's a new and exciting experience for the child to start in a day-care center. Being apart from one's parents may be unsettling. During first weeks the child can be scared and / or feeling excited about staying in the daycare center and he / she can be crying. Daycare personnel will comfort the child. These are normal feelings and will go away.

The child can be shown photographs of their family that they can look at at the nursery school with a teacher or child nurse when they feel homesick. A bedtime toy can be very important to a child.

KAKSI KIELTÄ JA KULTTUURIA / TWO LANGUAGES AND CULTURE

◆ Päiväkodissa lapsi oppii suomen kieltä ja tutustuu suomalaisen kulttuuriin.

In daycare center the child learns Finnish language and culture.

◆ Perheen tehtävä säilyttää oma kulttuuri ja kieli, näitä käytetään kotona.

The family's task is to preserve their own culture and language, these are used at home.

◆ Kun lapsi osaa hyvin omaa äidinkieltä, hän oppii paremmin suomen kieltä.

When children know their mother tongue well, they learn Finnish more easily.

◆ Lapsi tarvitsee aikaa, että hän oppii suomen kielen.

/ Child needs time to learn Finnish.

◆ Hoitoaikojen muutokset / changes of care times

Huom! Ilmoita aina hoitoajan muutoksista koska

- jos lapsi tulee myöhässä, toiminta on jo alkanut ja lapselle on tärkeää osallistua kaikkeen toimintaan.

- työntekijöiden työvuorot suunnitellaan lapsimäärän mukaan

Note! Always report changes in care times because

- If the child arrives late, the activity has already started and it's important for the child to participate in all activities

- Employees' shifts are planned according to the number of children

ILMOITA NUMEROON _____ jos:

CALL /TEXT TO NUMBER

if

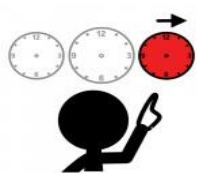
LAPSI SAIRAS
CHILD IS SICK

tai POISSA / VAPAA PÄIVÄ
or TAKING A DAY OFF

Lapsi / haetaan MYÖHEMMIN
KAISEMMIN

Child will
Child
center

be picked up LATER
comes to day care
EARLIER

!Huom! / Note!

Sairasta lasta ei saa tuoda päiväkotiin.

/ You are not allowed to bring a sick child to daycare!

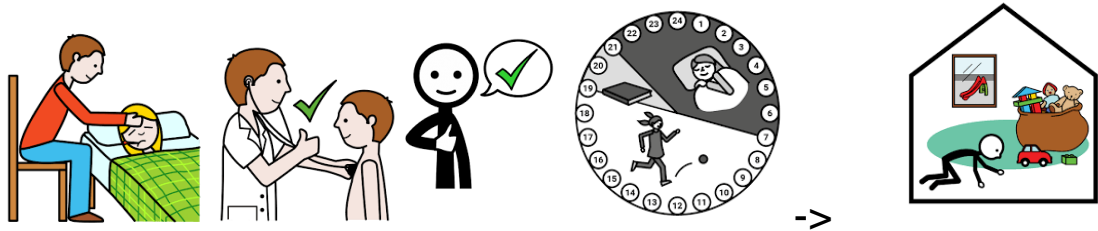
Jos lapsi sairastuu päiväkodissa, vanhemman täytyy hakea lapsi heti kotiin!

/ If the child gets sick at daycare center, guardian must pick him / her at home immediately!

Pidä huoli siitä, että lapsi on parantunut, kun hän palaa päiväkotiin. Jos lapsi tuodaan liian aikaisin hoitoon, hän voi sairastua uudelleen, tartuttaa muut lapset ja henkilökunnan. Pidä kotona yksi oireeton päivä.

Make sure the child is completely healed before he / she comes back to daycare center.

If a child is brought back in daycare too early, he / she may become sick again and infect other children and the staff. Keep the child home for one asymptomatic day.

MITÄ PÄIVÄKODISSA TEHDÄÄN? WHAT ARE WE DOING IN THE DAYCARE CENTER?

Toimitaan ryhmässä, saadaan ystäviä..
/ We do things together, getting friends..

Askarrellaan..
/ Handicraft..

Kuva Pixapay

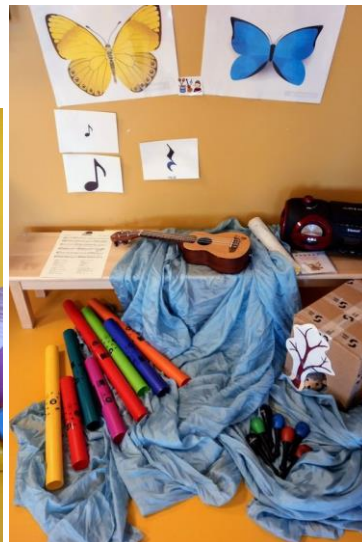
Opitaan... / learn...

Opetellaan arjen taitoja... / learn everyday skills...

Lauletaan ja soitetään soittimilla...
/ sing and play instruments...

Näytellään.../ Act ...

Leikitään...
Play ...

Pelataan...
Play boardgames...

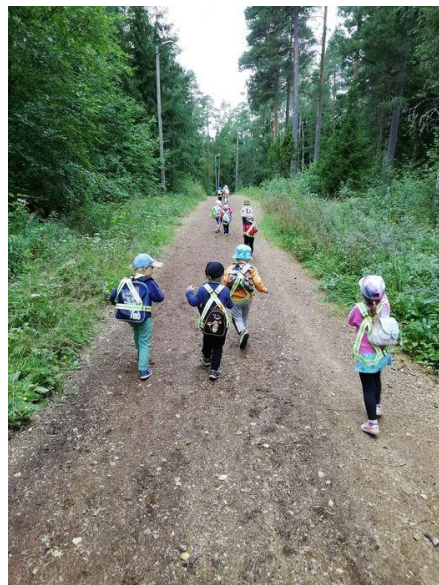
Luetaan...
Read...

Mediakasvatusta...
Media education...

Retkeillään...
/ take daytrips...

Liikutaan...

/ play sports, do gymnastic exercises...

◆ Päivähoidossa ei korosteta lapsen opettamista, vaan leikillä, yhdessäololla ja vuorovaikutustaidoilla on tärkeä sija.

In the daycare we don't highlight learning; playing and being together is important.

◆ Päiväkodissa lapsi harjoittelee koulussa tarvittavia taitoja

In the daycare center your child will learn skills to be prepared and ready for school

◆ Lapsia kannustetaan tekemään itse. We encourage children to do things by themselves.

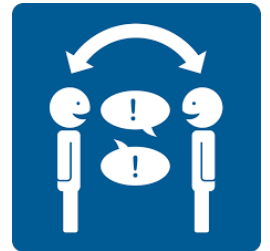
Lapsi oppii toimimaan itsenäisesti ja myös ryhmässä muiden kanssa. Child learns to do things independently and also working with others.

- ◆ Lapsi saa olla päivähoitossa korkeintaan 10 tuntia päivässä. Child is allowed to be in the daycare for up to 10 hours per day.
- ◆ Riittävän lyhyet hoitopäivät, vapaapäivät ja lomat ovat lapselle tärkeitä. Short care days, day offs and vacations are important to the child.
- ◆ Lapsen täytyy saada levätä ja rentoutua ja viettää aikaa perheensä kanssa. It's important for the child to spend time, rest and relax with his / her family.

KODIN JA PÄIVÄKODIN YHTEISTYÖ / COOPERATION BETWEEN HOME AND DAYCARE CENTER

- ◆ Päiväkodissa keskustellaan kasvatukseen liittyvistä asioista vanhemman kanssa.
/ Parents / guardians and daycare center personnel discuss about child's education.

- ◆ Haku- ja tulotilanteissa vaihdetaan kuulumisia.
When picking up or bringing the child to daycare center, parents and personnel exchange affiliations, talk about important things and news concerning the child.

- ◆ Aina kun vanhempi haluaa, varataan keskustelu-aikaa lasta hoitavan aikuisen kanssa.

Whenever a parent wishes, conversation time is booked with the adult caring for the child.

- ◆ Henkilökunnalla on salassapitovelvollisuus. Lapsen ja perheen asioista ei puhuta muille ilman vanhempien lupaa.

/ Daycare personnel have professional confidentiality. Personnel doesn't talk about child's issues without guardians permission.

- ◆ Lapselle tehdään vanhempien kanssa **varhaiskasvatussuunnitelma** tai **esiopetussuunnitelma**.

/ We make core curriculum for early childhood education and care or pre-primary education curriculum together with guardians.

LAPSEN HOIVAKASVATUSSUUNNITELMA
Ajokoulutus 24.9.2014

<small>Lapsen nimi</small>	<small>Syntyäika</small>
<small>Huoltajien nimet</small>	
<small>Huoltaja/huoltajat/hoivakodin vastuu</small>	
<small>Huoltaja/huoltajat/hoivakodin vastuu yhteistyöstä</small>	
<small>Hoivakodin toimintatapa</small>	

2. Lapsen varhaiskasvatussuunnitelman laatiminen

☐ Ei suunnitella erikseen hoivakodin henkilökunnasta
☐ Ei suunnitella
☐ Suunnitella yhteistyössä hoivakodin henkilökunnan kanssa

3. Lapsen mahdollisuus osallistua osaan kasvatustyön ja hoivakodin toimintatavan suunnittelusta

☐ Ei osallistuta osittain
☐ Osallistuta osittain
☐ Osallistuta osittain

◆ **Vanhempainilta:**

Tutustutaan päiväkodin toimintaan, henkilökuntaan ja toisiin vanhempiin.

/ **Evening meeting for the parent:** Getting to know the daycare center, personnel and other parents.

◆ Jos vanhemmalla tai päiväkodin työntekijällä on huoli lapsen kehityksestä, voidaan lapselle hankkia lisäapua. Tästä sovitaan aina vanhempien kanssa.

If someone is worried about child's growth or development, extra help can be obtained for the child. This is always agreed with the guardians with the guardian.

YHTEISTYÖ / COOPERATION

Puheterapia
speech therapy

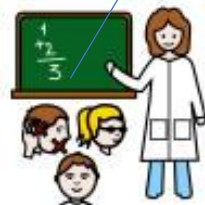
Toimintaterapia
occupational therapy

S2
opettaja
finnish teacher

Neuvola
maternity clinic

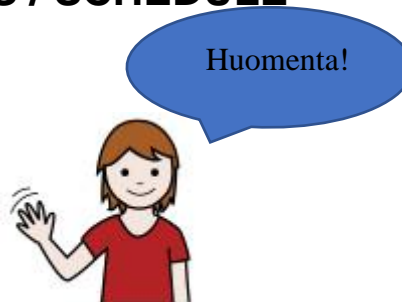

Sosiaalitoimi, perheneuvola
socialwork, family centre

Varhaiskasvatuksen erityisopettaja (työsk.päiväkodissa)
/ Special education teacher in early childhood education
(works in daycare center)

PÄIVÄJÄRJESTYS / SCHEDULE

1. PÄIVÄKOTIIN SAAPUMINEN / ARRIVING TO THE DAY CARE CENTER

Tuo lapsi päiväkotiin sovittuna kellonaikana. Päiväkodin henkilökunta ottaa lapsen vastaan.

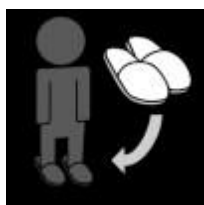
Bring your child to the daycare center at the agreed time. A daycare center professional is there to meet you.

Aikuihen avaa ja sulkee portin / Adult opens and closes the gate.

Ulkovaatteet pois ja omaan lokeroon / Shoes and outdoor clothing off and to the locker

Sisätossut jalkaan / indoor shoes on

Käsipesu / washing hands

Hyvästele ja lähde / Say goodbye and leave

2. LEIKKIÄ, PELAILUA / PLAYING, BOARDGAMES

Leikkimistä, pelaamista, piirtämistä aikuisen valvonnassa / ohjauksessa.

Playing, board games, drawing etc in under adult supervision.

Lapsi oppii leikin avulla uusia taitoja ja olemista toisten lasten kanssa.

Child learns new skills and being with others when he / she is playing.

3. AAMUPALA KLO _____ BREAKFAST AT _____ a clock

Lapsi voi syödä aamiaisen myös kotona. Child can also eat breakfast at home.

Jos lapsi ei voi syödä jotain, ilmoita hoidon alussa. Lapsi saa sitten jotain muuta.

If the child can't eat something because of allergic or compelling reasons, please let us know at the beginning of daycare. In this case the child receives alternative food.

Lapsen omia mieltymyksiä ruoan suhteen ei ole mahdollista huomioida.

Child's own preferences for food are not possible to take into account.

4.AAMUPIIRI / MORNING CIRCLE, MEETING, GATHERING

Mikä päivä? Millainen sää? Keitä paikalla? Mitä tänään tehdään?
Laulua, liikettä,
lukemista...

/ What day is it? What's the weather like? Who's in? What shall we do today? Singing, dancing, playing, reading..

5. TOIMINTA / ACTIVITY

Tehtävä, askartelu, liikunta, musiikki, retki...
Worksheets, hobby crafts, gymnastic exercises, music, trip...

Aikuinen ohjaa. Lapsi oppii uusia taitoja.
Adult guides. Child learns new skills.

6. ULOS / OUT

Yleensä päiväkodin pihalla.

Usually at the daycare centers yard.

Muista ulkovaatteet. Voivat likaantua.

Ulkoilemme myös sateella. Katso PUKEUTUMINEN.

Remember outdoor clothing. Clothes can get dirty. We also go out also when it's raining. Please read page CLOTHING.

7. LOUNAS KLO _____ LUNCH at _____ a clock

Ruokailussa lasta opetetaan hyviin pöytätapoihin ja maistamaan erilaisia ruokia.

We practice good table manners and tasting different kind of healthy food.

8. PÄIVÄLEPO / NAP

Rauhoittuminen, rentoutus, lepo auttaa oppimaan ja jaksamaan. Riisutaan paksut päällysvaatteet pois. Aikuinen lukee sadun tai kuunnellaan rauhoittavaa musiikkia. Ei ole pakko nukkua, mutta kaikki lepäävät hetken.

Calming down, relaxing and resting help learning and managing the care day.

Child takes off thicker clothes. Adult reads a fairytale or puts on relaxing music. Child doesn't have to sleep but everyone rests for a little while.

9. VÄLIPALA KLO _____ SNACK at _____ a clock

10. LEIKKIÄ, PELAILUA / PLAYING, BOARDGAMES

11. ULOS / OUT

12. PÄIVÄKODISTA LÄHTEMINEN, KOTIIN / LEAVING DAY-CARE CENTER, GOING HOME

Vanhemman kanssa keskustellaan lapsesta ja päivän tapahtumista ennen kotiin lähtöä.

Parents are welcome to talk with the daycare center personnel about their child's day before going home.

Hae lapsi silloin kun olet ilmoittanut.

Pick the child up at the time you promised.

Huom! Lapsi annetaan vain ilmoitetulle yli 18-vuotiaalle hakijalle.

Note! Only adults over 18 years old adult can pick up the child.

Vuorohoidossa syödään päivällinen ja / tai iltapala

If the child is in the day care in the evening, we eat dinner and supper

JUHLAT JA RETKET / CELEBRATIONS AND TRIPS

- Päiväkodista tehdään retkiä, joista ilmoitetaan aina huoltajille
We make little trips. They are notified to the guardians.

- Päiväkodissa vietetään suomalaiseen kulttuuriin ja uskontoon kuuluvia juhlia. Jos et halua, että lapsesi osallistuu juhlaan tai retkeen, ilmoita siitä päiväkotiin.

We celebrate celebrates that includes to Finnish culture or religion. If you don't want that your child participate them, let us know.

PUKEUTUMINEN / CLOTHING

Lapsella on oltava ulko- ja sisävaatteet. Pue mukavat arkivaatteet. Päiväkodissa liikutaan, maalataan, askarrellaan. Vaatteet voivat likaantua.

Child must have separate clothing for outdoors and indoors. Put on casual wear. We run, paint, make crafts etc. and that's why the clothes can get dirty or wet.

Tuo myös vaihtovaatteet. Remember to bring change of clothes to daycare.

Päiväkodissa ulkoillaan joka päivä, säällä kuin säällä. Hyvät ulkovaatteet ovat tärkeitä. We go out in every weather. Good outdoor clothing and rainwear are important.

Lapsen nimi
vaatteisiin!
Put your child's
name on all
the clothes and
shoes!

**TUO PÄIVÄKOTIIN (REPPUUN, LOKEROON):
BRING TO DAYCARE CENTER (TO THE BACKBAG,
LOCKER):**

VAIPAT

SISÄVAATTEET / INDOOR CLOTHING:

ALUSHOUSUT

SUKAT

BODY

T-PAITA

SUKKAHOUSUT

HOUSUT

PITKÄHIHAINEN PAITA

PITKÄT
ALUSHOUSUT

SISÄTOSSUT

ULKOVAATTEET / OUTDOOR CLOTHING:

KINTAAT

HANSKAT

SADEPUKU

KURAHANSKAT

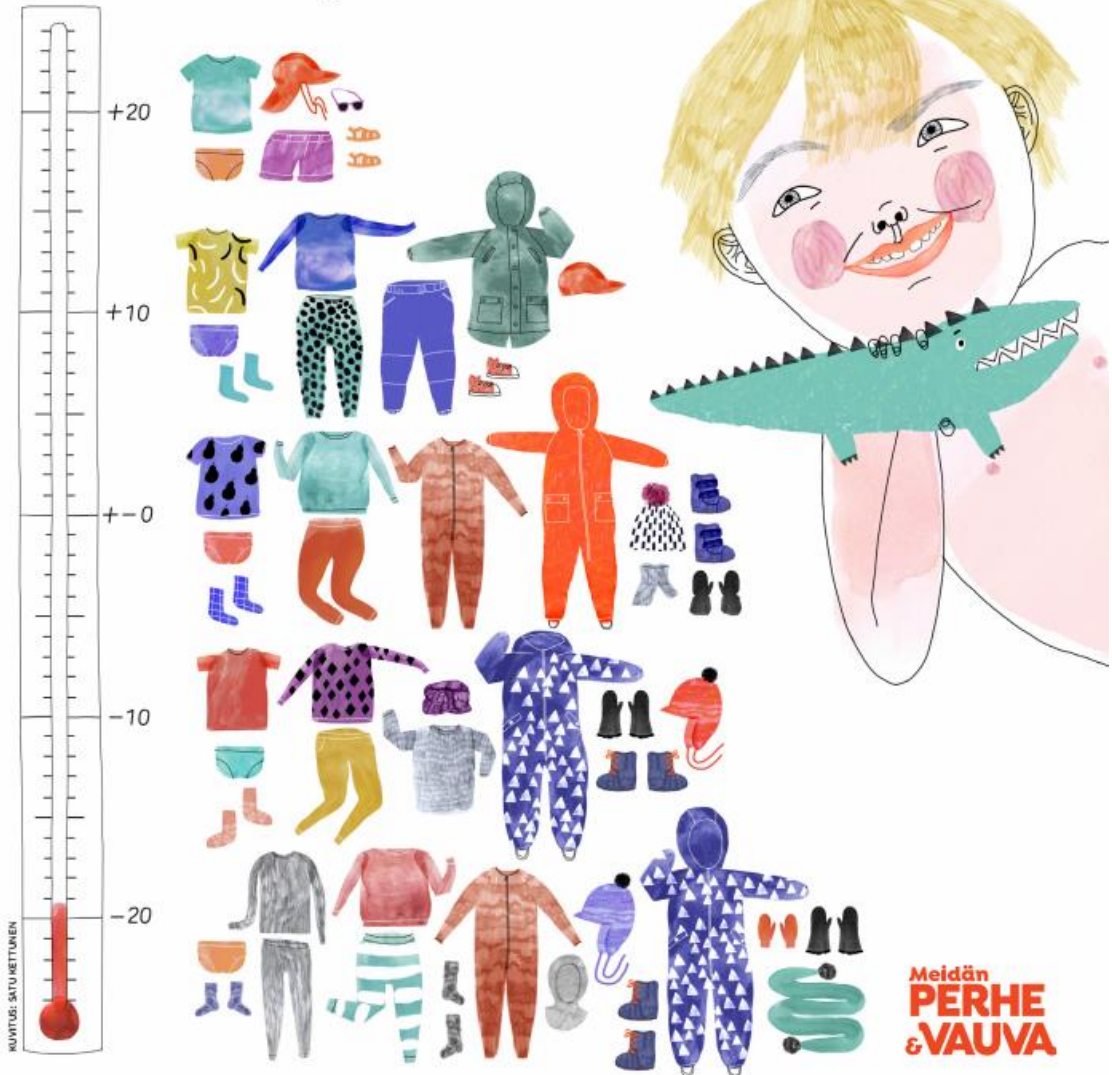

SAAPPAAT

WHAT SHOULD I WEAR?

LASTEN PUKEUTUMISOPAS

Mitä tänään päälle?

Miten pukea lapsi ulos – tulosta kuvallinen ohje eri lämpötiloihin / Hyvä Terveys (hyvaterveys.fi)

More information about parenting, growth of children etc: www.mll.fi

Laitila website: Kotisivu – Laitilan kaupunki

Kuvat:

Laitilan varhaiskasvatus

Papunet

Pixapay

Lähteet:

Päiväkoti tutuksi! Opas perheille by Turun sivistystoimiala, viestintä - issuu